

TURAN
UNIVERSITY

«ТУРАН» УНИВЕРСИТЕТИ

М. АБАЙҚЫЗЫ

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЖӘНЕ ШЕТЕЛДЕРДІҢ
САЛЫҚ ҚҰҚЫҒЫ**

Оқу-әдістемелік құрал

**Алматы
2020**

ӘОЖ 34
КБЖ 67.402.23
А13

Баспаға «Тұран» университетінің Ғылыми кеңесі ұсынған
(09.04.2020 ж. № 11 хаттама)

Абайқызы М.

А13 Қазақстан Республикасы және шетелдердің салық құқығы: Оқу-әдістемелік құрал/ М.Абайқызы – Алматы: «Тұран» Университеті, 2020. – 78 б.

Аталмыш оқу әдістемелік құралы Қазақстан Республикасы және шетелдердің салық құқығын қамтыған. Оқу әдістемелік құралының мақсаты- Қазақстандағы және шетелдердегі салық салу қызметі, салық түрлері, сондай-ақ Қазақстан Республикасындағы және шетелдердегі салықты жүзеге асырудың құқықтық негізін танудың және орындаудың тәртібі мен шарттарын реттейтін қатынастар туралы көзқарастарды тереңдету, сондай-ақ болашақта салық органдарында жұмыс істейтін студенттердің кәсіптік қызметіне бағыт-бағдар беру болып табылады. Сонымен қатар бақылау және тест сұрақтары берілген. Оқу әдістемелік құралы жоғары оқу орындарының студенттеріне арналған.

© Абайқызы М., 2020
© «Тұран» Университеті, 2020

КІРІСПЕ

Оқу пәні ретінде «Қазақстан Республикасы және шетелдердің салық құқығы» қазақстандық жоғарғы оқу орындарының заң факультетінде оқытылатын тандау пәні.

Ұсынылып отырған оқу-әдістемелік құралда салық құқығы туралы жалпы түсініктер, негізгі теориялық ережелер, салық түрлері, оның элементтері туралы және салық органдары туралы және олардың өкілеттіктері мен қызметтері (функциялары) жайлы, сонымен қатар, салық құқығының құқық саласы ретіндегі орны мен даму ерекшелігі, қалыптасу тарихы, пәні, оның функциялары мен қағидалары, дамуының негізгі кезеңдері туралы, салықтық құқықтың өзге құқық салаларымен арақатынасының ғылыми, теориялық білімдер кешені көрсетілген.

Салықтық құқықтың жалпы теориялық негіздерін салық саясаты ұстанымдарына қарай салық салу практикасының механизмдерін ұштастыру жолдары тікелей Қазақстан Республикасы Салық кодексінің принциптері мен нормалары арқылы жүргізілген. Сонымен қатар шетелдік және халықаралық салық салу жүйесіне, салықтық құқықтарына қысқаша шолу жасалынған.

Салық салу қызметі мен міндеттемелерін салық құқығы жүйесінің дербес саласы ретінде қарастыра отырып, салық салудың теориялық негіздері мен ҚР-сы және шетелдік салық жүйесінің құқықтық сипаттамасы мен салықтық әкімшілік жүргізуді қамтамасыз ететін негізгі институттарға талдау жасалған.

«ҚР-сы және шетелдердің салық құқығы» пәні бойынша ПӘННІҢ МАЗМҰНЫ (КУРС БАҒДАРЛАМАСЫ)

1-тақырып. ҚР – дағы және шетелдердегі салық құқығының жалпы ережелері

1. Салықтар мен алымдардың түсінігі және рөлі.
2. Салық салу принциптері.
3. Салық құқығы: пәні, әдісі, қаржылық құқық жүйесіндегі орны.
4. Салық құқығының көздері.
5. Салықтық құқықтық қатынастар: түсінігі және мазмұны.
6. Салықтық құқықтық қатынастар субъектілерінің құқықтық мәртебесі.

2 тақырып. ҚР – дағы және шетелдердегі салықтар мен алымдар жүйесі

1. "Салықтар мен алымдар жүйесі" және "салық жүйесі" ұғымдарының арақатынасы.
2. Салықтар мен алымдарды жіктеу.
3. ҚР – дағы және шет елдердегі салықтар мен алымдарды аймақтық, жергілікті жерлерге жатқызу принциптері.
4. ҚР – дағы және шет елдердегі, аймақтық және жергілікті салықтар мен алымдар түрлері.
5. Республикалық бюджеттің, ҚР субъектілерінің бюджеттерінің және жергілікті бюджеттердің кірістерін қалыптастырудағы салықтар мен алымдардың нақты түрлерінің маңызы.
6. Тікелей және жанама салықтар.

3 тақырып. ҚР – дағы және шетелдердегі салықтар мен алымдарды төлеу жөніндегі міндеттерді орындаудың жалпы ережесі

1. Салықтың заңды құрамы.
2. Салық немесе алым төлеу бойынша міндеттің туындауы, өзгеруі және тоқтатылуы.
3. Салықтар мен алымдарды төлеу мерзімдері, оларды өзгерту негіздері.
4. Салықтар мен алымдарды төлеу бойынша міндеттерді орындауды қамтамасыз ету тәсілдері.

4 тақырып. ҚР – дағы және шетелдердегі салықтық бақылауды құқықтық реттеу

1. Салықтық бақылаудың түсінігі және маңызы.
2. ҚР – дағы және шет елдердегі салықтық бақылаудың құқықтық реттеуі.
3. Салықтық бақылаудың түрлері, нысандары, әдістері.
4. Салықтық тексерулер және оларды жүргізу тәртібі.
5. Салық органдарының шешімдеріне шағымдану тәртібі.

5 тақырып. ҚР – дағы және шетелдердегі салықтық құқық бұзушылықтар және оларды жасағаны үшін жауапкершілік

1. Салықтық құқық бұзушылық ұғымы.
2. Салық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапкершілікке тартудың жалпы шарттары.

3. Тұлғаны салықтық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жауапқа тартуды болдырмайтын мән-жайлар.
4. Салықтық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін жауаптылықты жеңілдететін және ауырлататын мән - жайлар.
5. Салық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапқа тартудың ескіру мерзімі.
6. Салықтық құқық бұзушылықтардың түрлері және оларды жасағаны үшін жауапкершілік.

Ерекше бөлім

6-тақырып. ҚР – дағы және шетелдердегі салықтар мен алымдар

1. ҚР – дағы және шет елдердегі салықтар мен алымдар: жалпы сипаттама.
2. ҚР – дағы және шет елдердегі салықтар мен алымдар түрлері.
3. ҚР – дағы және шет елдердегі салықтар мен алымдарды енгізу, өзгерту және жою ерекшеліктері.
4. ҚР – дағы және шет елдердегі салықтар мен алымдар жекелеген түрлерін құқықтық реттеу.

Тақырып 7. ҚР – дағы және шетелдердегі аймақтық салықтар

1. Аймақтық салықтар: жалпы сипаттамасы.
2. Аймақтық салық түрлері.
3. Аймақтық салықтарды енгізу, өзгерту және жою ерекшеліктері.
4. . ҚР – дағы және шет елдердегі аймақтық салықтардың жекелеген түрлерін құқықтық реттеу.

Тақырып 8. ҚР – дағы және шетелдердегі жергілікті салықтар ұғымы

1. Жергілікті салықтар: жалпы сипаттама.
2. Жергілікті салық түрлері.
3. Жергілікті салықтарды енгізу, өзгерту және жою ерекшеліктері.
4. . ҚР – дағы және шет елдердегі жергілікті салықтардың жекелеген түрлерін құқықтық реттеу.

Тақырып 9. ҚР – дағы және шетелдердегі арнайы салық режимдері

1. Арнайы салық режимдерінің түсінігі мен маңызы.
2. Арнайы салық режимдерінің түрлері.
3. Арнайы салық режимдерінің жекелеген түрлерін құқықтық реттеу ерекшеліктері.

Тақырып 10. Шетелдердің салық құқығы.

1. "Шет елдердің салық құқығы" түсінігі.
2. Шет елдердің салық құқығының көздері.
3. Шет елдерде алынатын салықтардың негізгі түрлері.
4. Шет елдердегі салықтық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік.
5. Жекелеген елдердегі салықтарды құқықтық реттеудің ерекшеліктері (АҚШ, Ұлыбритания, Франция, ГФР және т.б.).

1-тақырып ҚР-сы және шетелдердің салық қызметінің құқықтық табиғаты

Салық – кез келген өркениетті мемлекеттің кіріс көзі. Әлемдік тәжірбие көрсетіп отырғандай салық пен несие қаржы жағынан реттеуді ұштастырып нарықтық экономиканы басқарудың анағұрлым тиімді түрі болып табылады. Салықтардың мемлекет қазынасын толтыруға бағытталған қызмет құралы ретінде орны өз алдына, уақыт өткен сайын оның шаруашылық салаларына ықпал жасауға және өндіріс пен ғылыми-техникалық прогрессті дамытуға ынталандыруға икемді экономикалық реттеуші тұрғысындағы маңызы айқын аңғарылады. Қазіргі жағдайда салықтардың маңызы мен ролін мемлекеттік органдарды қаржы ресурстарымен қамтамасыз ету шеңберінде ғана бағалауға болмайды. Макроэкономикалық реттеуде олардың маңызы барған сайын орта түсуде. Қазақстан тарихында тұңғыш рет Салық кодексі жасалғанда барлық маңызды сәттер барынша ескерілді. Салыққа қатысты заң актілеріне ортақ методологиялық және тұжырымдамалық негіздері еліміздің аумағын да берегей салық тәртібін қолдануды және барлық салық қатынастарын реттеуді қамтамасыз етуде. Әлемдік тәжірбиеде қолданылып жүрген салық салу принциптеріне және республика экономикасының даму деңгейіне жете назар аударылды. Салықтардың саны қысқартылды, салықтың анағұрлым маңызды түрлеріне бірегей ставка белгіленді, бюджетпен есеп айырысу жеңілдетілді. Салықты жетілдіру ұзақ даму жолынан өткен көптеген елдерге қарағанда, экономиканы жедел орнықтыру және дамыту қажеттігі ескеріле отырып Қазақстанда қоғамның талабына жауап беретін және нарықтық экономиканың жағдайына икемделген салық жүйесін жасауды шұғыл қолға алды. Салық салынатын нысандарды және нақты пайданы айқындауда халықаралық тәжірбиеде қолданылып жүрген принциптерді пайдалануға жол ашу мақсатында өнімнің өзіндік құнына әсер ететін шығындардың жүйесі қайта қаралып, түпкі нәтижені көрсететін баланстық пайда ұғымы енгізілді. Жылдық жиынтық пайданы анықтаудың жолдары белгіленді. Нақты пайдаға ғана салық салынуы үшін салықтық есеп жүйесі қолданыла бастады. Республика экономикасы шетелдік инвестицияны тарту барған сайын ұлғая түсуіне байланысты Салық кодексінің бір тарауы халықаралық салық салу мәселесін қарады. Қазақстанның 2030 жылғы дейінгі даму стратегиясында болашақтағы мемлекетіміздің енгізгі байлық көзі шикізатты, соның ішінде ең біріншіден мұнайды экспорттау болып табылады. Осыған сай сәйкес, салық жүйесінің алдында тұрған маңызды мәселелердің бірі шикізатты экспорттаушылар салынатын салықтардың тиімділігін арттыру.

Салық ұғымы және оның әлеуметтік-экономикалық мәні

Ұйымдық-құқықтық жағынан салықтар – бұл мемлекет біржақты тәртіппен заң жүзінде белгілеген, белгілі бір мөлшерде және мерзімде бюджетке төле-

нетін қайтарусыз және өтеусіз сипаттағы міндетті ақшалай төлемдер. Салықтардың экономикалық мәні олардың өзінің функциялары мен міндеттерін жүзеге асыру үшін мемлекет жұмылдыратын ұлттық табыстың бір бөлігі болып табылатындығында. Салықтар қаржының бастапқы категориясы болып табылады. Салықтар мемлекетпен бірге пайда болды және мемлекеттің өмір сүріп, дамуының негізі болып табылады. Адамзат дамуының бүкіл тарихы бойына салық нысандары мен әдістері өзгерді, игерілді, мемлекеттің қажеттіліктері мен сұрау салуларына бейімделді. Салықтар тауар-ақша қатынастарының ах-уалына әсер ете отырып, олардың дамыған жүйесінде айтарлықтай өрбіді. Мемлекет құрылымының өзгеруі, өркендеуі әрқашан салық жүйесінің қайта құрылуымен, жаңаруымен қабаттаса жүреді. Салықтар барлық елдерде олардың қоғамдық-экономикалық құрылысы мен саяси іс-бағытына қарамастан ұлттық мемлекет кірістерінің негізгі көзі- ұлттық табысты қайта бөлудің басты қаржылық құралы, мемлекеттің кіріс-терін және бюджеттің кірістерін қалыптастырудың шешуші көзі болып табылады. Салықтарда мемлекеттің экономикалық мазмұны нақты түрде көрінеді, ал салықтардың әлеуметтік- экономикалық мәні, олардың түрлері мен рөлі қоғамның экономикалық құрысымен, мемлекеттің табиғатымен және функцияларымен айқындалады. Белгілі философ Фрэнсис Бэкон салықтарды төлеу- әрбір азаматтың қасиетті борышы деген еді. Қазақстан Республикасы Конституциясының 35-ші бабында: заңды түрде белгіленген салықтарды, алымдарды және өзге де міндетті төлемдерді төлеу әркімнің борышы әрі міндеті болып табылады,- деп жазылған. Салықтарда ежелден салық жүктемесін (салық ауыртпалығын) бөлудің екі қағидаты қалыптасқан: 1) пайда (алынған игіліктер) қағидаты. 2) «қайыр көрсерту» (төлем қабілеттілігі) қағидаты. Алынған игіліктерге және төлем қабілеттігіне салық салудың қағидаттарын пайдалану салық мөлшерлемелерін белгілеуге және табыстың өсуіне қарай олардың өзгеруіне саяды. Салықты ұтымды ұйымдастырудың классикалық қағидаттарын бұрын А. Смит ұсынған еді. Олар мынаған саяды: 1) салық салық төлеушінің әрқайсысының табысына сәйкес алынуы тиіс (әділеттілік қағидаты); 2) салықтың мөлшері мен оны төлеу мерзімі алдын ала және дәл анықтауы керек (анықтылық қағидаты); 3) әрбір салық салық төлеуші үшін неғұрлым қолайлы уақытта және әдіспен алынуы тиіс (қолайлылық қағидаты); 4) салықты алудың шығындары өте аз болуы тиіс (үнем қағидаты).

Бұл қағидаттарды пайдалану салық салудағы зорлық-зомбылықты жоқ етті, бұл процеске реттемелеуді енгізді және А.Смитке «салықтар- оны төлейтіндерге құлшылықтың нышаны емес, бостандықтың нышаны» деп қорытынды жасауға мүмкіндік берді. Салық салудың кейінгі даму барысында қағидаттардың тұжырымдамалары дәлденді, толықтырылды. Тұңғыш рет Қазақстан Республикасында заңнамалық деңгейде салық са-

лудың қағидаттары баянды етілген.Қазақстанның салық заңнамасында сонымен бірге салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеудің міндеттілігі, салық салудың айқындығы, әділдігі, салық жүйесінің біртұтастығы және салық заңнамасының жариялылығы қағидаттары негізделеді. Салық төлеуші салық заңнамасына сәйкес салықтың міндеттемелерін толық көлемінде және белгіленген мерзімдерде орындауға міндетті. Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер айқын болуы тиіс.Салық салудың айқындығы салық төлеушінің салықтық міндеттеме-лері туындауының, орындалуының және тоқтатылуының барлық негіздері мен тәртібін салық заңнамасында белгілеу мүмкіндігін білдіреді. Еліміздегі салық салу жалпыға бірдей және міндетті болып табылады. Жеке сипаттағы салық жеңілдіктерін беруге тыйым салынады. Қазақстанның салық жүйесі оның бүкіл аумағында барлық салық төлеушілерге қатысты бірыңғай болып табылады.

Салық салу мәселелерін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер ресми басылымдарда міндетті түрде жариялануға жатады.Мемлекетке түсетін салық түсімдерінің сипатты ерешелігі олардың сан алуан қоғамдық қажеттерге кейін иесіз пайдаланылуы болып табылады.Осымен салықтардың мемлекет, сондай-ақ басқа жергілікті органдар белгілейтін түрлі міндетті мақсатты жарналардан, төлем аударымдарынан айырмашылығы болды; бұған әлеуметтік сақтандыруға аударылатын қатаң мақсатты аударымдар, соның ішінде бюджеттен тыс қорларға төленетін жар-налар мен аударымдаржатады, олар белгілі бір, ұзақ мерзімді көлемде өнім-нің, жұмыстың және қызметтер көрсетудің өзіндік құнынан, табыстан (пайдадан), еңбекке ақы төлеу қорынан, амортизациядан және басқа көздерден есептелінеді. Салықтардың әлеуметтік-экономикалық мәні мен мазмұны олар атқаратын функцияларын толық ашыла түседі. Жалпы қаржы категориясы тұрғысынан салықтар қосалқы категория болып табылатындығын есте ұстаған жөн, сондықтан қаржыға қатысты салықтардың функцияларын қаржының бөлгіштік функциясының құрамдас қосалқы функциясы ретінде қарастырған жөн. Қазіргі кезде салықтар фискалдық, реттеуші және қайта бөлу сияқты негізгі үш функция орындайды. Бұлардың әрқайсысы осы қаржы категория-сының ішкі белгілері мен өзіндік ерекшеліктерін білдіреді. Фискалдық функция -барлық мемлекеттерге тән негізгі функция. Оның көмегімен бюджеттік қор қалыптасады. Өйткені салықтар мемлекеттік бюджеттің кірістерін толыстыра отырып, экономиканы, әлеуметтік –мәдени шараларды жүзеге асыруды қамтамасыз етеді. Салықтардың реттеуші функциясы мемлекеттің экономикалық қызметінің ұлғаюымен байланысты пайда болады. Ол ұлттық шаруашылықтың дамуына қабылданатын бағдарламаларға сәйкес ықпал етеді.Бұл орада салықтардың нысандарын таңдау, олардың мөлшерлемелерінің, алу әдістерінің өзгеруі, жеңілдіктер мен шегерімдер пайданылады. Бұл реттеушілер қоғамдық ұдайы өндірістің құрылымы мен

үйлесіміне, қорлану мен тұтыну көлемі ықпал етеді. Қайта бөлу функциясы арқылы түрлі субъектілер табысының бір бөлігі мемлекеттің қарамағына өтеді. Бұл функцияның іс- әрекетінің ауқымы жалпы ішкі өнімді салықтардың алатын үлесі арқылы анықталады; ол ұлттық табыстың мемлекеттендірілу дәрежесін көрсетеді: бұл үлес 1997 жылы – 19,7%, 1998 жылы — 16,6%, 1999 жылы – 17,4% , 2000 жылы – 22,6%, 2001 жылы - 22,2% болды(салыстыру үшін Украинада -29%, Ресейде – 33,3%). Мемлекет салық саясатын – салық саласындағы шаралар жүйесін қоғамның оның нақтылы кезеңдегі әлеуметтік-экономикалық мақсаттар мен міндеттеріне қарай әзірленген экономикалық саясатқа сәйкес жүргізеді. Нарықтық қатынастардың қалыптасу жағдайындағы салық саясатының негізгі бағыты тұтынудың орталықтандырылған қоғамдық қорлары арқылы халықтың нақты табыстарының едәуір бөлігін қалыптастырудың өзін ақта-маған қағидатынан бас тарту болып табылады. Бұл еңбек белсенділігінің күшеюіндегі экономикалық ынталылықтың уәждемелік механизмі арқылы халықтың еңбекке жарамды бөлігінің табыстарын айтарлықтай арттыруға мүмкіндік жасайды. Салық жүйесі арқылы қоғамның еңбекке жарамсыз мүшелерінің неғұрлым тиімді және берік әлеуметтік қорғалуы қамтамасыз етіледі. «Салық» ұғымымен «салық жүйесі» ұғымы тығыз байланысты. Мемлекетте алынатын салық түрлерінің, оны құру мен алудың нысандары мен әдістерінің, салық службасы органдарының жиынтығы әдетте мемлекеттің салық жүйесін құрайды. 1991 жылғы дейін, яғни КСРО ыдырағанға дейін елде көбінесе экономиканы басқарудың әміршіл-әкімшіл жүйесіне, бағаларға қатаң мемлекеттік реттеуге сәйкес келетін салық жүйесі қызмет етті. Бюджеттің басты кіріс көздерінің бірі болған айналым салығы тіркелген бөлшек сауда және көтерме сатып алу бағаларын қолдануға және мемлекеттік реттеп отыруға бағытталған болатын. Қазақстан егемендікке ие болғаннан кейін 1991-1995 жылдары қабылдаған бірқатар заңдарға сәйкес республикада жаңа салық жүйесі қалыптасты. 1991 жылғы желтоқсанның 25-інен бастап біздің елімізде тұңғыш салық жүйесі жұмыс істей бастады. Ол «Қазақстан Республикасындағы салық жүйесі туралы» заңға негізделді. Бұл заң салық жүйесін құрудың қағидаттары, салықтар мен алымдардың түрлерін, олардың бюджетке түсу тәртібін белгілеген алғашқы құжат еді. Осы заңға сәйкес Қазақстанда 1992 жылғы қаңтардың 1-інен бастап 13 жаппы мемлекеттік салық, 18 жергілікті салықтар мен алымдар енгізілді. Қазақстан Республикасының Үкіметі 1995 жылдың басында салық реформасының ұзақ мерзімді тұжырымдамасын қабылдап, онда еліміздің салық жүйесі мен салық заңнамасын бірте- бірте халықаралық салық салу қағидаттарына сәйкестендіру көзделді. Осыған байланысты « Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» 1995 жылғы сәуірдің 24- інде Қазақстан Республикасы Президентінің заң күші бар жарлығы шықты. Енді бұрынғы 42 салықтар мен алымдар едәуір қысқартылып, олардың саны небәрі 11 болып қалды.

Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы сәуірдің 24-індегі заң күші бар жарлығы Қазақстан Республикасының 1999 жылғы шілденің 16-сындағы №440-1 заңына сәйкес заң мәртебесін алды. Осы уақыт аралықтарында Президент жалықтарымен және толықтырулар енгізілді. Салықтардың, олардың төлеушілердің, салықтарды алу әдістерінің, сал-ық жеңілдіктерінің жиынтығының болатындығынан салық жүйелерінің әжеп-теуір күрделі үлгілері болуы мүмкін. Барлық өркениетті елдерде салықтардың бүкіл жиынтығы әр түрлі қағи-даттар бойынша жіктеледі: салық салу объектілері бойынша; салықты алатын және салықтан жиналған сомаға билік жасайтын органға қарай; пайдалану тәртібі бойынша; объектінің экономикалық белгісі бойынша.

Салықтарды салу объектісі бойынша, олар тура және жанама салықтар болып бөлінеді. Тура салықтар – салық төлеушінің кірісі мен мүлкінен тікелей төлеген салықтар. Олар өз кезегінде нақты және жеке салықтарға жіктеледі. Нақты салықтар салық төлеушілердің мүлкінің (меншігінің) кейбір түрлеріне (үй, жер, кәсіп, ақшалай капитал және т.с.с.) салынады. Жеке тура салықтар – бұл жеке адамдар мен заңды ұйымдардың табыстары мен мүлкіне салынатын салықтар. Нақты салықтардан айырмашылығы – жеке салық салу әрбір төлеушінің жеке табысы мен мүлкін де, оның қаржы жағдайын да ескереді. Жанама салықтар – баға немесе тарифке үстеме түрінде белгіленген салық төлеушінің кірістері мен мүлкіне байланысты емес салықтар. Жанама салықтарға қосылған құнға салынатын салық, акциздер жатады. Жанама салықтарға сондай-ақ сырқы экономикалық қызметтен түсетін түсімдер де (кеден баждары түріндегі, экспортқа және импортқа салынатын салық түрін-дегі кеден кірістері, ішкі рынокте салынатын тауарлар бағасы мен олардың фактуралық құнының айырмасы) жатады. Жанама салықтар мемлекеттің фискалдық мүдделерін білдіреді. Оларды саналы қолдану баға белгілеудің процесіне жағымды ықпал жасауы және тұтынудың құрылымына әсер етуі мүмкін. Жанама салықтар салудың мәні салықтың тауар бағасына (немесе қызмет-тің тарифіне) қосылатындығында, кіріктірілетіндігінде. Бұл жағдайда салық-ты тауардың (қызметтің) нақты тұтынушысы төлейді, алайда тұтынушы мен мемлекет арасында тікелей байланыс болмайды. Салықты алатын және оған билік жасайтын органға қарай орталық (жал-пымемлекеттік) және жергілікті салықтарды ажыратады. Пайдалану тәртібіне қарай барлық салықтар жалпы және мақсатты (ар-наулы) болып бөлінеді. Жалпы салықтар тиісті деңгейлердегі бюджеттерде шоғырландырылады және жалпымемлекеттік қажеттіліктерді қаржыландыруға пайдаланылады. Мақсатты (арнаулы) салықтардың нысаналы арналымы болады және әдеттегідей түрлі арнаулы қорлардың қаржы базасын құруға арналады. Объектінің экономикалық белгілері бойынша табысқа салынатын салық-тар болып ажыратылады. Табысқа салынатын салықтар төлеушінің салық салынатын кез келген объектіден алған табыстарынан алынады. Тұтынуға салынатын салықтар –

бұл тауарлармен қызметтер көрсетуі тұтыну кезінде төленетін шығынға салынатын салықтар. Салық салу объектілерін есепкеалу және оларды бағалау тәсілдеріне қа-рай салық алудың мынадай төрт әдісі қолданылады: кадастрлық, салық тө-леушінің мағлұмдамасы бойынша, табысты алу көзінен ұстап қалу, патенттік негізде. Бірінші жағдайда салықты есептеу мен оны алу, салық салу объекті-лерінің нақты табыстылығын есепке алмай табыстылық (жер салығы, мүлік салығы) нормасын көрсете отырып, олардың тізімдемесі негізінде жүзеге ас-ырылады. Мағлұмдамада салық төлеушілер табыстың көлемін, қажетті жеңілдік-терді, шегерімдерді көрсетеді және салық сомасын есептеп, төлейді. Олар салықтардың түрлері бойынша салық мағлұмдамасын есепті салық кезеңіне сәйкес тапсырып отырады. Мәселен, корпорациялық табыс салығын, жеке табыс салығын, көлік құралдарына салынатын салықты және жер салығын төлеушілер (арнаулы салық режимін қолданатын заңды тұлғаларды қоспаған-да)салық органына олар бойынша мағлұмдаманы есепті салық кезеңінен кейін жылдың 31-інші наурызына береді. Жеке табыс салығы бойынша мағлұмдаманы мынадай салық төлеуші-лер: төлем көзінен салық салынбайтын табыстары барлар; тұрғын үй салу мен осындай құрылыс үшін құрылыс материалдарын са-тып алуды қоспағанда салық жылында 2000 айлық есептік көрсеткіштен жо-ғары сомаға біржолғы ірі сатып алуды асырғандар; Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерден табыстар алатын жеке тұлғалар; Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлердегі шетел банктерінде-гі шоттарда ақшасы бар жеке тұлғалар; Қазақстан Республикасының сылайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңнамалық актілеріне сәйкес мағлұмдама беру жөнінде міндеттеме жүктел-ген адамдар; Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттары, судьялар табыс етеді. Салық төлеушілен салық мағлұмдамасын табыс етудің белгіленген мер-зіміне дейін жазбаша өтініш алған жағдайда уәкілетті мемлекеттік орган салық мағлұмдамасын табыс ету мерзімін екі айдан аспайтын мерзімге ұзартуға құқылы. Бірақ салық мағлұмдамасын тапсыру мерзімін ұзарту салық төлеу мерзімін өзгертпейді.Үшінші әдіс бойынша салық төлеуші жұмыс істейтін ұйымның, мекеменің бухгалтериясы одан салықты табыс алынған жерде есептеп, ұстайды. Төртінші әдіспен салық кәсіпкерлік қызметтің сан алуан түрлеріне беріле-тін патент негізінде төленеді. Патент- арнаулы салық режимін қол-дану құқы-ғын куәландыратын және салық сомасының бюджетке төлен-гендігін растайтын құжат. Салық есебінің екі әдісі қолданылады:кассалық ;есептеу әдісі. Кассалық әдіске сәйкес табыстар мен шегерімдер жұмысты орындау, қыз-мет көрсету, мүлікті жөнелту мен кірістеу және ол бойынша жасалынған ақы төлеу мезетінен бастап есепке алынады. Есептеу әдісі бойынша табыстар мен шегерімдер ақы төлеудің уақытына қарамастан жұмысты орындау, қызмет көрсету, тауарарды өткізу және кіріс-ке алу мақсатымен тиіп жіберу мезетінен бастап есепке алынады. Бұл әдіс салық

службалары үшін қолайлырақ және оны Қазақстанның барлық төлеушілері қолдануға қабылданған. Төлеушілер үшін оның кемшілігі – сал-ық төлемдері жеткізіліп тіпті уақытында төленбеген жағдайда да аударылуы тиіс, бұл айналым қаражаттарын оқшауландыруға ұрындырады. Қазақстан Республикасының салық жүйесі салықтардың, алымдардың және баждардың түрлерін, салық қатынастарын реттейтін құқықтық нормаларды және салық службасының органдарын қамтиды. Қазақстан Республикасындағы салықтардың, салық сипатындағы алымдардың тізбегі мыналарды қамтиды: 1.Салықтар 1.Корпорациялық табыс салығы. 2.Жеке табыс салығы. 3.Қосылған құнға салынатын салық.4.Акциздер. 5.Жер қойнауын пайдаланушылардың салықтары мен арнаулы төлемдері. 6.Әлеуметтік салық. 7.Жер салығы. 8. Көлік құралдарына салынатын салық. 9.Мүлікке салынатын салық.10.Экспортқа шығарылатын шикі мұнайға салынатын рента салығы.11.Қазақстан Республикасының жасалған келісім шарттары бойынша өнімді бөлу жөніндегі үлесі.Мемлекеттің салықтық қызметі Қазақстан Республикасының салық жүйесі ауқымындағы салық салу процесін ұйымдастыруға және салық салуға байланысты барлық мән-жайларды (салықтар мен басқа да міндетті төлемдердің шамасын және ставкаларын, алықтық төлем сомаларын есептеу және оларды бюджетке төлеу тәртібі, өздеріне қатысты заңи фактілер негізінде салықтық міндеттемелер жүктелген заңды және жеке тұлғалардың шеңберін, салық жүйесінің барынша жұмыс істеу механизміндегі фискалдық және реттеуші функциялардың өзара іс-әрекетін, сондай-ақ олардың балансты болуы) қамтамасыз етуге бағытталған, салықтық заң актілеріне негізделген, мемлекеттің объективті экономикалық қызметі болып табылады.

Мемлекеттің салықтық қызметі:

1) Мемлекет аумағындағы республикалық және жергілікті бюджеттерге алынатын салықтар мен өзге де міндетті төлемдерді, олардың түрлерін, ерікті төлеу және мәжбүрлеп алу тәртібін белгілеу, салық жүйесі мен салықтық құрылымдарды қалыптастыру олардың тиісінше жұмыс істеулерін қамтамасыз ету , сондай-ақ қоғамның әлеуметтік экономикалық аясын салықтық реттеу жөніндегі мемлекеттің біртұтас өзінің немесе өзі айрықша уәкілеттілік берген мемлекеттік органдарының қызметі ретінде;

2) барлық салық төлеушілердың өздеріне тиесілі салықтық міндеттемелерін дұрыс орындауларына жағдай жасау, салық әкімшілігін толыққанды жүргізу, оның ішінде салықтық тексерулердің жемісті жүзеге асырылуына баса назар аудару, сондай-ақ заңда көзделген келеңсіз сәттердің орын алуына байланысты салықтарды мәжбүрлеп алу жөніндегі арнайы уәкілетті салық органдарының іс-қимылдары мағынасында сипатталады.

Салықтар мен өзге да міндетті төлемдердің белгіленуі және алынуы мемлекеттің салықтық қызметіне байланысты болады.

Салықтық қызметті өздерінің құзыреттеріне сай жүзеге асыратын мемлекеттік лауазымды тұлға мен уәкілетті органдарға:

- 1) Қазақстан Республикасының Президенті;
- 2) Қазақстан Республикасының Парламенті;
- 3) Қазақстан Республикасының Үкіметі;
- 4) Жергілікті Мәслихаттар мен Әкімдіктер;
- 5) Қазақстан Республикасының экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігі;
- 6) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі;
- 7) Қаржы министрлігінің Салық комитеті;
- 8) Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің Кедендік бақылау комитеті;
- 9) Астана, Алматы қалалары және облыстар мен аудандардағы және қалалардағы аудандар бойынша салық органдар жатады.

Мемлекеттің салықтық қызметінің мақсаттары:

- 1) салық төлеушілердің экономикалық-қаржылық мүдделерін қорғау мақсатында мемлекеттің салықтық юрисдикциясының шегін ұтымды белгілеу;
- 2) салықтардың көмегімен республикалық бюджет кірісіне ақша қаражаттарын тарту арқылы әлеуметтік-экономикалық, әкімшілік-саяси және мәдени дамудың мемлекеттік бағдарламаларын ақша қаражаттарымен қамтамасыз ету;
- 3) мемлекеттің салық жәйесінің нормативтік құқықтық базасын жетілдіру;
- 4) өндіріс аясын және өндірістік қатынастарды тиісінше салықтық-құқықтық реттеуді қамтамасыз ету;
- 5) шаруашылық субъектілерінің халық тұтынатын тауарларды шығару және өнеркәсіп өнімдерін өндіруге бағытталған белсенді экономикалық қызметтерін салықтық ынталандыру;
- 6) салық органдар қызметтерінің рентабельділігін арттыру, құқықтық негіздерін, әлеуметтік жағдайлары мен материалдық базасын жетілдіру түрінде көрініс табады.
- 7) Салық салу объектілерінің есебін жүргізу тәртібін ҚР Қаржы министрлігінің Салық комитеті белгілейді.

2-тақырып Салықтық жүйенің экономикалық мәні. Қазақстан Республикасының салық жүйесі.

Салықтық жүйе - салық төлеушілер мен мемлекеттің мүддесін қамтамасыз ету мақсатында бір-бірімен байланыста болатын салықтардан құралған жүйе. Бұл жүйенің құрамы келесілерден тұрады:

1. Салықтық қатынастарды реттейтін заңды және нормативтік база .
2. Салықтарды және басқа да міндетті төлемдерді алу әдістері, олардың түрлілігі. Салық салу принциптері немесе салық элементтері.
3. Салықтар және басқа да міндетті төлемдерді алумен айналысатын ұйымдар.

Экономикасы дамыған елдерде салық жүйесін құрудың келесідей принциптері қызмет етеді.

1. Салық жүйесінің тұтастылығы.

2. Салық жүйесінің икемділігі.

3. Салық жүйесінің әлеуметтік бағытталуы.

2. Салық жүйесі мемлекеттің қаржы көздерін жинақтаудың ең негізгі құралы болуы мен қатар ел экономикасын қайта құруға, өндірістің ұлғайып дамуына және саяси әлеуметтік шаралардың толығымен іске асуына мүмкіндік туғызады. Қазақстан Республикасының 1991 жылы 25 желтоқсанда қабылдаған “Қазақстан Республикасының салық жүйесі туралы” заңы тәуелсіз Қазақстанның салық жүйесін құрудың ең алғашқы бастамасы болып табылады. Осы кезеңнен бастап ел экономикасында бұрын болмаған жаңа құбылыстар іске аса бастады. Оларды атап айтатын болсақ, шаруашылық жүргізудің еркіндігі, меншік түрлерінің бір-біріне өзара тепе-теңдігі, шаруашылық жүргізген субъектілермен мемлекет арасындағы қатынастың құқықтық негізде жүргізілуі және тағы басқа шаралар. Бұл заң салық жүйесін құрудың басты принциптерін, алым мен салықтардың жаңа түрлерін, олардың бюджетке түсу тәртібін белгілейтін тұңғыш тарихи құжат болып есептелді.

Қазақстан Республикасының салық жүйесі өзінің даму этапында келесідей өзгерістерді қамтиды:

1. 1991-95 ж аралығындағы салықтық жүйеге сәйкес Қазақстан Республикасында жалпы мемлекеттік, жалпы міндетті немесе жергілікті салықтар қызмет етті. (барлығы 44).

2. 1995 жылдың 24 сәуірінен бастап салық заңдарының өзгерістерге сәйкес Қазақстан Республикасында жалпы мемлекет, және жергілікті салымдар қызмет етті. (барлығы 11)

3. 1998 жылы 15 сәуірдегі өзгерістерге байланысты Қазақстан Республикасында салықтар, алымдар, немесе бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер қызмет етті (барлығы -18).

4. 2002 жылы қаңтарынан бастап салық кодексіне сәйкес 9 салық, 9 төлем ақы, 13 алым қызмет етті.

5. 2004 жылы 1 қаңтарынан бастап салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы Қазақстан Республикасы салық кодексіне сәйкес келесідей салықтар, алымдар, төлемақылар, мемлекеттік баж, кеден төлемдері қызмет етеді.

Салықтар

1. Корпоративті табыс салығы.

2. Жеке табыс салығы.

3. Әлеуметтік салық.

4. ҚҚС

5. Акциздер

6. Жер салығы

7. Мүлік салығы
8. Көлік құралдар салығы.
9. Жер қойнауын пайдаланушылардың салықтары мен арнайы төлемдері.

Алымдар (сборы)

1. Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркегені үшін алым.
2. Жеке кәсіпкерді мемлекеттік тіркегені үшін алым
3. Жылжымайтын мүлікке құқықтарды және олармен жасалған мәмілелерді мемлекет тіркегені үшін алым.
4. Радио электорндық құралдары және жиілігі жоғары құрылғыларды мемлекет тіркегені үшін алым.
5. Механикалық көлік құралдары мен тіркемелерді мемлекет тіркегені үшін алым.
6. Теңіз өзен кемелері мен шағын көлемді кемелерді мемлекет тіркегені үшін алым.
7. Азаматтық әуе кемелерін мемлекет тіркегені үшін алым.
8. Дәрі дәрмек құралдарын мемлекет тіркегені үшін алым.
9. Автокөлік құралдардың Қазақстан Республикасы территориясы арқылы жүріп өткені үшін алым.
10. Аукциондардан алынатын алым.
11. Жекелеген қызмет түрлерімен айналысу правосы үшін лицензиялық алым.
12. Телевизия және радио хабарларын тарату ұйымдарына радио жиілілік спекторын пайдалануға рұқсат бергені үшін алым.

Төлемақылар.

1. Жер учаскесін пайдаланғаны үшін төлемақы.
2. Қоршаған ортаны ластағаны үшін төлемақы.
3. Жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін төлемақы.
4. Жер бетіндегі көздердің, су ресурстарын пайдаланған үшін төлемақы.
5. Орманды пайдаланғаны үшін төлемақы.
6. Ерекше қорғалатын табиғи аймақтарды пайдаланғаны үшін төлемақы.
7. Радио жиілік спекторын пайдаланған үшін төлемақы.
8. Сыртқы жарнаманы орналастырғаны үшін төлемақы.
9. Кеме жүретін су жолдарын пайдаланғаны үшін төлемақы.

Салық жүйесінің фискалдық және ретеуші функцияларын іске асыру процесіне қатысушылар жүзеге асыратын әлеуметтік-экономикалық мағызы бар іс-әрекеттер салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің экономикалық әлеуетін күшейтетін бюджеттік-салықтық қатынастардың туындауын қамтамасыз ететін қосымша құралға – салықтық құқықтық негізделеді.

Салықтық құқықтың пәні деп, мемлекеттің салықтық қызметінің барысында қалыптасатын құғамдық қатынастарды айтамыз. Осы қоғамдық қатынастар

салық салу жүйесін белгілеу, салық әкімшідігін жүргізетін уәкілетті мемлекеттік органдар жүйесін айқындау, салықтық міндеттемелерді орындау, салықтық міндеттемелерді орындауға байланысты қажетті жағдайлар жасау, мемлекеттік мәжбүрлеу шараларын қолдану, халықаралық салықтық шарттарда көзделген мақсаттарды жүзеге асыру, салық органдары мен басқа уәкілетті мемлекеттік органдар арасындағы өзара іс-қимылдар барысында салық салу саласында туындайтын салықтық қатынастар болып табылады.

Мемлекеттің салық жүйесінің ұйымдастырылу құрылымы императивтік сипатта болғандықтан салықтық құқық аясында көбінесе императивтік әдіс пайдаланылады.

Осы императивтік салықтық-құқықтық реттеу әдістері мына:

-салық салу саласындағы салық төлеушілер мен өзге де қатысушылардың мінез-құлықтары мен қажетті іс-әрекеттерә мемлекет тәрпынан қабылданған нормативтік және жекелей салықтық-құқықтық актілердің әмірлі-биліктік нұсқамалармен шартталынған;

- салық төлеушілер мен салық органдарының және өзге де қатысушылардың нормативтік құқықтық актілерде көрнкс тапқан мемлекеттің биліктік нұсқамасын орындаудан бас тартуға хақылары жоқ;

- салық қатынасқа қатысушы салық төлеушілер мен салық органдарының өзара құқықтары мен міндеттері мемлекеттің биліктік нұсқамасының және тиісті нормативтік құқықтық актінің негізінде нақты әрі мұқият белгіленген;

8) - мемлекеттің биліктік нұсқамасы мен өзге де салықтық міндеттерін орындау мәжбүрлеу механизмімен қамтамсыз етілуіне орай тиісті салықтық міндеттемелерді мәжбүрлеп орындату уәкілеттік орган тарапынан біржақты әмірлі түрде не болмаса сот арқылы жүзеге асырылады.

3-тақырып Салық құқықтық нормалар және салықтық құқықтық қатынастар

Қоғамымызда туындайтын әралуан құқықтық қатынастардың қатарынан салықтық құқықтық қатынастар да өздеріне тиесілі орнын алады. Әдетте құқықтық қатынастар мемлекеттің мәжбүрлеу күшімен қамтамсыз етілген және қатысушылардың субъективтік заңи құқықтары мен міндеттерінің болуымен сипаталады, сондай-ақ құқықтық нормалар негізінде тиісті тұлғалардың арасында пайда болатын жекелеген қоғамдық байланыстар деп түсіндіріледі.

Осы айқындама негізінде құқықтық қатынастардың өзіне тән кейбір белгілерін бөліп шығаруға болады.

Ең басты белгісі тұлғалардың арасындағы, олардың құқықтары мен міндеттері арқылы байланысты, яғни айрықша қоғамдық байланыс. Бұл орайда құқықтық қатынасқа қатысушылардың бір біріне қатысты белгіленген мән-жайлардың болатынын байқаймыз. Екі жақтың да өздеріне тән заңи құқықтары мен міндеттері болғандықтан, сондай-ақ осындай

құқықтары мен міндеттерінің, бірінғайлығы арқасында өзара байланысқан екі тарап бір-бірін құқықтық қатынасқа қатысушылар ретінде таниды.

Құқықтық қатынастардың келесі белгісі, осы тараптардың арасындағы байланыс мемлекеттің мәжбүрлеу күшімен қорғалады. Қандай болмасын тұлға субъективтік заңи құқықтыр мен міндеттерге ие болған кеден бастап, бірден мемлекетке қатысты ерекше жағдайға тап болады.

Сонымен құқықтық қатынастар өзге қоғамдық қатынастарға қарағанда мынадай өзгешеліктермен ерекшелінеді:

- Әрқашанда ықпалды (ерік білдіретін) сипатта болады;

- Объективтік және субъективтік құқықтарды жүзеге асыру нысаны болып табылады;

-Субъектілерінің өзара іс-әрекеттері нақтылы белгіленген субъективтік құқық пен заңды міндеттер көлемінде жүзеге асырылады;

-Тиісті заңи фактілердің болуына байланысты туындайды және соларға байланысты өзгереді немес тоқтатылады;

-Әрқашанда қозғалыста болатын құқықтық құбылыстарға жатады;

-Құқықтық қатынас мәселелері субъективтік заңи құқықтар мен міндеттерді қатысушылардың жүріп-тұруы ауқымында есепке ала отырып қарастырылады.

Құқықтық қатынас белгілі бір ішкі құрылысы бар өте күрделі құрылымы болып табылады. Құқықтық қатынастың материалдық мәні мен заңи нысанының бірінғайлығы тұрғысынан алғандағы құрамы мынадай:

1. құқықтық қатынастың мәнінен;
2. құқық субъектілерінен;
3. құқықтық қатынас объектілерінен тұрады.

Салықтық-құқықтық қатынастар деп айрықша қаржылық құқықтық нормалар негізінде мемлекет пен салық төлеушілердің арасында туындайтын қоғамдық байланыстарды айтамыз. Бұл ретте басты ерекшеліктер былайша сипатталады: мемлекеттің салық төлеушілерден салық төлеуді талап етуге қажетті құқығы бар; ал салық төлеушілерде төлеу жөніндегі заңи міндеттері бар.

Салықтық құқықтық қатынастардың туындауы заңдарға, яғни жоғары заң күші бар актілерге байланысты болады. Салықтық құқықтық қатынастар аса маңызды, басымды әрі күрделі қоғамдық қатынастар болғандықтан, оларды заң шығару арқылы белгілеп, бекіту және реттеу өажеттілігі бірінші кезекте тұратыны баршаға мәлім.

Салықтық құқықтық қатынастар әрқашанда жекелей жіктеу сипатында болады. Оның себебі салықтық құқықтық қатынастың әрбір қатысушысы нақтылы және жекелей белгіленген. Қандай болмасын салықтық құқықтық қатынастардың міндетті қатысушысы әрқашанда мемлекет болса, сол қатынастардың екінші жағында құқық нормасында көрінісі тапқан нақтылы-жекелей айқындалған жиынтық белгілері бар салық төлеуші тұрады.

Салықтық құқықтық қатынастар аясында мемлекет көздейтін басты міндеттер:

- нарықтық қатынастар талабына сай келетін бірінші салық саясатын жүргізу;
- мемлекеттің салықтық құрылысын жетілдіру;
- салық салуды әлеуметтік ахуалдарға байланыстыра отырып жүзеге асыру;
- мемлекеттік салық әкімшілігін өркениетті салықтық әкімшілендіруді әрі заңды негізде жүргізу;
- салықтық міндеттемелердің тиісінше біржақты-ерікті (дербес) орындалуына жағдай жасау;
- атқарылмаған салықтық міндеттемелерді міндетті орындатқызу;
- халықаралық салықтық шарттарды көзделген салық салу стандарттары ережелерін салық жүйесіне енгізу және бүгінгі салық салуға негіз болатын жаңа принциптер мен ережелерді қалыптастыру болып табылады.

4-тақырып Салықтық міндеттемелер

Міндеттеме ұғымы қалыптасқан дәстүр бойынша тек азаматтық-құқықтық ұғым, яғни цивилистикалық заңи-техникалық құрал, сондай-ақ азаматтық-құқықтық міндеттеме ретінде белгілі бір келісімге келудің және шарт жасасудың нәтижесі болып табылады. Ал салықтық міндеттеме қазіргі қоғам қажеттілігіне сай келетін салық салу жүйесін құру ісіне ат салысуы арқылы салықтық қатынастарға қатысушылардың құқықтары мен міндеттерін қатаң айқындауға қол жеткізетін және ұлттық табысты қайта бөлуге қатысты экономикалық мән-жайлары мен өктем билік тұрғысынан ерекшелінетін құқықтық құрал ретінде танылады.

Салықтық міндеттеменің мән-жайын заң шығарушы былайша айқындалған салықтық заңнамаға:

1. тиісті салық заңдарына сәйкес салық төлеушінің мемлекет алдында туындаған міндеттемесі салықтық міндеттеме салықтық міндеттеме болып табылады;
2. салықтық міндеттеме талаптарына сай салық төлеуші: салық органында тіркеу есебіне тіркелуі; салық салу объектісі мен салық салығына байланысты объектіні айқындауға; салықтыр мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеп шығаруға, салық есептілігін жасауға, оны бегіленген мерзімде табыс етуге және салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуге міндетті;
3. мемлекет өзінің салық органдары арқылы салық төлеушіден оған тиесілі салықтық міндеттемелерді толық көлемде орындауын талап етуге құқылы;
4. салықтық міндеттемелер орындамаған жағдайда мемлекет салық кодексінің тиісті баптарында көзделген тәртіп негізінде салықтық

міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету тәсілдерін және мәжбүрлеп орындату шараларын қолдануға құқылы.

Салықтық міндеттеменің объектісіне міндетті тұлға салық төлеушінің салықтық төлемінің сомасын мемлекетке тапсыру кезіндегі іс-қимылдары жатады. Ал салықтық міндеттеменің нысаны мемлекет пен салық төлеушілер - заңды және жеке тұлғалардың арасындағы байланыстың сыртқы көрінісі болып табылады.

Салықтық міндеттеменің құрамы:

- салықтық міндеттеменің субъектісінен;
- салықтық міндеттеменің объектісінен;
- салықтық міндеттеменің мән-жайынан тұрады.

Салық кодексінде салықтық міндеттеменің субъектілік құрамында салық төлеуші және мемлекет көрсетілген.

Салықтық міндеттеменің мерзімінде орындалуын қамтамасыз ететін «банктік шоттар бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру» тәсілі Салық кодексінде белгіленген мерзімдерде салық төлеушіге хабарлана отырып жүргізіледі және салық берешегін өтеу жөніндегі операциялардан басқа салық төлеушінің барлық шығыс операцияларына қолданылады.

9) Салықтық міндеттемені орындату мақсатында заңды тұлғаның банктік шоттары бойынша шығыс операцияларын тоқтата тұру туралы өкім шығарылған күннен бастап он жұмыс күні ішінде салық берешегі өтелмеген жағдайда, оның салық берешегі есебіне(белгіленген мөлшердегі қаражаттарды түсіру арқылы өтеу мақсатында) «өз мүлкіне билік етуіне шектеу қою» шарасы жүзеге асырылады.

Салық жүйесінің принциптері: Салық жүйесінің біртұтастығы принципі; Салықтың орталықтандырылуы принципі; Салықтың тізімінің түсініктілігі принципі; Салық салудың міндеттілігі принципі; Салық салудың айқындылығы принципі; Салық салудың әділдігі принципі; Салық заңнамасының жариялылығы принципі.

Салықтың белгілері: Салықтың заңи белгілері: Салық- бұл мемлекеттің бекітілімі құқықтық нысанды ғана жүзеге асырылады - Салық – мемлекеттің біржақты бекітілімі - Салықты бекіту салықтық міндеттемені туындатады - Мәжбүрлі сипатта болады - Салық төлеу мағынасында ақшаны алу құқықтық сипатта болады. Салықтың материалдық белгілері: бұл бекітілген тәртіпте және келісілген уақытта салық төлеушінің мемлекетке төлейтін нақты ақша сомасы немесе нақты заттар. Салықтың экономикалық белгілері: 1. мемлекеттің пайдасына қоғамдық өнімнің бөлінуін білдіреді 2. салық ақшалай нысанда болады, алайда заттай салық та болуы мүмкін 3. салықтың қайтарымсыз төленеді 4. салықтың эквивалентсіз төленуі 5. салықты төлеу барысында меншік нысанының өзгеруі Салық элементтері Салық субъектісі салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуші болып табылатын тұлға. Салық объектісі Мүлік пен іс-әрекеттер салық салу объектісі және (немесе)

салық салуға байланысты объект болып табылады, олардың болуына байланысты және (немесе) олардың негізінде салық төлеушінің салық міндеттемесі туындайды. Салық базасы салық салу объектісінің құн, физикалық немесе өзге де сипаттамаларын білдіреді, олардың негізінде салықтың және бюджетке төленуге жататын басқа да міндетті төлемдердің сомасы айқындалады. Салық ставкасы Салық ставкасы салық салу объектісінің немесе салық базасының өлшем бірлігіне салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемді есептеу жөніндегі салық міндеттемесінің шамасын білдіреді. Салық кезеңі Салық кезеңі деп салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің жекелеген түрлеріне қатысты белгіленген уақыт кезеңі түсініледі Салық есептеу тәртібі- Салық сомасын айқындау бойынша құзіретті тұлғаның әрекеті жиынтығын білдіреді. Салықты төлеу тәртібі– Салық төлеушінің салық пәнін мемлекетке тапсыру әрекетін жүзеге асыруда қолданылатын салық заңнамасымен бекітілген тәртіп. Салық жеңілдіктері – кәдімгі салық салу режимімен салыстырғанда салық төлеушінің салық ауыртпалығынан босатылу немесе жеңілдетілу.

5-тақырып Салықтық құқық бұзушылық

Әрбір салық төлеушінің жоғары тұрған салық қызметі органына немесе сотқа салық қызметі органдарының лауазымды адамдарының әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағымдануға құқығы бар.

Әкімшілік жауаптылықта болуға тиіс тұлғалар:

1. ақыл-есі дұрыс Азаматтық Кодекс бойынша белгіленген жасқа жеткен жеке адам.
2. заңды тұлға.

Негізгі және қосымша әкімшілік жазалау шаралары:

Әкімшілік айыппұл салу және әкімшілік қамауға алу тек негізгі әкімшілік жазалар ретінде ғана қолданылуы мүмкін.

Арнаулы құқықтан айыру, лицензиядан (арнайы рұхсаттан, біліктілік аттестатынан) айыру немесе оның қолданылуын тоқтата тұру немесе оған тыйым салу, сондай-ақ шетел азаматтарын немесе азаматтығы жоқ адамдарды Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге әкімшілік жолмен кетіру негізгі, сол сияқты қосымша әкімшілік жазалар ретінде қолданылуы мүмкін.

Әкімшілік құқық бұзушылық жасау құралы немесе оның тікелей объектісі болған затты өтемін төлеп алып қою, тәркілеу, салынған құрылысты мәждүрлеп бұзып тастау тек қосымша әкімшілік жаза ретінде ғана қолданылуы мүмкін.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді:

1. мамандырылған әкімшілік соттардың судьялары;
2. Азаматтық Кодексте уәкілеттік берілген мемлекеттік органдардың лауазымды адамдары қарайды.

6-тақырып Салық төлемегені үшін құқық жауапкершілік

Жеке адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің оннан жиырмаға дейінгі мөлшерінде, лауазымды адамдарға- қырықтан елуге дейінгі мөлшерінде, жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға төленуге тиісті, бірақ төленбеген салықтың және басқа да міндетті төлем соммасының он проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Салық төлеушінің мұндай есеп қисапты табыс етудің Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген мерзімнен тоқсан күн өткенше салық органына салық есеп қисабын табыс етпеу,-

жеке адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің жиырмадан қырыққа дейінгі мөлшерінде, лауазымды адамдарға- елуден жетпіске дейінгі мөлшерінде, жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға төленуге тиісті, бірақ төленбеген салықтың және басқа да міндетті төлем соммасының елу проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Салық төлеушілердің мониторингін жүргізу үшін қажетті құжаттарды салық төлеушінің табыс етпеуі не оны табыс етуден бас тартуы,-

лауазымды адамдарға және жеке кәсіпкерлерге- айлық есептік көрсеткіштің жиырмадан елуге дейінгі мөлшерінде, заңды тұлғаларға екі жүзден бес жүзге дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Осы баптың үшінші бөлігінде көзделген әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған нақ сол әрекеттер,-

лауазымды адамдарға және жеке кәсіпкерлерге- айлық есептік көрсеткіштің елуден жетпіске дейінгі мөлшерінде, заңды тұлғаларға- бес жүзден бір мыңға дейінгі мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Салық төлеу объектілерін жасыру. Салық төлеушінің объектілерін жасыру,-

жеке адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің бестен онға дейінгі мөлшерінде, лауазымды адамдарға- жиырмадан елуге дейінгі мөлшерінде, жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға жасырылған салық салу объектілері құнының елу проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде жасалған нақ сол әрекеттер,-

жеке адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің оннан жиырмаға дейінгі мөлшерінде, лауазымды адамдарға- елуден жетпіске дейінгі мөлшерінде, жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға жасырылған салық салу объектілері құнының жүз проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Кірістерді, шығыстарды және салық салу объектілерін есепке алу ережелерін бұзу. Салық төлеушіде кірістер, шығыстар және салық салу объектілері есебінің болмауы немесе осы баптың үшінші бөлігінде көзделген жағдайларды қоспағанда, оның Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіпті бұза отырып жүргізілуі,-

лауазымды адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің жиырмадан елуге дейінгі мөлшерінде, жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға есепке алынбаған тауарлар құнының он проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде жасалған нақ сол әрекеттер,-

лауазымды адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің елуден жетпіске дейінгі мөлшерінде, жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға есепке алынбаған тауарлар құнының жиырма проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Тауарларды есепке алу және сату жөніндегі операциялардың есеп құжаттамасында көрсетілмеуі,-

жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға есепке алынбаған тауарлар құнының он проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Бухгалтерлік есептің бастапқы құжаттарының және шот-фактураларының, және тіркелімдерінің болмауы, бухгалтерлік есептерде және қаржы есеп-қисабында салық төлеушінің активтері мен міндеттемелерінің дер кезінде немесе дұрыс көрсетілмеуі осы баптың мақсаты үшін кірістерді, шығыстарды және салық салу объектілерін есепке алу ережелерін бұзу деп түсініледі.

Салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің сомасын кемітіп көрсету. Салықтың және басқа да міндетті төлемдердің сомасын декларацияға кемітіп көрсету,-

жеке адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің бестен онға дейінгі мөлшерінде, жеке кәсіпкерлерге және лауазымды адамдарға –қырықтан елуге дейінгі мөлшерінде, заңды тұлғаларға салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің төленбеген сомасының елу проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Корпоративтік табыс салығын немесе жеке табыс салығын салу мақсатын көздеп, шеккен залал сомасын декларацияда өсіп көрсету,-

жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға декларацияда өсіп көрсетілген залал сомасын есептелген корпоративтік табыс салығы немесе жеке табыс салығы сомасының елу проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Салық төлеушінің бюджетке төленетін ағымдағы төлемдер сомасын декларацияға кемітіп көрсету,-

жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға ағымдағы төлемдердің кемітіп көрсетілген сомасының елу проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Салық кезеңі ішінде іс жүзінде есептелген корпоративтік табыс салығы немесе жеке табыс салығы сомасының салық кезеңі ішінде есептелген аванстық төлемдер сомасынан елу проценттен астам мөлшерде артық көрсетілуі,-

салық салынатын кіріс сомасының екі проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Салық кезеңі ішінде іс жүзінде есептелген корпоративтік табыс салығы немесе жеке табыс салығы сомасының салық кезеңі ішінде есептелген аванстық төлемдер сомасынан жиырма бес проценттен астам мөлшерде артық көрсетілуі,-

салық салынатын кіріс сомасының бес проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Осы баптың бірінші бөлігіндегі мақсаттар үшін қосымша құнға салынатын салық бойынша салық мөлшерін декларацияда кемітіп көрсету де есепке жатқызылған, қосымша құнға салынатын салық сомасын өсіріп көрсетуді білдіреді.

Бірінші бөлікте көзделген әкімшілік жазаны қолдану кезінде осы баптың мақсаттары үшін өсіріп көрсетілген залал сомасынан есептеп шығарылған салық корпоративтік табыс салығының ставкалары бойынша немесе жеке табыс салығының ең жоғары ставкалары бойынша айқындалатын болады.

Салық агентінің және өзге де уәкілетті (ұйымдардың) салықты және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді ұстап қалу және аудару жөніндегі міндеттерді орындамауы. Салық агенттерінің салық заңдарына сәйкес ұсталып қалуға және бюджетке аударылуға тиісті салық және басқа да міндетті төлемдер сомасын ұстап қалмауы немесе толық ұстап қалмауы,-

жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға салықтың және басқа да міндетті төлемдердің аударылмаған сомасының елу проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Салық агенттерінің және және салық заңдарының белгіленген өзге де уәкілетті органдардың (ұйымдардың)салық заңдарына сәйкес бюджетке аударылуға салықтың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің ұсталып қалған сомасын аудармауы немесе толық аудармауы,-

жеке кәсіпкерлерге және заңды тұлғаларға салықтың және басқа да міндетті төлемдердің аударылмаған сомасының елу проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Жалған шот-фактура жазып беру. Салық төлеушінің жалған шот-фактура жазып беруі,-

Жеке кәсіпкерлерге және лауазымды адамдарға-айлық есептік көрсеткіштің қырықтан елуге дейінгі мөлшерінде, заңды тұлғаларға шот-фактура енгізілген, қосымша құн салығы сомасының екі жүз проценті проценті мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

10) Қосылған құн салығы бойынша есепте тұрмаған салық төлеуші жазған және қосылған құн салығы сомасын қамтитын шот-фактура жалған шот-фактура деп танылады.

7-тақырып. Салық салу саласындағы мемлекеттік басқару

Мемлекеттік басқарудың функционалды құрылымын құру: мемлекеттік органдарға бағыты, қызмет ауқымы, мәні мен нысаны бойынша мақсатқа сай келетін басқарушы функция беру; кешенді басқарушы міндеттерді дербес іске асыруға мүмкіндік беретін ұтымды басқарушы функцияны басқару жүйесінде шоғырландыру; басқарушы функцияларды олардың мәні мен көлеміне сай келетін ұйымдастыру, заңдық, ақпараттық және өзге де ресурстармен толықтыру арқылы жүзеге асырылады.

Мемлекеттік басқарудың ұйымдастырылу құрылымын құру барысында: ұйымдастыру күш-қуатының жалпы көлемін басқару вертикалі мен горизонталы бойынша ұтымды бөлу; өзарасубординациялық байланыстарды нақтылы белгілеу; міндетті түрде горизонтальдық үйлестіру байланыстарын қалыптастыру; төменгі тұрған элементтердің дербестігін және өзіндік басқаруын қамтамасыз өзара байланыстарды айқындау іске асырылады.

Мемлекеттік басқарудың маңызы мен мағынасын жеткілікті деңгейде түсіну үшін міндетті түрде мемлекеттік басқару функцияларын танып білу қажет.

Мемлекеттік басқару функциясы басқарушы ықпалдың мағынасы мен сипатын, сондай-ақ олар мемлекеттің қоғамдық функцияларымен тығыз байланыста болғандықтан соларды жүзеге асыру жолдары мен тәсілдерін көрсетеді. Мемлекеттік басқару функциялары мемлекеттің біртұтас басқару субъектісі ретіндегі өзара байланыстарын сипаттай отырып ашып көрсетеді. Мемлекеттік басқару функциялары белгілі бір басқарушы ықпал түрін білдіретіндіктен оларды жіктеу қажеттілігі туындайды. Осындай жіктеу барысында аталмыш функцияларды мемлекеттік басқару функциялары және мемлекеттік органдардың басқарушы функциялары деп бөлу көптеген басқарушылық проблемаларды тиісінше қарастырудың әдіснамалық негізін құрайды.

Мемлекеттік басқару функциялары өз ерекшеліктеріне байланысты ішкі және сыртқы функциялар болып бөлінеді. Ішкі басқару функциялары мемлекеттік басқарушы жүйенің ішіндегі басқаруды білдіреді. Сыртқы басқару функциясы мемлекеттік органдардың қоғамдық процестерге тікелей тигізетін ықпалын сипаттайды.

Орталық атқарушы билік органдарының ішкі функциялары көбінесе мемлекеттік басқарудың ұйымдастырылу құрылымы мен функционалды бағытын жетілдіруді, төменгі буындарды басқаруды қамтиды. Төменгі буындағы органдар, солардың ішінде жергілікті әкімдіктер қоғам жүйесінің әлеуметтік элементтеріне және тиісті объектілерге басқарушы ықпалдарын тигізеді.

Мемлекеттік органдардың сыртқы басқару функцияларының жүйесі мемлекеттің ұйымдастырылу құрылымының вертикальды және горизонтальды құрылуымен, сондай-ақ басқарылушы объектілердің мақсаттары мен мән жайларының ерекшелігіне байланысты айқындалады.

Мемлекеттік басқару жүйесі әкімшілік жүйені білдіреді. Мемлекеттік басқару жүйесі болмаған жағдайда атқарушы билікті жүзеге асыру мүмкіндігі жоққа саяды. Ал әкімшілік жүйе атқарушы биліктің ұйымдастыру-құқықтық механизмі болып табылады. Демек, мемлекет тарапынан басқарылатын қоғамдық организмнің барлық элементтерінің өзара тиімді жүйесін құру мемлекеттік басқаруды әкімшілік-құқықтық ұйымдастыруды көздейді.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Салық комитеті «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне (Салық кодексіне) сәйкес мемлекет алдындағы салық міндеттерінің орындалуына салықтық бақылауды қамтамасыз етуге уәкілетті, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің түсімін, міндетті зейнетақы жарналарының толық және уақытылы аударылуын қамтамасыз ету саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ведомствосы болып табылады.

Салық комитетінің: облыстар, Астана және Алматы қалалары бойынша салық комитеттері, ауданаралық салық комитеттері, аудандар, қалалар және қалалардағы аудандар бойынша салық комитеттері, сондай-ақ арнайы экономикалық аймақтар аумағындағы салық комитеттері кіретін заңды тұлғалар болып табылатын аумақтық органдары өздеріне тиесілі салықтық қызметтерін атқарады

11) Салық салу саласындағы мемлекеттік басқару, салық салу жүйесінде өздеріне тиесілі мемлекеттік басқару-реттеу қызметтерін жүзеге асыратын уәкілетті мемлекеттік органдардың және салық әкімшілігін жүргізетін мамандандырылған салық органдарының жүйесін айқындайтын, сондай-ақ олардың салықтық қызметтерінің шеңбері мен тиісті өкілеттіктерін белгілейтін салықтық құқықтық жалпы бөлімінің институты болып табылады.

8-тақырып Салықтық міндеттемелердің құқықтық негіздері

Салықтық міндеттеме қазіргі қоғам қажеттілігіне сай келетін салық салу жүйесін құру ісінеат салысуы арқылы салықтық қатынастарға қатысушылардың құқықтары мен міндеттерін қатаң айқындауға қол жеткізетін және ұлттық табысты қайта бөлуге қатысты экономикалық мән-жайлары мен өктем билік тұрғысынан ерекшеленетін құқықтық құрал ретінде танылады.

Салықтық міндеттеменің мән-жайын заң шығарушы былайша айқындаған:

1. тиісті салық заңдарына сәйкес салық төлеушінің мемлекет алдында туындаған міндеттемесі салықтық міндеттеме болып танылды;

2. салықтық міндеттеме талаптарына сай салық төлеуші: салық органында тіркеу есебіне тұруға; салық салу объектісі мен салық салуға байланысты объектіні айқындауға; салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді есептеп шығаруға, салық есептілігін жасауға, оны белгіленген мерзімде табыс етуге және салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеуге міндетті;

3. мемлекет өзінің салық органдары арқылы салық төлеушіден оған тиесілі салықтық міндеттемелерді толық көлемде орындауын талап етуге құқылы;

4. салықтық міндеттемелер орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда мемлекет салық кодексінің тиісті баптарында көзделген тәртіп негізінде салықтық міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету тәсілдерін және мәжбүрлеп орындату шараларын қолдануға құқылы.

Өзінің экономикалық және құқықтық табиғатына сай салықтық міндеттеме:

- тек мемлекеттің еркіне және әмірлі талабына сай туындайды;
- әрдайым мерзімді сипатта болады;
- өзінің сипаты бойынша мемлекеттік (қоғамдық)- құқықтық тұрғыдан ерекшеленеді;
- салықтық төлемдердің сомасына байланысты көбінесе ақшалай көрініс табады;
- өзінің мән-жайына қарай біржақты міндеттеме болып табылады;
- оның айтарлықтай дәрежеде орындалуы мемлекеттің мәжбүрлеу күшімен қамтамасыз етіледі;
- міндеттеме бойынша салықтық төлемдердің ақша қаражаттарын мемлекет кірісіне аударуға байланысты салық төлеуші тұлғаның белсенді іс-қимылдарымен сипатталады;
- құрылымында салықтың заңи құрамының мұқият белгіленген элементтерінің болуы оның тиісінше орындалуының негізі болып табылады;
- әрбір жекелеген салықтарға тән салық салу объектілерімен, салық салуға байланысты объектілермен, салық базасымен және салық кезенділігімен мазмұндалады.

Салықтық міндеттеменің объектісіне міндетті тұлға салық төлеушінің салықтық төлемінің сомасын мемлекетке тапсыру кезіндегі іс-қимылдары жатады. Ал салықтық міндеттеменің нысаны мемлекет пен салық төлеушілер- заңды және жеке тұлғалардың арасындағы байланыстың сыртқы көрінісі болып табылады.

Салықтық міндеттеменің құрамы:

- салықтық міндеттеменің субъектісінен;
- салықтық міндеттеменің объектісінен;
- салықтық міндеттеменің мән- жайынан тұрады.

Осы орайда айта кететін бір жәйт: салық төлеуші; салық салу объектісі; салықтың заты; салықтың масштабы; салық базасын есепке алу әдісі; салық кезеңі; салық салу бірлігі; салық ставкасы; салықты есептеу тәртібі; есепті кезең; салықты төлеу мерзімі; салықты төлеу тәсілі мен тәртібі сияқты элементтер Қазақстан Республикасының салық заңдарындағы бастаушы ережелер болып табылады, сондай-ақ оларсыз ешбір салықты есептеп шығарудың, төлеудің және олардың төленуін талап етудің мүмкіндігі болмайды.

Сонымен, салықтарды саналы түрде, салықтық-құқықтық мәдениеттерін көрсете отырып, дербес және өз еркімен төлеу салықтық міндеттемені орындаудың бір тәсілі мболса, отанына, егемен еліне деген патриоттық сезімі мүлдем оянбаған және салықтық мәдениеті қалыптаспаған салық төлеуден жалтарушыларға, уақытылы және толық мөлшерде төлемейтіндерге мәжбүрлеу шараларын қолдану жолымен, олардан салықтарды, салық берешектерін, заңды негізінде белгіленген айыппұлдар мен өсімпұлдарды еселеп алу салықтық міндеттемелерді мәжбүрлеп орындату тәсілі болып табылады.

Салықтық міндеттемелерді тиісінше, өз бетімен және ерікті орындау мынадай тәсілдер арқылы жүзеге асырылады:

- 1) салықтарды декларация негізінде төлеу;
- 2) салықты патент алу жолымен төлеу;
- 3) салықты бір жолғы талон негізінде төлеу;
- 4) салықтық төлемнің сомасын бюджетке енгізу жолымен төлеу.

Салық хабарламасында салық төлеушінің аты-жөні немесе толық аталуы; салық төлеушінің тіркеу нөмірі; салықтық міндеттеменің сомасы; салықтық міндеттемені орындау жөніндегі талап; хабарламаны жіберуге орай негіздеме; шағымдану тәртібі көрсетіледі. Салық хабарламасының нысанын уәкілетті мемлекеттік орган белгілейді.

Салық хабарламасы салық салу аясындағы мән-жайларға байланысты әр-түрлі көрініс табады және салық төлеушіге мынадай мерзімдерге:

- салық заңдарын бұзушылықты жою туралы- оларды анықтаған күннен бастап бес жұмыс күнінен кешіктірмей;
- дебиторлардың банктік шоттарындағы ақшаларынан өндіріп алу жөнінде- өндіріп алғанға дейінгі бес жұмыс күнінен кешіктірмей;
- салық берешегін мәжбүрлеп өндіріп алу шараларын қолдану туралы- мәжбүрлеп өндіріп алу шараларын қолданылғанға дейінгі бес жұмыс күнінен кешіктірмей;
- камеральдық бақылау нәтижелері бойынша анықталған құқық бұзушылықтарды жою жөнінде- салық есептілігіндегі бұзушылықтар анықталған күннен бастап екі жұмыс күнінен кешіктірмей;
- Құқық бұзушылық кодексінің 31-46баптарында, Салық кодексінің 566-бабында көрсетілген.

9-тақырып Мемлекеттік салық құрылымының құқықтық негіздері.

Мемлекеттің салықтық құрылысын құру негізінде жатқан салық жүйесі мен салық салу принциптері ұйымдастыру-құқықтық және функционалдық сипаттағы салықтық құқықтық қатынастар болып табылады. Сонымен бірге мемлекеттің салықтық құрылысына трансферттік және индикативтік қасиеттер де тән болады.

Салықтық құрылыс негізінде міндетті түрде кезінде салық салу жүйесінің классигі Адам Смит тұжырымдаған мына: «Мемлекеттің тұрғындары өздерінің тапқан табыстарына қарай мемлекет мұқтаждығын қанағаттандыруға ат салысуға тиіс. Олар төлейтін төлем – салықтың мөлшері дәл айқындалғаны дұрыс болады, сондай-ақ төлеу мерзімі, төлеу тәсілі және төленетін сомасы өте анық болуы қажет. Салықты алу кезеңі мен уақыты немесе салық төлеуші үшін ыңғайлы әрі қолайлы болуға тиіс. Сонымен қатар, әрбір салықтың салмағы халықтың қалтасын ойсыратып кетпей, мүмкіндігінше аздап алынғаны жөн. Сонда мемлекет қазынасына түсетін табыс мөлшерлеген межеден артық болмаса, кем түспейді» деген қағидаларға қоса қазіргі заманғы және экономика талаптарына сай мынадай принциптер жатады:

- тұрақтылық;
- орнықтылық;
- икемділік;
- жүйенің бірыңғайлығы;
- қоғамдық, корпоративтік және жекелей мүдделер теңдігінің сақталуы;
- салық салу салмағының жеңілдетілуі;
- салықтың арзандығы;
- қолайлылық;
- жалпыға ортақтық;
- заңдылық және т.б.

Мемлекеттің салықтық құрылысының ірге тасын қалау, салық салу жүйесін ұйымдастыру және оны басқару принциптері мемлекеттің салық саясатына сай болады және мемлекеттің салықтық құқығы осы саясаттың негізі болып табылады. Мемлекеттің салық жүйесі тікелей салықтары басым англокасондық модель мен көбінесе жанама салықтарға бас иетін еурокасондық модельдердің жиынтығынан тұратын аралас салық салудың құқықтық моделін көрсетеді.

Мемлекеттің салықтық құрылысының құқықтық тұрғыдан ұйымдастырылуы мемлекеттің салықтық құқығының мақсатты-бағдарлы әлеуетіне (күш-қуатына), мемлекеттік салық әкімшілігін жүргізудің мақсатты-бағдарлы рұқсат беру және шектеу қою сияқты іс-әрекеттеріне сүйенеді.

Сонымен қатар, салықтық құрылыстың құрылымдық элементтері ретінде салықтар мен өзге де міндетті төлемдердің нақты түрлерінің жиынтығы,

олардың салық салу базалары мен салықтық төлем сомаларын қалыптастыру тәсілдері, салықтық іс-қимылдарды жүзеге асыратын қатысушылардың құқықтары мен міндеттерінің жиынтығы, мемлекеттік салық әкімшілігін жүргізу, сот билігі органдары мен прокуратура және т.б. өздеріне тиесілі орындарын алатынын айта кетуіміз қажет.

Мемлекеттің салықтық құрылысының экономикалық-құндылық негізінде салықтар жүйесі түрінде құрылған тікелей, жанама, ресурстық және мүліктік салықтар арқылы корпорациялар мен азаматтардың жиынтық табыстарын қоғамдандырудың императивтік нысанының жиынтығы болып табылатын мемлекеттің салық жүйесі жатады. Мемлекеттің салық жүйесінің стратегиялық және функционалдық күш-қуатының нақты әлеуметтік-экономикалық аямен үйлесімді әрі нәтижелі болуы осы жүйені салық төлеушілердің экономикалық жай-күйіне, салықты төлеу қабілеттілігіне және мемлекет шығыстарын тек қоғамдық маңыздылығы өте зор тұтыну аяларына бағыттау процестерін сапалы заңдарда нақты көздеп, белгілеу арқылы құруға байланысты болады.

Құрылымдық бөлімшелері бар заңды тұлғаға қатысты салықтық тексеру жүргізу кезінде осы салықтық тексерудің мерзімі салық органы тарапынан алпыс жұмыс күніне дейін ұзартылуы мүмкін.

Ерекше күрделі мәселелерді тексеру кезінде салықтық тексеру жүргізудің мерзімі жоғары тұрған салық органы тарапынан құрылымдық бөлімшесі бар заңды тұлға үшін сексен жұмыс күніне дейін арттырылуы ықтимал.

Рейдтік тексеру жүргізу негізіндегі нұсқамада тексерілетін аумақтың учаскесі, тексеру барысында анықталуға тиіс мәселелер мен заңда көзделген басқа да мәліметтер көрсетіледі.

12) Сонымен, осындай тәртіппен рәсімделген нұсқаманы салық төлеушіге немесе салық агенттеріне табыс ету сәті салықтық тексеру жүргізудің басталғанын білдіреді. Рейдтік тексеру жүргізу кезінде салық төлеушіге нұсқаманың кошірмесі, ал басқа тексеру түрлері жүргізілетін кезде нұсқаманың түпнұсқасы табыс етіледі.

10-тақырып Мемлекеттік салықтардың сипаттамасы

Қазақстан Республикасындағы салықтар жүйесі (салықтар мен бюджетке төленетін өзге де төлемдердің түрлері мен жиынтығы) қазіргі кезде заң жүзінде (Салық кодексінде) белгіленген тәртіп негізінде мынадай көрініс тапқан:

Салықтар

1. Корпорациялық табыс салығы.
2. Жеке табыс салығы.
3. Қосылған құн салығы.
4. Акциздер.

5. Жер қойнауын пайдаланушылардың салықтары мен арнаулы төлемдері.

6. әлеуметтік салық.

7. Жер салығы.

8. Көлік құралдары салығы.

9. Мүлік салығы

Алымдар

1. Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркегені үшін алым.

2. Жеке кәсіпкерлерді мемлекеттік тіркегені үшін алым.

3. Жылжымайтын мүлікке құқықтарды және олармен жасалған мәмілелерді мемлекеттік тіркегені үшін алым.

4. Радиоэлектрондық құралдарды және жиілігі жоғары құрылғыларды мемлекеттік тіркегені үшін алым.

5. Механикалық көлік құралдары мен тіркемелерді мемлекеттік тіркегені үшін алым.

6. Теңіз, өзен кемелері мен шағын көлемді кемелерді мемлекеттік тіркегені үшін алым.

7. Азаматтық әуе кемелерін мемлекеттік тіркегені үшін алым.

8. Дәрі-дәрмек құралдарын мемлекеттік тіркегені үшін алым.

9. Автокөлік құралдарының Қазақстан Республикасының аумағы арқылы жүру алымы.

10. Аукциондардан алынатын алым.

11. Жекелеген қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым.

12. Телевизия және радио хабарларын тарату ұйымдарына радиожілік спектерін пайдалануға рұқсат беру үшін алым.

Төлемақылар

1. Жер учаскелерін пайдаланғаны үшін төлемақы.

2. Жер бетіндегі көздердің су ресурстарын пайдаланғаны үшін төлемақы.

3. Қоршаған ортаны ластағаны үшін төлемақы.

4. Жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін төлемақы.

5. Орманды пайдаланғаны үшін төлемақы.

6. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды пайдаланғаны үшін төлемақы.

7. Радиожілік спектерін пайдаланғаны үшін төлемақы.

8. Кеме жүретін су жолдарын пайдаланғаны үшін төлемақы.

9. Сыртқы жарнаманы орналастырғаны үшін төленетін төлемақы.

Кеден төлемдері.

1. Кеден бажы.

2. Кеден алымдары.

3. Төлемақы.

4. Алымдар.

13) Осы көрсетілген салықтар мен бюджетке төленетін өзге де міндетті төлемдер Бюджет кодексіне және т.б. Қазақстан Республикасының және жергілікті бюджеттердің арасында мына келесідей тәртіппен белгілі бір бюджеттік баланстар көзделіне отырып бөлінген.

11-тақырып Салық түрлері, жинау әдістері, құқықтық реттеу тәсілдері

Салықтық-құқықтық реттеу әдістері салық салу саласы мен тиісті салықтық қатынастар аясындағы салықтық іс-қимылдармен оқиғаларға катысты, сондай-ақ белгіленген тәртіптер мен негіздеуге байланысты мемлекеттік өктем билік-императивтік әдіс және келісімді, шартты-диспозитивтік әдіс түрінде қолданылады.

Мемлекеттің салық жүйесінің ұйымдастырылу құрылымы императивтік сипатта болатындықтан салықтық құқық аясында көбінесе императивтік әдіс пайдаланылады.

Осы императивтік салықтық-құқықтық реттеу әдістері мына:

- 1) салық салу саласындағы салық төлеушілер мен өзге де қатысушылардың жүріс-тұрыстары мен қажетті іс-әрекеттері мемлекет тарапынан (әдетте уәкілетті мемлекеттік органдар) қабылданған нормативтік және жекелей салықтық-құқықтық актілердің әмірлі-талапты нұсқамаларымен шартталынған;
- 2) салық төлеушілер мен салық органдарының және өзге де қатысушылардың нормативтік-құқықтық актілерде көрініс тапқан мемлекеттің талабын орындаудан бас тартуға хақылары жоқ;
- 3) салықтық қатынасқа қатысушы салық төлеушілер мен салық органдарының өзара құқықтары мен міндеттері мемлекеттің талабының тиісті нормативтік-құқықтық актінің негізінде нақты әрі мұқият белгіленген;
- 4) мемлекеттің талабы мен өзге де салықтық міндеттерін орындау мәжбүрлеу механизмімен қамтамасыз етілуіне орай тиісті салықтық міндеттемелерді мәжбүрлеп орындату уәкілетті мемлекеттік орган тарапынан бір жақта әмірлі түрде не болмаса сот арқылы жүзеге асырылады.

Алайда, мемлекеттің салықтық қызметінің аясында әлсін-әлі пайдаланылатын (пайдаланылуы ықтимал) диспозитивтік (келісімді) әдістің бар екенін жоққа шығара алмаймыз.

Осы диспозитивтік құқықтық реттеу әдісінің мынадай өзіне тән белгілері болады:

- 1) салықтық қатынастағы тараптардың құқықтары мен міндеттері осы қатынастарды реттейтін салықтық заң актілерінің және жазбаша шарт нысанында рәсімделген екі жақтың келісімінің негізінде қалыптасады;
- 2) осыған орай салықтық қатынастар шартты сипатта болады және тараптардың екі жақтық міндеттемелерін білдіреді;
- 3) мемлекеттің салық төлеушіге тигізетін реттеуші ықпалы тек бір жақты-өктем мәжбүрлеу нысанында ғана емес, сонымен қатар

экономикалық стимулдар мен материалдық мүдделер арқылы қызықтыру (ынталандыру) нысанында көрініс табады;

4) диспозитивтік құқықтық реттеу әдісінің көмегімен реттелінетін салықтық қатынастардың заңи нысаны болып табылатын салықтық шарт екі тараптың өзара құқықтары мен міндеттерін туындатады;

5) салық органдары мен салық төлеушілердің құқықтары мен міндеттері аздап болса да теңестірілген және шарт сипатындағы жауапкершілікпен толықтырылуы мүмкін.

Диспозитивтік әдске қатысты тағы бір жәйтті мысал ретінде айтуға болады. Белгілі бір салық төлеуші мен салық органдарының (басқа да уәкілетті мемлекеттік органдардың қатысуы мүмкін) арасында жасалған инвестициялық салықтық келісім-шарттың талаптарына сай және инвестициялық жобалар (бағдарламалар) шеңберінде жаңа өндірістер құрған, жұмыс істеп тұрғандарын ұлғайтып, жаңартқан және басқа да тіркелген активтерді жаңадан пайдалануға енгізген салық төлеушілерге сол келісім-шартқа сәйкес инвестициялық преференциялары (әдетте корпорациялық табыс салығы, жер салығы және мүлік салығы бойынша) беріледі.

Осы диспозитивтік және императивтік салықтық құқықтық нормалар мемлекеттің кірісін қалыптастыратын салықтар мен өзге бюджетке төленетін міндетті төлемдерді белгілеу және алу, сондай-ақ салықтық міндеттемелердің тиісінше орындалуына мемлекеттік салықтық бақылау жүргізуге атсалысады.

Бұл ретте басты көрініс салықтық құқықтық қатынастардың материалдық объектісі тиісті бюджеттің салықтық кірісін қалыптастыратын ақшалай нысандағы (кейде заттай нысандағы) салық төлемінің сомасы екеніне көзіміз жетіп отыр. Демек, материалдық салықтық қатынастар ауқымындағы салықтық нысандардың ақша қаражаттары транзиттік сипатта мемлекеттік бюджет кірісіне келіп түседі. Сондықтан, салықтық құқықты бюджеттік құқықтың, оның ішінде ерекше бөлімінің айтылуы «Бюджеттің кірістерін құқықтық реттеу» атты институтына бағ жетпес қызмет көрсететін бюджеттік құқықтың ерекшеленген институты деп тұжырымдауымызға болдады.

Салықтық құқықтың жүйесі – мемлекеттің салықтық қызметі барысында туындайтын салықтық қатынастарды реттеуге атсалысатын салықтық құқықтық нормалардың өзара қарым-қатынаста бола отырып, жүйеленуін және бірігуін, сондай-ақ қыйсынды түрде белгіленген тәртіппен орналасуын көрсетеді.

Салықтық құқықтың жалпы бөлімі мына:

1. Салықтар, салық салу және мемлекеттің салық жүйесі;
2. Мемлекеттің салықтық қызметі;
3. Салықтық құқық құқықтық құрылым ретінде;
4. Салықтық құқықтық нормалар және салықтық құқықтық қатынастар;

5. Салықтық міндеттемелер;
6. Шағын кәсіпкерлікке арналған арнаулы салық режимі;
7. Салық салу аясындағы салықтық ынталандыру және мемлекеттік мәжбүрлеу;
8. Мемлекеттің салықтық құрылысы;
9. Салық салу саласындағы мемлекеттік басқару;
10. Мемлекеттік салықтық жопарлау;
11. Мемлекеттік салықтық бақылау тәрізді институттардан құралады.

12-тақырып Алымдар, баждар

Алым дегеніміз- белгілі бір қызмет түрін бастар алдында немесе осы қызмет түріне құқық берер кезде төленетін міндетті төлем.

2002 жылы алымының 13 түрі болды. 2003 жылдан бастап «елтаңбалық алым» алынып тасталды. 2005 жылы адамдарға өзгерістер енгізілді, яғни: 3.1. «Жылжымалы мүлік кепілін мемлекеттік тіркеу үшін» және 8.1. «Туындылар мен сабақтас құқықтыр объектілеріне құқықтарды, суындылар мен сабақтас құқықтыр объектілерін пайдалануға лицензиялық шарттарды мемлекеттік тіркеу үшін» алымдары қосылды.

Ал енді осы алымдардың экономикалық мазмұнын айқындайық.

1. Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркегені үшін алым.

Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркегені үшін алым заңды тұлғаларды және олардың филиалдары мен өкілдіктерін құру мен қызметін тоқтатуды мемлекеттік (есептік) тіркеу, оларды қайта тіркеу, содай-ақ олардың мемлекеттік (есептік) тіркеу туралы куәліктің дубликатын алу кезінде алынады.

2. Жеке кәсіпкерлерді мемлекеттік тіркегені үшін алым.

Жеке кәсіпкерлерді мемлекеттік тіркегені үшін алым жеке кәсіпкерлер ретінде Қазақстан Республикасының аумағында заңды тұлға құрмай кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын жеке тұлғаларды мемлекеттік тіркеу кезінде, сондай-ақ олар мемлекеттік тіркеуді куәландыратын құжаттың дубликатын алған кезде алынады.

Қазақстан Республикасының заң актісіне сәйкес тіркелетін жеке тұлғалар алым төлеушілер болып табылады.

Алым төлеуден босатылады:

- шаруа қожалықтары;
- I, II және III топтағы мүгедектер;
- Қазақстан Республикасының азаматтығын алғанға дейін заңды тұлға құрмай кәсіпкерлік қызметпен шұғылданатын оралмандар.

3. Жылжымайтын мүлікке және онымен жасалатын мәмілелерге құқықтарды мемлекеттік тіркегені үшін алым.

Жылжымайтын мүлікке және онымен жасалатын мәмілелерге құқықтарды мемлекеттік тіркегені үшін алым-жылжымайтын мүлікке және онымен жасалатын мәмілелерге құқықтырда мемлекеттік тіркеу кезінде, сондай-ақ

мемлекеттік тіркеуді куәландыратын құжаттың дубликатын алған кезде алынады.

Алым төлеуден босатылады:

- Ұлы Отан соғысына қатысушылар және оларға теңестірілген адамдар;
- I және II топтағы мүгедектер;
- бөлек тұрып жатқан зейнеткерлер;
- Қазақстан Республикасының азаматтығын алғанға дейін оралмандар;
- Кадрларды даярлаумен және оқытумен шұғылданатын шағын кәсіпкерлік субъектілері мемлекеттік тіркелген кезден бастап үш жыл ішінде жылжымайтын мүлікке құқықтарды тіркегені үшін төлемнен босатылады.

4. Радиоэлектрондық құралдарды және жоғары жиіліктегі құрылғыларды мемлекеттік тіркегені үшін алым.

Радиоэлектрондық құралдарды және жоғары жиіліктегі құрылғыларды мемлекеттік тіркегені үшін алым радиоэлектрондық құралдар мен жоғары жиіліктегі құралғыларды тіркеу кезінде, содай-ақ мемлекеттік тіркеуді куәландыратын құжаттың дубликатын алған кезде алынады.

5. Дәрі-дәрмек құралдарын мемлекеттік тіркегені үшін алым.

Дәрі-дәрмек құралдарын мемлекеттік тіркегені үшін алым Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасында қолдануға рұқсат етілген дәрі-дәрмек құралдарын мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) кезінде, сондай-ақ мемлекеттік тіркеуді растайтын құжаттың дубликатын берген кезде алынады.

6. Автокөлік құралдарының Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жүргені үшін алым.

Автокөлік құралдарының Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жүргені үшін алым:

- 1) халықаралық қатынастарда жолаушылар мен жүктерді тасымалдауды жүзеге асыратын отандық автокөлік құралдарының Қазақстан Республикасының аумағынан кету;
- 2) ірі көлемді жіне ауыр салмақты отандық жіне шетелдік автокөлік құралдарының Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жүргізу;
- 3) отандық және шетелдік автокөлік құралдарының Қазақстан Республикасының ақылы мемлекеттік автомобиль жолдары бойынша жүру үшін өндіріп алынады.

7. Жекелеген қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым.

Жекелеген қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес лицензиялануға тиісті белгілі бір қызмет түрімен айналысуға лицензия (дубликатын) беру кезінде алынады.

Баж салығы-мемлекетпен немесе өзара кәсіби қатынастар жасайтын жеке адамдардан, заңды ұйымдардан өндіріп алынатын тұтыну салығының бір

түрі (мәселен, жалгерлік туралы шарт жасасу, бағалы қағаздар беру, қамқоршылық туралы келісім).

Баж салығының екі түрі бар:

- мемлекеттік баж; - кедендік баж.

Мемлекеттік баж - уәкілдік берілген мемлекеттік органдардың немесе лауазымды адамдардың заңдық мәні бар іс-қимылдар жасағаны үшін және құжаттарды бергені үшін алынатын міндетті төлем.

Мемлекеттік баж алу объектілері:

- сотқа берілетін талап арыздардан;
- нотариалдық іс-қимылдар жасағаны үшін, сондай-ақ нотариат куәландырған құжаттар көшірмелерін бергені үшін;
- азаматтық хал актілерін тіркегені үшін және тіркеу туралы куәліктерді өзгертуге, толықтыруға және қалпына келтіруге байланысты куәліктерді қайтарғаны үшін;
- Шетелдердің паспорттарына немесе оларды ауыстыратын құжаттарына

Қазақстан Республикасынан кету және Қазақстан Республикасына келу құқығына виза бергені үшін;

14) Қазақстан Республикасының азаматтығын алу, қалпына келтіру және азаматтығын тоқтату туралы құжаттырды ресімдегені үшін; [kgl]

13-тақырып Корпоративтік табыс салығы

Корпорациялардың пайдасына салық салудың импутациялық жүйесі-корпорациялардың пайдасына қос салық салынуын жою мақсатымен енгізілген. Бельгияда, Ұлыбританияда, Данияда, Ирландияда, Италияда және Францияда қолданылады.

Қазақстан Республикасында корпорациялық табыс салығы салықтардың ішіндегі ең күрделісі және салық сомасы жағынан ең ауқымдысы. Корпорациялық табыс салығы бюджет түсімдерінің 27,2 пайызын құрайды. Корпорациялық табыс салығын арнаулы салық режимін қолданатындарды қоспағанды, салық салу объектілері бар заңды тұлғалар төлейді.

Заңды тұлғалар екі топқа бөлінеді:

- коммерциялық ұйымдар;
- коммерциялық емес ұйымдар.

Коммерциялық ұйымдар дегеніміз- белгілі бір табыс көзі бар заңды тұлғалар.

Кіріс түсіру негізгі мақсаты болып табылмайтын және алынған таза кірісті қатысушылар арасында бөлмейтін заңды тұлға коммерциялық емес ұйым деп аталады.

Корпорациялық табыс салығын төлеушілер:

- Қазақстан Республикасының резидент заңды тұлғалары (Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мен мемлекеттік мекемелерді қоспағанда);

- Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын Қазақстан Республикасындағы көздерден табыс алатын резидент емес заңды тұлғалар.

Корпорациялық табыс салығы бойынша салық салу объектілеріне:

- салық салынатын табыс;
- төлем көзінен салық салынатын табыс;

15) - Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғаның таза табысы жатады.

14-тақырып. Қосылған құн салығы

Қосылған құнға салынатын салықтық есептеу барысында негізінен 4 әдіс қолданылады:

- тікелей аддитивті немесе бухгалтерлік;
- жанама аддитивті;
- тікелей шегерім жасау әдісі;
- жанама шегерім жасау әдісі немесе шоттар бойынша есепке жатқызу.

Қосылған құн салығы дүниежүзілік 40-тан астам елдерінде, соның ішінде Еуропа экономикалық одағының 17 мемлекетінде қолданылады. Бұл салықтаң артықшылығы:

- біріншіден, ол жаңа құн жасалынған орын бойынша салық төлеушілердің үлкен тобынан алынады;
- екіншіден, төлеушілер үшін де есептеудің салыстырмалы қарапайымдылығымен ерекшелінеді;
- үшіншіден, бағалардың өзгеруіне, төлеушінің қаржылық ахуалына, инфляция деңгейіне қарамастан мемлекет бюджетінің кірістерін қалыптастырудың сенімді және тұрақты базасын қамтамасыз етеді.

Қосылған құн салығы дегеніміз-тауарларды (жұмыстарды, қызмет көрсетулерді) өндіру және олардың айналысы процесінде қосылған, оларды өткізу бойынша салық салынатын айналым құнының бір бөлігін бюджетке аудару, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағындағы тауарлар импорты кезіндегі аударым.

Қазақстан Республикасында қосылған құн салығы бойынша есепке тұрған мынадай тұлғалар қосылған құн салыған төлеушілер болып табылады:

1. Жеке кәсіпкерлер;
2. Заңды тұлғалар (мемлекеттік мекемелерді қоспағанда);
3. Қызметін Қазақстан Республикасында тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент еместер;
4. Заңды тұлғаның құрылымдық бөлімшелерді;
5. Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес тауарларды Қазақстан Республикасының аумағына импорттайтын тұлғалар.

Қосылған құн салығының негізгі салық салу объектілері:

- 1) салық салынатын айналым;
- 2) салық салынатын импорт.

15-тақырып Әлеуметтік салық

Әлеуметтік салық Қазақстан Республикасындағы негізгі салықтардың бірі болып табылады.

Ол 1999 жылдан бері бұған бейін қолданылып келген әлеуметтік қорларға: зейнетақы қоры, мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры, міндетті медициналық сақтандыру қоры, халықты жұмыспен қамту қораларына аударылатын сақтық жарналары аударымдарының орнын енгізілген еді.

Әлеуметтік салықтан түсетін түсімдер мемлекеттік бюджеттің 15-16 пайызын құрайды.

Әлеуметтік салықты төлеушілер:

- 1) Қазақстан Республикасының резиденті-заңды тұлғалар;
- 2) Бюджетпен есеп айырысуды біржолғы талон негізінде жүзеге асыратындарды қоспағанды, жеке кәсіпкерлер;
- 3) Жеке нотариустар, адвокаттар;
- 4) Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекемелер, филиалдар мен өкілдіктер арқылы жүзеге асыратын резидент еместер;
- 5) Заңды тұлғаның құраламдық бөлімшелері.

Әлеуметтік салықтың салық салу объектілері:

- 1) Қазақстан Республикасының резиденті-заңды тұлғалар, Қазақстан Республикасында қызметін тұрақты мекемелер, филиалдар мен өкілдіктер арқылы жүзеге асыратын резидент еместер және заңды тұлғаның құрылымдық бөлімшелері үшін:

- жұмыс беруші материалдық, әлеуметтік игіліктер немесе өзге материалдық пайда түрінде берген табыстарды қоса алғанд, жұмыс беруші төлейтін ақшалай және заттай нысандағы кез-келген табыстар, сондай-ақ өтемді қызметтер көрсету шарттары бойынша жеке тұлғаларға төлемдер (жеке кәсіпкерлерге төлемдерді қоспағанда) түріндегі оның қызметкерлерге төлейтін шығыстары;

- 2) жеке кәсіпкерлер және жеке нотариустар мен адвокаттар үшін олардың өздерін қоса алғанда:

- қызметкер саны.

Жоғарыда айтылған жеке тұлғалардың салық салынбайтын табыстарынан және төменде белгіленген төлемдерден әлеуметтік салық алынбайды:

- мемлекеттер, мемлекеттердің үкіметтері және халықаралық ұйымдар желілері арқылы берілетін гранттар қаражаты есебінен жасалатын төлемдер;

- Қазақстан Республикасының Президенті, Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін мемлекеттік сайлықақылар, стипендиялар;

- Ұйым тартылған немесе жұмыс берушінің қызметі тоқтатылған немесе қызметкер әскери қызметке шақаралған жағдайларда жеке еңбек

шарт бұзылған кезде Қазақстан Республикасының заңдарымен белгіленген мөлшерде төленетін өтемдер;

- Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жинақтаушы зейнетақы қорларына қызметкерлердің міндетті зейнетақы жарналары.

Қазақстанда қызметін тұрақты мекемелер арқылы жүзеге асыратын бейрезиденттер әлеуметтік салық төлеушілер болып табылады. Заңи тұлғарезиденттің шешімі бойынша оның құрылымдық бөлімшелері әлеуметтік салық төлеушілер ретінде қарастырылуы мүмкін. Әлеуметтік салық бойынша салықтық есептемені есептеуді, төлеуді және табыс етуді: ауыл шаруашылығы өнімін өндіруші заңи тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері үшін; оңайлатылған мағлұмдама негізінде шағын бизнес субъектілері үшін; патент негізінде шағын бизнес субъектілері үшін; шаруа немесе фермер қожалықтары үшін салық заңнамасында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып арнаулы салық режимдерін қолданатын төлеушілер жүргізеді. Жұмыс берушінің материалдық, әлеуметтік игіліктер немесе өзге де материалдық пайда түрінде жұмыскер-резиденттерге берген табыстарды қоса алғанда, жұмыс беруші төлейтін ақшалай немесе заттай нысандағы кез келген табыстар түріндегі оның, жұмыскер-бейрезиденттерге төлейтін шығыстары, сонымен бірге шетелдік персоналдың табыстары аталған төлеушілер үшін әлеуметтік салық салу объектісі болып табылады. Егер жұмыскерге күнтізбелік ай үшін есептелген табысының жалпы сомасы Республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және осындай күнтізбелік айдың соңғы күні қолданыста болған жалақының ең төмен мөлшерінен төмен әлеуметтік салық салу объекті жалақының ең төменгі мөлшері негізінде анықталады. Мыналар: Республикалық бюджет туралы заңда белгіленген ең төменгі жалақы мөлшерінде, қоғамдық жұмыстарды орындауға және кәсіпкерлік оқуға байланысты бюджет және гранттар қаражаттары есебінен жүзеге асырылатын төлемдер; Әлеуметтік сақтандырудың мемлекеттік қорынан төленетін әлеуметтік төлемдер; білім беру ұйымдарында оқитындарға Қазақстан Республикасы заңнамасында мемлекеттік стипендиялар үшін белгіленген мөлшерде төленетін стипендиялар; қайырымдылық және демеушілік көмек түрінде алынған мүліктің құны; он алты жасқа толмаған балалар үшін балалар лагерлеріне жолдамалардың құны; жұмыс беруші өз жұмыскерлеріне міндетті және (немесе) жинақтаушы сақтандыру келісім-шарттары бойынша төлейтін сақтық сыйақылары; әскери службаның міндеттерін атқарған кезде әскери қызметшілерге берілетін, ішкі істер органдарының, қаржы полициясының, қылмыстық-атқару жүйесінің және мемлекеттік өртке қарсы службасының органдары мен мекемелерінің белгіленген тәртіппен арнаулы атақ берілген қызметкерлері службалық міндеттерін атқаруына байланысты алатын төлемақылардың барлық түрлері; экологиялық апат немесе ядролық сынақ полигонындағы ядролық сынақтар салдарынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік қорғау туралы

Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес төленетін төлемақылар; бюджеттік қаражаттар есебінен төленетін біржолғы төлемдер (еңбекақы түріндегі төлемдерден басқа); өз жұмыскерлеріне міндетті және жинақтаушы сақтандыру келісімшарттары бойынша жұмыс беруші төлейтін сақтық сыйлықақылары; Жинақтаушы зейнетақы қорларына Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген мөлшердегі ерікті және кәсіби зейнетақы жарналары және т.б. табыстар, сондай-ақ: мемлекеттер, мемлекеттердің үкіметтері және халықаралық ұйымдар желілері арқылы берілетін гранттар қаражаты есебінен жасалатын төлемдер; Қазақстан Республикасының Президенті, Қазақстан Республикасының Үкіметі ағайындайтын мемлекеттік сыйлықақылар, стипендиялар; спорт жарыстарында, байқауларда, конкурстарда жүлделі орындар үшін берілетін ақшалай марапаттар; ұйым таратылған немесе жұмыс берушінің қызметі тоқтатылған, жұмыскерлердің штат саны қысқартылған немесе жұмыскер әскери қызметке шақырылған жағдайларда еңбек келісімшарты бұзылған кезде Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленген мөлшерлерде төленетін өтемдер; жұмыс берушінің жұмыскерлерге пайдаланылмаған еңбек демалысы үшін төлейтін өтемдері; Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес жинақтаушы зейнетақы қорларына жұмыскерлердің міндетті зейнетақы жарналары салықсалы объекті болып табылмайды. 2009 жылдан бастап әлеуметтік салық 11 пайыздық мөлшерлеме бойынша есептеледі. Арнаулы салық режимін қолданатындарды қоспағанда, дара кәсіпкерлер, жекеше нотариустар, адвокаттар, өзі үшін Республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және төленетін күні қолданыста болған айлық есептік көрсеткіштің екі еселенген мөлшерінде және әрбір жұмыскер үшін айлық есептік көрсеткіштің бір еселенген мөлшерінде, ал тірек-қимыл мүшесі бұзылған, есту, сөйлеу, көру қабілетінен айрылған мүгедектер жұмыс істейтін мамандандырылған ұйымдар 4,5 пайыз мөлшерлеме бойынша әлеуметтік салық төлейді. Шаруа немесе фермер қожалықтарына арналған арнаулы салық режимдерін қолданатын дара кәсіпкерлер үшін патент немесе оңайлатылған мағлұмдама негізінде арнаулы салық режимін қолданатын салық төлеушілер үшін салық заңнамасында әлеуметтік салық мөлшерлемелері белгіленген. Әлеуметтік салықты төлеу, егер Салық кодексінде өзгеше белгіленбесе, салық төлеушінің орналасқан жері бойынша есепті тоқсаннан кейінгі айдың 25-нен кешіктірілмей жүргізіледі. Құрылымдық бөлімшелері бар әлеуметтік салық төлеушілер әлеуметтік салық төлеуді осы құрылымдық бөлімше жұмыскерлерінің табыстары бойынша есептелген әлеуметтік салықты негізге ала отырып жүзеге асырады. Мемлекеттік мекемелердің есепті айға есептелген әлеуметтік салық сомасы Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес еңбекке уақытша қабілетсіздігі бойынша төленген әлеуметтік жәрдемақы сомасына азайтылады. Есепті айда жоғарыда аталған әлеуметтік жәрдемақының

төленген сомасы есептелген әлеуметтік салық сомасынан асып түскен жағдайда асып түскен сома келесі айға ауыстырылады.

«Қазақстан Республикасы және шетелдердің салық құқығы» ОҚУ ПӘНІН ОҚЫТУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫСТАР

Кесте - Слайдтарды ресімдеуге қойылатын талаптар

Слайд сипаттамалары Талаптар

1 Стиль Безендірудің біркелкілігі, яғни презентацияның өзінен алаңдатпауы тиіс барлық тұсаукесер үшін бірыңғай стиль.

2 Слайд фоны Суық тондар.

3 Түсті бояғыш Үш түсті, яғни бір слайдта үш түстен артық емес пайдалану ұсынылады: біреуі фон үшін, біреуі тақырып үшін, біреуі мәтін үшін. Контраст, яғни фон мен мәтін үшін контрасты түстерді пайдаланыңыз. Қолданғанға дейін және кейін гиперсілтеме түсін өзгерту.

4 Анимация эффектілері Анимацияны тиімді пайдалану, яғни анимацияның кіріктірілген әсерлерін қолдану слайдта ұсынылған ақпаратпен негізделуі тиіс (мысалы, диаграмма элементтерінің дәйекті пайда болуы) және ақпараттың мазмұнынан назар аудармауы тиіс.

Кесте - Слайдтағы ақпаратты ұсыну талаптары

Ақпарат сипаттамасы Талаптар

1 Ақпараттық мазмұн Оқылуы: - қысқа сөздер мен сөйлемдерді қолдану; - сылтаулар, үстеулер, сын есімдер санын болдырмау немесе азайту.

Қысқаша, яғни слайдтарда баяндамашының ой-пікірлері толық баяндалатын тезистер болуы тиіс.

Көлемі негізгі ақпараттан (мәтіннен, иллюстрациялардан) басым болмауы тиіс қосалқы ақпаратты (басқару түймелері) пайдаланудың ұтымдылығы.

2 Беттегі орын туралы ақпарат Ақпараттың көлденең орналасуы (жақсырақ). Маңызды ақпаратты орталықтандыру, яғни назар аудару үшін ең маңызды ақпарат слайдтың ортасында орналасуы тиіс.

3 Өлшемдері мен қаріптері Әріптердің биіктігі: а) тақырыптарға кемінде 24 пт пайдалану. Б) слайд мәтіні үшін - кемінде 18 пт. Әріп гарнитурасы: - әр түрлі гарнитураларды бір презентацияда араластыруға болмайды; - құлақаспапсыз гарнитураларды қолдану ұсынылады, өйткені оларды үлкен қашықтықтан оқу оңай (мысалы, Arial, Calibri, Century Gothic және т. б.).)

4 Ақпаратты бөлектеу жолдары Мәтінді сызу: - курсив; - жартылай қалың; - жартылай қалың курсив. Гиперсілтемелерде қолдануға болмайды. Бас әріптерді ұтымды пайдалану, өйткені оларды көру жағынан қабылдау жолдардан нашар. Ендірімелер: а) кестелер; Б) графикалық материал: суреттер, клиптер, фигуралар (сызықтар, стрелкалар, блок-схемалар және т.б.), SmartArt элементтері, диаграммалар; в) WordArt элементтері.

5 Ақпарат көлемі Бір слайдта шектеулі ақпарат көлемі. Баяндаманың басты элементтерін бөлу, яғни негізгі тармақтарды әрбір жеке слайдқа бір-бірден орналастыру қажет.

Рефератты дайындау

Реферат студенттің өзіндік жұмысының маңызды түрі болып табылады, ол курстың мәселелерін терең меңгеруге, зерттеу жұмысының дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Ол алғашқы дереккөздерді теориялық түсінуді, қазіргі заманғы криминалистикалық қызметте игерілген білімді қолдана білуді, әдебиетпен жұмыс істеу дағдыларын алуды, зерттелген тақырыпты сауатты баяндауды талап етеді.

Реферативтік жұмыстың мақсаты: әдебиетпен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру, тақырып бойынша әдеби көздер мен практикалық материалдарды жинақтау, тақырып сұрақтарын сауатты баяндау, логикалық құрылымдар мен қорытынды жасау қабілеті.

Рефераттың мазмұнына қойылатын талаптар:

Рефераттау деп жарияланған әдебиетті талдау, яғни жарияланған ойды бірінші дереккөзге көрсете отырып және міндетті түрде айтылған материалды жеке бағалай отырып, жүйелендірілген мазмұндау түсініледі.

Рефератты жазу үшін кез келген жарияланған туындылар, сондай-ақ криминалистикалық технологиялар сипатталған зерттеу әдістері, заң тәжірибесін қорыту, Интернетте жұмыс істеу (веб-беттің нақты мекен-жайы көрсетілген) құжаттар болуы мүмкін.

Рефераттық жұмыстың басында нешілетін проблема, міндет, тақырып анықталады. Бұндай бастама ақпаратты тұтынушыны тез арада рефератта берілген маңызды жағдайға енгізеді. Рефераттың бастапқы бөлімін рәсімдеу барысында бірінші орынға оның аталуы жазылуы тиіс. Аталуы мәнісі бойынша мәтіннің органикалық тұсы болып табылады және сондай-ақ рефераттың функциясының бір бөлігін дербес орындауға қабілетті. Рефераттың дәлме-дәл алдыңғы мазмұны пәндік белгілері бойынша ыңғайлы, тез және қатесіз деректі ақпараттық ізденістің талаптарына жауап беруі керек.

Рефератта материалды қысқаша және дәл баяндайды. Негізгі ақпаратты екінші дәрежеден бөле білу – рефератшыға қойылатын негізгі талаптардың бірі. Рефераттың рефератталатын мәтіннен негізгі айырмашылығы-артық материалдың болмауы, яғни маңызды ақпаратты көтермейтін мәтіннің жекелеген сөздерін немесе бөліктерін жою, сондай-ақ мәтіннің кеңейтілген айналымын неғұрлым қысқа үйлесімділікпен ауыстыру (орау).

Реферат бойынша жұмыс таңдалған мәселе бойынша жұмыстың теориясы мен практикасын терең талдауды қарастырады. Қорғау кезінде, түсіндірілген талқылау барысында автор өз ойларын, пікірлерін айтады. Реферат ғылыми стильде ұсталуы тиіс, оның жетекші белгілері материалдың дәлдігі, қисындылығы, дәлелдемесі, бейтарап баяндалуы болып табылады. Реферат жоспарға сәйкес құрылуы тиіс, органикалық ішкі бірлік, баяндаудың үйлесімді логикасы, берілген тақырыпты ашудың мағыналық аяқталуы болуы тиіс.

Осы көздерден алынған барлық дәйексөздер мен кез келген жалпыға мәлім емес мәліметтер (мамандардың пікірі, сандар, фактілер және т.б.) ағымдағы беттің төменгі жағында ресімделген және реферат мәтнінде тиісті нөмірленген өз сілтемелері немесе сілтемелері болуы тиіс.

Реферат құрылымы:

- кіріспе бөлім реферат тақырыбының өзектілігін негіздеу; автор алдына қойған мақсаттарды қою және міндеттерді тұжырымдау; зерделенген әдебиеттерді, басқа да ақпарат көздерін қысқаша шолу және талдау.

- негізгі бөлім таңдалған тақырыптың жалпы ережелерін ашады. Тақырып бойынша материалды таңдау, құрылымдау, баяндау және сыни талдау ғана емес, сонымен қатар тақырыпты жұмыс барысында қалыптасқан оқушының өз пікірін анықтау міндетті болып табылады. Негізгі бөлігі бөлімдерге, параграфтарға бөлінуі мүмкін.

- қорытынды жұмыстың қорытындысын шығаруды, нақты тұжырымдарды, кіріспеде қойылған міндеттерді орындау дәрежесін талдауды қамтиды.

- әдебиеттер тізімі алфавиттік ретпен ресімделеді және автор зерттеген мақалалардың, анықтамалық және басқа материалдардың барлық көлемін қамтиды (1-қосымшаны қараңыз).

- қосымшаларда құжаттар, иллюстрациялар, кестелер, схемалар және т. б. болуы мүмкін.

Рефератты ресімдеуге қойылатын талаптар

Рефераттың әрбір жаңа бөлімі жаңа беттен басталуы керек. Бұл ереже рефераттың басқа негізгі құрылымдық бөліктеріне жатады: енгізу, Қорытынды, Әдебиеттер тізімі, Қосымшалар. Бөлімдер атауы мен келесі мәтін арасындағы қашықтық екі жоларалық интервалмен тең болуы тиіс. Осындай қашықтық бөлім мен параграфтың тақырыптары

арасында сақталады. Тақырып жолдары арасындағы қашықтық мәтіндегі сияқты қабылданады. Жолдың ортасында орналасқан тақырып соңында нүкте қойылмайды. Тақырыптарды атап өтуге және тақырыптағы сөздерді тасымалдауға жол берілмейді. Барлық сілтемелер мен жол асты ескертпелер олар қатысты бетте орналасады. Барлық беттер титулдық парақтан бастап нөмірленеді, титулдық бетке нөмір қойылмайды.

Ресімделген жұмыс келесі тәртіпте құрастырылуы және жинақталуы тиіс:

1. Титулдық парақта: оқу орнының атауы, Оқу пәнінің атауы, реферат тақырыбының атауы, студенттің аты-жөні, факультет, курс, топ бар.

2. Жоспары.

3. Кіріспе.

4. Негізгі бөлім.

5. Қорытынды.

6. Қолданылатын әдебиеттер тізімі.

7. Егер қажет болса, кестелер, кестелер, құжаттар, диаграммалар және т. б. түріндегі қосымшалар. Жұмыс ксерокөшірмемен және (немесе) сканерленген материалдармен безендірілуі мүмкін (кітаптар мен журналдардан "кесілген" иллюстрацияларды пайдалануға жол берілмейді).

Реферат көлемі 12-15 машинкамен басылған парақ болуы тиіс. Кіріспе және қорытынды рефераттың жалпы көлемінің 20% құрайды. Реферат мәтіні компьютерлік жиынтықта 14 кеглмен, Times New Roman шрифтімен бір жарым жоларалық интервалдан кейін орындалуы тиіс, барлық құжат бойынша біркелкі тығыздық, контрастылық және нақтылық болуы тиіс. Мәтінде астын сызуға жол берілмейді, курсивпен, жартылай қалың шрифтпен ерекшелеуге болады. Рефераттың мәтінін келесі өрістердің өлшемдерін сақтай отырып, теру керек: төменгі және жоғарғы – 20 мм, оң – 10 мм, сол – 30 мм. рефератты қорғау уақыты 5-7 минут.

Рефераттар тақырыптары оқу әдістемелік құралда көрсетілген .

Презентацияны дайындау

Презентация процесі жеке кезеңдерден тұрады:

1. Баяндама мәтінін дайындау және оқытушымен мәтіннің мазмұнын талқылап, келісу

2. Презентация құрылымын әзірлеу

3. PowerPoint презентациясын жасау

Бірінші кезеңде баяндама мәтінін дайындау және оқытушымен келісу жүргізіледі. Екінші кезеңде компьютерлік презентация құрылымын әзірлеу жүргізіледі. Студент өз қызметінің нәтижелерін ұсыну сценарийінің нұсқаларын құрастырады және ең қолайлы тәсілді таңдайды. Екінші кезеңде компьютерлік презентация құрылымын әзірлеу жүргізіледі. Оқушы өз қызметінің нәтижелерін ұсыну сценарийінің нұсқаларын құрастырады және ең қолайлы жобаны таңдайды. Үшінші кезеңде студент таңдалған PowerPoint презентациясын жасайды.

Компьютерлік презентацияны қалыптастыруға қойылатын талаптар

Регламент- 5-7 мин. Компьютерлік презентация бастапқы және соңғы слайдтардан тұруы тиіс және мазмұны негізгі және түйіндейтін бөліктен тұруы тиіс. Әрбір слайд алдыңғы және одан кейін логикалық байланысты болуы керек; ең аз мәтін (әрбір 5 жолдан артық емес), слайдтар саны – 7 болуы тиіс.

Презентацияны дайындау жоспары

1) презентация тақырыбын таңдау;

2) жұмыс жоспарын құру;

3) ақпарат пен материалдарды жинау;

4) жиналған ақпаратты талдау, жіктеу және қорыту;

5) презентация нәтижелерін рәсімдеу;

Презентация келесі элементтерден тұрады: бірінші слайд; негізгі бөлім; қорытынды (нәтижелер); соңғы слайд.

Семинарлық сабаққа баяндаманы дайындау бойынша әдістемелік нұсқаулар

Баяндама – монологтық сөйлеудің бір түрі, белгілі бір мәселе бойынша, құжаттық мәліметтерді тартуға негізделген және таңдалған тақырыптың өзектілігін және аталған мәселелердің қазіргі заманғы шешімін көрсететін, ашық, толық, ресми хабарлама.

Баяндаманы дайындау

1. Баяндаманың мақсатын анықтау.
2. Баяндаманың мазмұнын анықтайтын қажетті материалды таңдау.
3. Баяндама жоспарын құру, жиналған материалды қажетті логикалық реттілікпен бөлу.
4. Әдебиетпен жалпы танысу және басты көздер арасында бөлу.
5. Жоспарды нақтылау, жоспардың әрбір тармағына материалды іріктеу.
6. Баяндаманы композициялық безендіру.
7. Баяндама тезисін дайындау.
8. Баяндамамен сөз сөйлеу.
9. Регламент 3-5 мин.

Баяндаманы композициялық ресімдеу - бұл оның нақты сөйлеу сыртқы құрылымы, оның мақсаты, стилистикалық ерекшеліктері, көлемі, рационалды және эмоциялық сәттердің үйлесуі бойынша сөз сөйлеу бөліктерінің арақатынасы көрсетіледі. Кіріспе болуы тиіс:

1) Кіріспе бөлім:

- авторларды ұсыну (Тегі, Аты, Әкесінің аты, қажет болған жағдайда оқу/жұмыс орны, мәртебесі);

- баяндама атауы;

- негізгі идеяны, оның өзектілігін, жаңалығын және практикалық маңыздылығын хабарлау;

- баяндау пәнін заманауи бағалау;

- қаралатын мәселелерді қысқаша аудару;

2) баяндамашы баяндама тақырыбының мәнін ашатын негізгі бөлім. Баяндау әдетте есеп принципі бойынша құрылады. Негізгі бөлімнің міндеті тыңдаушылардың тақырыпқа қызығушылық танытуы және материалдармен танысуды қалауы үшін жеткілікті мәліметтер ұсыну болып табылады;

3) қорытынды – материалды нақты жинақтау, айтылған тақырып бойынша қысқаша қорытынды.

Тек қызықты және түсінікті ақпаратты таңдаңыз. Сіз үшін түсініксіз терминдер мен арнайы өрнектерді пайдаланбаңыз. Хабарламаны өте қатты жасамаңыз. Баяндаманы ресімдеу кезінде тақырыпқа қатысты қажетті суреттер мен сызбаларды ғана пайдаланыңыз. Баяндаманы дайындау соңында сіз дайындаған әдебиеттер тізімін құрастырыңыз.

Жазылған мәтінді алдын ала оқыңыз және оны ең негізгісін таңдап, жариялауға тырысыңыз. Дауыстап, анық және асықпаңыз. Аса маңызды жерлерде үзіліс жасаңыз немесе интонацияны өзгертіңіз-бұл тыңдаушылар үшін оны қабылдауды жеңілдетеді. Ауызекі сөйлеу өнері тек қана сөйлеу пәнін жақсы білумен ғана емес, сонымен қатар өз ойлары мен нанымдарын дұрыс және ретке келтіріп, шешендік және қызықты жеткізе білумен де тұрады.

Ауызша сөз сөйлеуді дайындау бойынша жұмысты екі негізгі кезеңге бөлуге болады: коммуникативтік кезеңге дейін (сөз сөйлеуді дайындау) және коммуникативтік кезеңге дейін (аудиториямен өзара іс-қимыл жасау).

Ауызша сөйлеуді дайындау бойынша жұмыс тақырыпты тұжырымдаудан басталады. Тақырыпты оның бірінші сөзі жобаны орындау барысында алынған ғылыми нәтиженің

атауын білдіретін етіп тұжырымдау керек. Сөз сөйлеудің тақырыбы шамадан тыс жүктелмеуі керек, "түсініксіз нәрселерді біріктіруге" болмайды, көптеген сұрақтардың қамтылуы олардың еркін аударылуына, терең талдаудың орнына декларацияға әкеледі. Сәтсіз тұжырымдар-тым ұзын немесе тым қысқа және жалпы, өте қарапайым және скучные, проблемалар жоқ, одан әрі мәтіннен жыртылған және т. б.

Баяндамамен сөз сөйлеуге 10-12 минут бөлінген, оның ішінде кіру үшін жалпы уақыттың 10-15% – ын жоспарлау керек; негізгі бөлігі – 60-70%, қорытындысы – 20-25%.

Кіріспе мен қорытынды міндетті дайындықты талап ететінін атап өткен жөн, оларды жолда жасау қиын. Психологтар хабардың басында және соңында ("өлкенің Заңы") айтылған ең жақсы есте қалатынын дәлелдеді. Қорытындыда сөз сөйлеудің негізгі идеяларынан (идеяларынан) туындайтын қорытындыларды тұжырымдау қажет. Дұрыс жасалған қорытынды жалпы сөйлеуден жақсы әсер етеді. Қорытындыда өзекті идеяны қайталау, сонымен қатар тыңдаушылардың қызығушылығын тудырған негізгі бөлімдерге қайта (қысқа түрде) оралу маңызды. Сөзді шешуші өтінішпен аяқтауға болады.

Сондықтан кіріспе тыңдаушылардың назарын аударуы, оларды қызықтыру, тақырыпты қабылдауға дайындау, оған енгізу қажет. Кіріспе өзі маңызды емес, оның басқа бөліктермен арақатынасы. Қорытынды айтылғандардың барлығын қысылған түрде жинақтауы, негізгі ойды күшейтуі және қоюландыруы тиіс, ол "тыңдаушылар одан әрі ештеңе айта алмайтынын сезетіндей" болуы тиіс.

Баяндама тақырыбын оқытушы ұсынады. Алайда студенттердің аудиториядан тыс ғылыми-зерттеу жұмыстарының қорытындысы бойынша тақырыпты өз бетінше таңдау болмайды.

«Эссе» дайындығы

«Эссе» сөзі орыс тіліне француз тілінен келген және тарихи түрде латын сөзінен *exagium* (масштаптау) деген мағынаны білдіреді. Француздардың «*еззаі*» деген сөзін сөзбе-сөз келесідей аударуға болады: тәжірибе, сынақ, әрекет, эскиз.

Эссе – пікірлерге көбірек мән беріліп, өзінше ойлап-сезіну қажеттілігін туғызатын, рухани әлеміңе азық сыйлайтын, дүние құбылыстарын өткір қабылдауымен ерекшеленетін көркем туынды. Эссе «кез-келген проблеманы жүйелі түрде емес, еркін түрде қарастыратын шығарма» деп анықталады.

«Құқықтық казусты рәсімдеу ережелері

Бұл арнайы курс 4 жыл мерзімде оқушы бакалавриат студенттеріне арналады және практикалық тапсырмаларды орындау барысында (құқықтық актілердің жобаларын дайындау, құқықтық терминология мен құқықтық құрылымдарды пайдаланудағы қателіктерді анықтау, құқықтық диалогты жүргізу және т.б.) салалық және арнайы құқықтық пәндердегі білімді пайдалануды қамтиды.

Құқықтық казус тұжырымдамасы. «Заң технологиясы» терминінің пайда болуы және оны дамуының тарихи кезеңдері. Құқықтық казустың мәні. Құқықтық техниканың және заңның жалпы анықтамасы.

ЗАҢ ТІЛІ

Заң тілінің түсінігі және түпнұсқалығы. Сөздің құқықтық стилінің анықтамасы мен негізгі ерекшеліктері, оның публицистикалық, ғылыми, көркемдік стилінде жазылу. Фразеологиялық айналымды қолданудағы қателіктер: сөздердің үйлеспеушілігі, тавтология болмау керек.

Құқықтық терминдердің түсінігі және түрлері. Құқықтық терминологияға қойылатын талаптар. Шетелдік сөздерді, архаизмдерді, неологизмдерді, күнделікті лексиканы пайдалану мәселесі.

Құқықтық ұғымдар: тұжырымдама, түрлері, құрылымы. Қазақстан республикасының заңнамасында құқықтық түсініктердің бірлігін қамтамасыз ету мәселесі. Болған оқиғаға байланысты мәселені баяндау, және туындаған мәселені шешу.

ҚҰҚЫҚТЫҚ ҚҰРЫЛЫМ.

Құқықтық құрылымдардың ұғымы мен рөлі. Нормативтік құқықтық құрылымдар.

Құқықтық құрылымдарға қойылатын талаптар: дәйектілік, тиімділік, заңдылық, шындық, экономика және қарапайымдылық, дәйектілік.

Құқықтық құрылымдардың әмбебаптығы мен тарихының мәселесі. Құқықтың негізгі салаларының құқықтық құрылымдарының ерекшеліктері.

а) курсы бойынша эссе өздігінен жарияланған ғылыми эзірлемелер (ғылыми мақалалар, әдістемелер, әдістемелік нұсқаулар, тәжірибенің соттық қорытындысы, Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының Пленумы ұсынымдары және т.б.) бойынша қорытынды негізінде дайындалады.

Эссе құрылымы және жоспары

Эссе құрылымы оған қойылатын талаптармен анықталады:

- мәселе бойынша эссе туралы авторлық ойлар қысқаша тезистер (Т) түрінде берілген.
- идея дәлелдемелермен расталуы керек, сондықтан дәлелдер (Д) тезистерден кейін орындалады.

Дәлелдер - бұл қоғамдық өмірдің фактілері, құбылыстары, оқиғалары, өмірлік жағдайлары және өмірлік тәжірибесі, ғылыми дәлелдемелер, ғалымдардың пікіріне сілтемелер және т.б. Әрбір тезистің пайдасына екі дәлел келтірген дұрыс: бір дәлел сенімсіз, үш дәлел жанрда жасалынған мазмұндаманы «қысқартып», қысқартуға және бейнелеуге бағытталады. Осылайша, эссе дөңгелек құрылымға ие болады (тақырыптар мен дәлелдердің саны тақырыпқа, таңдалған жоспарға, ой дамуының логикасына байланысты):

- кіріспе; - тезис, дәлелдер;
- тезис, дәлелдер; - қорытынды.
- тезис, дәлелдер;

«Халықаралық салық құқығы» курсы бойынша шығарма осы жанрдағы ғылыми-тәжірибелік, сипаттама-аналитикалық түрлеріне жатады.

«Эссені» сәндеуге қойылатын негізгі талаптар энциклопедиялар мен сөздіктерде берілген:

- кіші көлем (3-5 баспа беті);
- белгілі бір тақырып және оның субъективті түсіндірілуін ерекше атап өтуі;
- тегін композиция - эссенің маңызды ерекшелігі. Автор материалды өз атынан ұсынады;
- баяндаудың қарапайымдылығы.

Эссенің ішкі құрылымы ерікті болуы мүмкін. Бұл жазбаша жұмыстың кішкене нысаны болғандықтан, түпкілікті қорытындыларды міндетті түрде қайталау талап етілмейді, олар негізгі мәтінге немесе тақырыпқа енгізілуі мүмкін. Дәлел мәселенің тұжырымдамасынан бұрын пайда болады. Мәселені тұжырымдау түпкілікті қорытындымен сәйкес келуі мүмкін. Дәлел негізі заңды көздер, ғылыми зерттеулер және т.б. болуы тиіс.

Кез келген оқырманға арналған рефератқа қарағанда, эссе «Мен осы мәселе жайлы сөз қозғағым келеді ...» деп басталады және «Мен келесі қорытындыға келдім ...» деп аяқталады, эссе - бұл оқырманға (тыңдаушыға) арналған жауап. Яғни, оқырманға талқылайтын нәрсе туралы жалпы түсінік бар. Бұл эссе авторына жаңалықты ашуға және кәсіби мәліметтерді көрсетпеуге мүмкіндік береді.

Эссе соңында пайдаланылған әдебиеттер тізімі болуы керек. Жобалау талаптары, (шифр, өлшемдер, шрифтер, әдеби көздерге қойылатын талаптар) реферат дизайны жоғарыда көрсетілген.

Байқау тест тапсырмалары /емтихан сұрақтары/мемлекеттік емтихан сұрақтары

1 аралық бақылауда қойылатын сұрақтар

- Салықтың құқықтық сипаттамасы мемлекеттік салық қызметінің құқықтық мінездемесі.
- Салықты тағайындауының құқықтық реттеуі.
- Мемлекеттік салық қызметінің құқықтық негіздері.
- Салық салудың құқықтық қағидалары.
- Салық салу нысандары.
- Салық салу теориясы.
- Салық базасы, салық мерзімі.
- Салықтар: салық салу және мемлекеттік салық жүйесі.
- Салық ставкасының құқықтық сипаттамасы.
- Салық құқығының сипаттамасы және пәні.
- Салық құқығының жүйесі.
- Салық заңдылығы: оның негіздері, даму кезеңдері.
- Салық құқығының құқық жүйесіндегі орны.
- Салық құқығының қайнар көздері.
- Салық құқығының әдістері.
- Салықтық құқықтық қатынастардың пайда болуы, өзгертілуі; тоқтатылуы.
- Салықтық құқықтық қатынастардың жіктелуі.
- Қазақстан Республикасының 12.06.2001 жылғы Салық Кодексі: оның маңызы, құрылымы.
- Салықтық құқықтық қатынастардың құқықтық реттеуі.
- Салықтық құқықтық қатынастардың орындалуын реттеуі.

2 аралық бақылауда қойылатын сұрақтар

- Салықтық құқық бұзушылықтың алдын алуы.
- Қаржылық құқықтық қатынастардағы салықтық құқықтық қатынастардың орны.
- Салықтық құқықтық қатынастардың объектілері.
- Салықтық құқықтық қатынастар субъектілері.
- Салықтық міндеттемелердің құқықтық сипаттамасы.
- Салықтық міндеттемелердің жүзеге асыруының құқықтық реттеуі.
- Мемлекет – салықтық міндеттемелер субъект ретінде.
- Салықтық міндеттемелер; мазмұны, құқықтық сипаттамасы.
- Салықтық міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуінің құқықтық реттеуі.
- Салықтық міндеттемелердің орындалуын мемлекеттік басқаруы.
- Салықтық міндеттемелер түрі.
- Салықтық міндеттемелерді орындамағаны үшін құқықтық жауапкершілік түрлері.
- Салық төлеудің құқықтық міндеттеу шараларын қолдануы.
- Салықтық құқық бұзушылықтың ұғымы.
- Салықтық құқық бұзушылықтың құрылымы.
- Салықтық құқық бұзушылықтың алдын алуы.
- Салықтық құқық бұзушылыққа әкімшілік жаза мен шара қолдануы.
- Салықтық құқық бұзушылыққа қаржылық – құқықтық жауапкершіліктен босату қағидалары мен себептері.
- Қазақстан Республикасының салықтық заңдылығын бұзғаны үшін қолданылатын жауапкершілік түрлері: әкімшілік – құқықтық, қаржылық – құқықтық, қылмыстық – құқықтық.

Қаржылық – құқықтық жауапкерліктің қолданылуы.

Қылмыстық – құқықтық жауапкершіліктің қолданылуы:

а) сотқа дейін;

ә) сот процессіне.

Табысты салықтан жасыру: оның алдын-алу.

Салық міндеттемесін орындамағаны үшін жауаптылық түрлері.

Заңдылық жауаптылықтың пайда болу орны мен себептерінің негіздері.

Салықтық заң бұзушылық істер бойынша өндіріп алу.

Заңдылық жауаптылықтан босату жағдайлары: себептері мен жеңілдіктер.

Қазақстан Республикасының салық заңдылығын бұзғаны үшін жауаптылық: себептері, мазмұны, жіктелуі.

Салықтық тіркеу мерзімін бұзғаны үшін қолданылатын әкімшілік шаралар.

Салықтық әкімшілік – салық заңдылығын асырудағы мақсаты - 12.06.2001 жылғы Салық Кодексі.

Мемлекеттік салық қызметінің басқаруы: құқықтық сипаттамасы; жүйесі.

Қазақстан Республикасының салық қызметінің басқаруының құқықтық реттеуі.

Мемлекеттік салық басқару органдары.

Салық салу саласындағы мемлекеттік басқару.

Мемлекеттік салықтық басқару саласындағы құқықтық нормалар.

Мемлекеттік салықтық басқару заңдарының даму жолдары.

Мемлекеттік басқару функциялары.

мемлекеттік басқару жүйесі.

Қазақстан Республикасының Салық Комитетінің салықтың басқарудағы орны, функциялары мен компетенциялары.

Салықтық міндеттемелердің құқықтық негіздері (Қазақстан Республикасының Ата Заңының 35-бабы, Қазақстан Республикасының Салық Кодексі)

Салықтық міндеттемелер орындауы: түрлері; мазмұны; әдістері;

Салықтық міндеттемелердің орындалуы; салықтық есепке тұру және салықтық қорытындылау.

Салықтық міндеттемелердің мазмұны.

Қазақстан Республикасының Салық Кодексіндегі салықтық міндеттемелердің жіктелуі.

Салықтық міндеттемелердің орындалуын өктем тәсілдерімен шешілуі.

Салықтық міндеттемелер заңды түрде орындау үшін салық есепкеструдің тәртібі, маңызы.

Салықтық ережелер: оның салық міндеттемелерді орындамағаны үшін қолданылуы.

Салықтық міндеттемелерді орындамағаны үшін шаралар қолданылуы (

Қазақстан Республикасының 12.06.2001 жылғы Салық Кодексі)

Мемлекеттік салық жүйесі құрылымының құқықтық негіздері.

Салық органдарының құқықтары, міндеттері мен құзіреттері.

Қазақстан Республикасының салық жүйесі.

Қазақстан Республикасының салық органдарының мемлекеттік бюджеттік кірісін құқықтық реттеуі.

Салық органдарының мемлекеттік салық заңдарын шығаруы; оның орындалуын басқаруы және бақылауы.

Салық органдарының салық міндеттемелерінің орындалуы тәртібін, ережелерін жүзеге асыруын қамтамасыз етуі.

Салық органдарының салық төлеушілер алдындағы салықтық Салық органдарының құқықтары.

Салық полициясының құзіреттері.

Мемлекеттік салықтардың құқықтық сипаттамасы.

Жергілікті салықтардың мазмұны, құқықтық реттелуі, сипаттамасы.
Мемлекеттік салықтардың құқықтық реттеу тәсілдері
Заңды және жеке тұлғалардың мүліктеріне салынатын салықтарын құқықтық реттеуі.
Салықты төлеудің құқықтық реттелуі; мөлшері, мерзімі, жеңілдіктері.
Салық органдарының салықтық қорытындыларының зерттеуі.
Мемлекеттік салықтардың құқықтық сипаттамасы.
Мемлекеттік салықтардың құқықтық реттеу негіздері.
Мемлекеттік салықтардың төлеушілерінің құқықтары.
Салықтарының жіктелуі.
Тікелей салықтардың құқықтық реттеуі.
Салықтық қызметті жүзеге асыру тәсілдері; салық тағайындау, салықжинау, салық міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету.
Тікелей және заңнама салық.
Салық қызметкерлерінің функциялары.
Салық төлеу тәсілдері.
Заңды тұлғалардың корпоративтік табыс салығы.
Жеке тұлғаның табыс салығы.
Көлік, жер, мүлік салықтары.
Алымдардың құқықтық мінездемесі.
Баждардың құқықтық сипаттамасы.
Алымдар және баждардың салықтардан ерекшелігі.
Алымдар төлеу; тәртібі, түрлері, көлемі.
Баждарды төлеуі, тәртібі, түрлері, көлемі.
Алым, баждарды төлеуді бұзғаны үшін заңдылық жауапкершіліктің шаралары.
Қазақстан Республикасының Салық Кодексіндегі алымдар мен баждардың төлеушінің құқықтық реттеуі.
Алымдардың салық төлеушілерге салық міндеттеме ретіндегі маңызы.
Баждардың салық төлеушілерге салық міндеттеме ретіндегі маңызы.
Корпоративтік табыс салығының салық жүйесіндегі орны.
Корпоративтік табыс салығы: есепке тұру тәртібі, төлеу көлемі.
Корпоративтік табыс салығының ережелерін бұзғаны үшін жауапкершілік түрлері.
Корпоративтік табыс салығы: құқықтық реттеуі.
Корпоративтік табыс салығының төлеушілерінің міндеттемелері.
Корпоративтік табыс салығының даму тарихы.
Корпоративтік табыс салығының төлеушілерінің міндеттері мен құқықтары.
Корпоративтік табыс салығының қаржылық қорытындылау құқықтық мазмұны.
Қосылған құн салығының құқықтық негіздері.
Қосылған құн салық төлеушілерінің міндеттері.
Қосылған құн салығының төлеу тәртібінің құқықтық реттеуі.
Қосылған құн салығының төлеу тәртібінің құқықтық реттеуінің ерекшеліктері
Жанама салық ретіндегі қосылған құн салығын төлеуін қамтамасыз ету тәсілдері.
Қосылған құн салығының қорытындылардың құқықтық ережелер.

ТЕСТ СҰРАҚТАРЫ

<question>Салық,оның белгілері:

<variant>Салық мемлекеттің тағайындаған міндетті түрде ақшалай төлем;

<variant>Мемлекет меншігіндегі объектілерді пайдаланған кездегі төленетін төлем;

<variant>Уәкілдік берілген мемлекеттік органдардың, немесе лауазымды адамдардың заңдық мәні бар іс-қимылдар жасағаны үшін және құжаттарды бергені үшін алынатын міндетті төлем;

<variant>Жеке және заңды тұлғалардың заңдық мәні бар іс-қимылдарды жүзеге асырғаны үшін төленетін ақшалай төлем;

<variant>Барлық жауаптары дұрыс;

<question>Салық дегеніміз:

<variant>Мемлекет тағайындаған құқықтық нысандағы міндетті төлем;

<variant>Заңды және жеке тұлғалардың белгілі-бір мезгіл ішінде мемлекетке көрсеткен қызметі үшін төленетін төлем;

<variant>Өктем сипаты бар бір реттік төлем;

<variant>Мемлекеттің тағайындамаған міндетті түрдегі ақшалай төлемі;

<variant>Мемлекет меншігіндегі объектілерді пайдаланған кездегі төленетін төлем;

<question>Салық ол:

<variant>Өктем сипаты бар төлем;

<variant>Мемлекеттің заңнамаларымен реттелетін төлем;

<variant>Салық мемлекеттік уәкілетті органдармен төленетін төлем;

<variant>Міндетті түрде төленетін бір реттік төлем;

<variant>Өктем сипаты жоқ төлем;

<question>Салықтық қызметтің қандай функциялары бар:

<variant>Фискалды, бөлу, бақылау, ынталандыру, реттеу функциялары;

<variant>Ұйымдастырушы, реттеуші, бақылау функциялары;

<variant>Қадағалау, мәжбүрлеу, бақылау функциялары;

<variant>Дайындау, реттеу, қадағалау функциялары;

<variant>Қазыналық, реттеу, қайта бөлу, мәжбүрлеу функциялары;

<question>Салықтық міндеттеме ҚР Салық кодексінің қай тарауда көрсетілген:

<variant>5;

<variant>3;

<variant>2;

<variant>6;

<variant>7;

<question>Салық қызметі дегеніміз:

<variant>Мемлекеттің салықты жинау, салықтық қызметті ұйымдастыру, құқықтық реттеу, бақылау;

<variant>Мемлекеттің салықты белгілі-бір кәсіпкерден алуы;

<variant>Мемлекеттің салық қызметін қалыптастырып және оның сақталуына бақылауды жүзеге асыруы;

<variant>Мемлекеттің өзіне қажетті ақша қаржыларын алуын қамтамасыз етуі;

<variant>Мемлекет пайдасына ақша қаржыларын қайта үйлестіру құралы;

<question>Салықтық қызметті ұйымдастыратын органдар:

<variant>Салық полициясы, салық комитеті, қаржының қадағалау Агенттігі;

<variant>ҚР үкіметі, қаржылық мекемелер, салық органы;

<variant>Қадағалау органы, ҚР мемлекеттік мекемелер, жалпы құзыретті органдар;

<variant>Жергілікті өкілді органдар, мамандандырылған қаржы органдары;

<variant>Мемлекеттік өкілді органдар, өзін-өзі басқару органдары;

<question>Салықтық қызметтің негізгі тәсілдері:

<variant>Құқықтық реттеу, салық жинау, өктем түрде салықты жұмылдыру;

<variant>Құқықтық басқару, салықты қадағалау, өткізу;

<variant>Құқықтық қазыналық, реттеу, ынталандыру;

<variant>Салық салу объектісіне байланыстылығы, салықты қолдалануы;

<variant>Құқықтық жеңілділіктері, салық төлеу мерзімі;

<question>Салық төлеушінің негізгі міндеттері қай заңда көрсетілген:

<variant>ҚР Конституциясы 35 бабында көрсетілген;

<variant>23 бап Салық Кодексінде көрсетілген;

<variant>24 бап Әкімшілік құқық бұзушылық Кодексінің көрсетілген;

<variant>20 бап Бюджет кодексі;

<variant>18 бап ҚР Конституциясы көрсетілген;

<question>Салық субъектісінің жіктелуі бойынша:

<variant>Тікелей салық және жанама салық;

<variant>Кешенді салық және тікелей салық;

<variant>Қосымша салық және пайыздық салық;

<variant>Салық субъектісі жіктелмейді;

<variant>Жанама салық және заттай салық;

<question>Салықтық құқықтық қатынастың сипаты;

<variant>Құқықтық сипаты, мемлекеттің бір жақты өктем тағайындауы, міндеттілік сипаты;

<variant>Екі жақты өктем тағайындауы және мәжбүрлік сипаты;

<variant>Құқықтық сипаты және ынталандыру сипаты;

<variant>Барлық жауабы дұрыс;

<variant>Материалдық сипаты жағынан;

<question>Салықтық қатынастардың объектілері:

<variant>Табыстар ақшалай не заттай игіліктер;

<variant>Табыстар, ұтыстар;

<variant>Еңбек қоры, ұлттық табыс;

<variant>Жалпы ішкі өнім мен ақшалай игіліктер;

<variant>Таза табыс пен ортақ қоғамдық өнім;

<question>Салықтық құқықтық қатынастың сипаты:

<variant>Заңды тұлғалар және жеке тұлғалар;

<variant>Заңды тұлғалар және шетел азаматтары;

<variant>ҚР 18-ге толған барлық азаматтары;

<variant>Мемлекеттік мекемелер;

<variant>Коммерциялық ұйымдар;

<question>Тікелей салықтардың негізгілерін атаңыз:

<variant>Жеке табыс салығы, мүлік салығы;

<variant>Таза табыс салығы, жер салығы;

<variant>Акциздер, мемлекеттік баж салығы;

<variant>Әлеуметтік салық, қосылған құн салығы;

<variant>Баж салығы, жер салығы;

<question>Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы кодекс қашан қабылданды:

<variant>2008 жыл 10 желтоқсан;

<variant>2008 жыл 1 мамыр;

<variant>2015 жыл 10 қаңтар;
<variant>2006 жыл 10 ақпан;
<variant>2009жыл 25 ақпан;

<question>Аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдері келесідей салықтарды жинайды:

<variant>Жеке тұлға төлейтін мүлік салығы;
<variant>Корпоративтік табыс салығы;
<variant>Ойын бизнесі салығы;
<variant>Кедендік салығын;
<variant>Су салығын;

<question>Салық Кодексі негізінде төлінетін салықтың саны:

<variant>9000;
<variant>12000;
<variant>7000;
<variant>14000;
<variant>10000;

<question>Салық құқықығының негізгі тәсілдері:

<variant>Дипозитивтік және имперотивтік;
<variant>Кешенді және санкция;
<variant>Бағыныштылық және мерзімдік;
<variant>Деклоративті және объективтік;
<variant>Фискалдық және тиымдылық;

<question>Салық комитеті аймақтық белгімен бөлінуі:

<variant>Республикалық, облыстық, қалалық, аудандық;
<variant>Халықаралық, мемлекеттік;
<variant>Облыстық, аумақтық, жергілікті;
<variant>Республикалық, халықаралық;
<variant>Отақ, жекеленген;

<question>Жаңа салықтық Кодекстегі бұрын болмаған салықтық функциялар:

<variant>Ынталандыру функциялары;
<variant>Бақылау функциялары;
<variant>Мәжбүрлеу функциялары;
<variant>Реттеу функциялары;
<variant>Қайта бөлу функциялары;

<question>Қосылған Құн салығынан босатылатын заңды тұлға:

<variant>Жеке кәсіпкер;
<variant>Жеке тұлға;
<variant>Коммерциялық ұйым;
<variant>Мекемелер;
<variant>Акционерлік қоғам;

<question>Салық төлеудің құқықтық қамтитын нормалары:

<variant>Әкімшілік құқық бұзушылық кодексі және Салық Кодексі ;
<variant>Кеден Кодексі және әкімшілік құқық бұзушылық кодексі;
<variant>ҚР Конституциясының 25 бабы және Салық Кодексі;
<variant>Салық Кодексі және ҚР Конституциясы 41 бабы;
<variant>Кеден Кодексі және Салық Кодексінің 26 бабы;

<question>Салықтық құқықтық норма белгілері:

<variant>Мемлекеттің өктем тәсілін, мемлекеттік органның тағайындалуы;
<variant>Мемлекеттің міндеттеуші тәсілін, жергілікті органның тағайындалуы;
<variant>Мемлекеттің диспозитивті тәсілін, өзін-өзі басқару органның тағайындалуы;
<variant>Мемлекеттің реттеуші тәсілін, өкілетті органның тағайындалуы;
<variant>Мемлекеттің мәжбүрлеу тәсілін, басқарушы органның тағайындалуы;

<question>Салық төлеушінің негізгі уәкілдерін атаңыз:

<variant>Салық төлеуші өзі, уәкілетті тұлға;
<variant>Коммерциялық ұйым, заңды тұлға;
<variant>Мемлекеттік орган, шетел азаматтары;
<variant>Кәсіпкер тұлға, ҚР азаматы;
<variant>Коммерциялық емес ұйым;

<question>Салықтық қызметті белгілейтін жаңа ерекшеліктер:

<variant>Салық базасы, салық масштабы және салық төлеу бірлігі;
<variant>Салық пайызы, салық мөлшері;
<variant>Мемлекеттік қойма, салық төлеу бірлігі;
<variant>ҚР ҚР Конституциясы ережелері, кедендік баж;
<variant>Салық түрлері;

<question>Салық төлеуші салық міндеттемесін орындауды ... жүзеге асырады. Бос орынға тиісті сөзді қойыңыз:

<variant>Дербес;
<variant>Міндетті;
<variant>Тиісті;
<variant>Амалсыздықтан;
<variant>Кіріптарлықтан;

<question>Салық төлеуші салық міндеттемесін мерзімінен бұрын орындауға Бос орынға тиісті сөзді қойыңыз:

<variant>Құқылы;
<variant>Тиіс;
<variant>Міндетті;
<variant>Мұқтаж;
<variant>Міндетті емес;

<question>Тікелей салықтың объектісі?

<variant>Табыс, пайда, жер, мүлік;
<variant>Азамат, шетел азаматы;
<variant>Зат, көлік, ғимараттар;
<variant>Ауыл шаруашылығы, коммерциялық ұйым;
<variant>Алимент, табыс, мүлік;

<question>Аймақтық негіздегі салықтардың жіктелуі:

<variant>Жалпы мемлекеттік және жергілікті;
<variant>Жалпы облыстық және қалалық;
<variant>Мемлекеттік және аудандық;
<variant>Жергілікті және селолық;
<variant>Республикалық және жергілікті;

<question>Салық төлеуден табысын жасырғаны үшін қолданылатын шара:

<variant>Айыппұл төлеу немесе Салық Кодексінің ескертуі 546 бап;
<variant>Әкімшілік құқықтық бұзушылық Кодексінің 13 бабында;
<variant>ҚР Конституциясының 34 бабы немесе айыппұл төлеу;
<variant>Салық Кодексінің ескертуі 546 бабы 1 тармағы;

<variant>Шара қолданылмайды;

<question>Салықтық қызметінің негізгі қайнар көздері:

<variant>12.06.2001 жылғы Салық Кодексі, ҚР Конституциясы;

<variant>Ұлттық Банк туралы заң 30.03.1995 ж;

<variant>Банк және Банк қызметін реттейтін заң 31.08.1995 ж;

<variant>ҚР Конституциясы, Валюталық реттеу және валюталық қадағалау 13.06.2005;

<variant>Барлық жауаптары дұрыс;

<question>Мемлекеттік салық қызметінің негізгі мақсаты:

<variant>Салық жинау, салық төлеушілердің құқығын қорғау, мемлекеттік бюджеттің кірісін қамту;

<variant>Салық жүйесін құру және оның тиімді қызмет етуіне мүмкіндік беретін салық механизмін іске асыру;

<variant>Салық объектісіне түскен табыстардың мөлшеріне байланыссыз өлшем бірлігімен тұрақты соммамен тағайындауы;

<variant>Салық ставкасын тұрақты түрде белгілеу, яғни оны өлшем бірлігінен алынатын салық мөлшерін бекіту;

<variant>Салық төлеудегі дәйектілікті заң жүзінде бекіту;

<question>Салықтық құқықтық қатынастардың фискалды қызметтің қамтамасыз ететін органдар:

<variant>Банктар және банктік емес мекемелер;

<variant>Коммерциялық ұйымдар;

<variant>Банктар және ұйымдар;

<variant>Өзін-өзі басқару органдары;

<variant>Басқару органдары мен мемлекеттік органдар;

<question>Салықтың құқықтық субъектісі деп:

<variant>Құқықтық қабілеттілігі және әрекет қабілеттілігі бар;

<variant>Жеке тұлғалар;

<variant>Заңды тұлғалар;

<variant>Әрекет-қабілеттілігі шектеулі;

<variant> Әрекет-қабілеттілігі жоқ;

<question>Салық құқығы ол:

<variant>Ғылыми және оқу пәні;

<variant>Салық төлеу мемлекеттегі бақылаудағы қызмет;

<variant>Салықтық қызметтерді реттейтін кешенді құқықтық институт;

<variant>Көптеген нормативтік құқықтық актілердің жиынтығы;

<variant>Азаматтық құқық саласы;

<question>Салық құқының негізгі қағидалары:

<variant>Объективтік, тыйымдылық, жүйелілік;

<variant>Мерзімдік, жүйелілік, мәжбүрлік;

<variant>Тыйымдылық, диспозитивтік;

<variant>Кешенді, объективтік;

<variant>Мерзімдік, тиымдылық;

<question>Жанама салықты атаңыз:

<variant>Қосылған құн салығы және акциздер;

<variant>Корпорациялық табыс салығы;

<variant>Жеке табыс салығы;

<variant>Көлік құралдарына салынатын салық;

<variant>Мүлік және меншік салығы;

<question>Салық төлеушінің негізгі міндеттері:

<variant>Салықты тіркеу, салық төлеу, салықтық қорытынды;

<variant>Салықты ескерту, салық жинау;

<variant>Салық заңын сақтамау, салық төлеу;

<variant>Салықты реттеу, салықты бақылау;

<variant>Салықты уақытылы төлеу;

<question>Салық төлеушінің негізгі тіркеуден өтетін салықтық есепке тарту жолдары:

<variant>Салық төлеуші, қосылған құн салығы корпоративтік қосылған құн салығы;

<variant>Салық жинаушы, жеке табыс салығы;

<variant>Салық бақылаушы, корпорациялық табыс салығы;

<variant>Салық төлеуші, көлік құралдарына салынатын салық;

<variant>Салық жинаушы, қосылған құн салығы;

<question>Салық төлемегені үшін қолданылатын шаралар:

<variant>Салықтық ескерту, инкассациялық тапсырыс, айыппұл құжаттары;

<variant>Қылмыстық жауапқа тарту, айыппұл төлеу;

<variant>Салықты ескерту, салық жинау;

<variant>Салықты реттеу, салықты бақылау;

<variant>Тек қана ескерту;

<question>Жанама салықтарға жатқызамыз:

<variant> Акциздер;

<variant>Корпорациялық табыс салығы;

<variant>Жеке табыс салығы;

<variant>Көлік құралдарына салынатын салық;

<variant>Мүлік және меншік салығы;

<question>Салықтық құқықтық қатынастың тоқтатылуы?

<variant>Занды тұлғаның қызметінің тоқтатылуы, банкрот болуы;

<variant>Жеке тұлғаның банкрот болуы;

<variant>Занды тұлғаның қызметінің тоқтатылмауы;

<variant>Жеке тұлғаның қызметінің әрі қарай өрлеуі;

<variant>Жеке және заңды тұлғалардың банкрот болмауы;

<question>ҚР Салықтық Кодексінің негізгі ерекшелігін атаңыз:

<variant>Жылда қабылданатын «ҚР-ң мемлекеттік бюджет туралы заңға байланысты өзгерістер мен толықтырулар енгізу»;

<variant>Айына 1 рет қабылданатын «ҚР-ң мемлекеттік бюджет туралы заңға байланысты өзгерістер мен толықтырулар енгізу»;

<variant>5 жылда 1 рет қабылданатын «ҚР-ң мемлекеттік бюджет туралы заңға байланысты өзгерістер мен толықтырулар енгізу»;

<variant>Мүлдем қабылданбайды;

<variant>Салық төлеуге міндеттейді;

<question>Салық төлеушінің жылдық негізгі құжаты?

<variant>Жылдық салықтық қорытынды;

<variant>Айлық салықтық қорытынды;

<variant>Апталық салықтық қорытынды;

<variant>Бір күндік салықтық қорытынды;

<variant>Бір сағаттық салықтық қорытынды;

<question>Салық төлеушінің уәкілдері кім:

<variant>Салық төлеуші өзі, уәкілетті тұлға;

<variant>Барлық жауаптар дұрыс;

<variant>Коммерциялық ұйым, заңды тұлға;
<variant>Мемлекеттік орган, шетел азаматтары;
<variant>Кәсіпкер тұлға, ҚР азаматы;

<question>2007 ж бастап жеке табыс салығының мөлшері:

<variant>10%;
<variant>18% ;
<variant>19%;
<variant>20%;
<variant>21%;

<question>Салықтық құқықтың негізгі тәсілдері:

<variant>Дипозитивтік және имперотивтік;
<variant>Кешенді және санкция;
<variant>Бағыныштылық және мерзімдік;
<variant>Декларативті және объективтік;
<variant>Фискалдық және тиымдылық;

<question>Салықтық міндетті құқықты реттейтін негізгі заңдарды атаңыз:

<variant>Әкімшілік құқық бұзушылық кодексі, Салық кодексі, кеден кодексі;
<variant>Салық кодексі, азаматтық кодексі, әкімшілік құқық бұзушылық кодексі;
<variant>Кеден кодексі, Қылмыстық кодексі;
<variant>Салық кодексі, қылмыстық кодексі, әкімшілік құқық бұзушылық кодексі;
<variant>Азаматтық кодекс;

<question>Салық төлеушінің міндеттерін орындауын қамтамасыз ететін органдар:

<variant>Салық комитетінің заң бөлімшесі, қаржы министрлігі, ұлттық банк;
<variant>Өзін-өзі басқару органдары және Ұлттық Банк;
<variant>Мемлекеттік органдар, қаржы министрлігі;
<variant>Қаржылық қадағалау агенттігі, салық полициясы;
<variant>Салық комитеті, ҚР Парламенті;

<question>Салық төлеудің негізгі мақсаты:

<variant>Мемлекеттің бюджеттік кодексін қамтамасыз ету;
<variant>Салық комитетіне уақытылы тіркеуді бақылау;
<variant>Корпоративті табыс салығы бойынша қосымша шегерімдер беру;
<variant>Қосылған құн өсімінің бір бөлігін бюджетке аудару;
<variant>Мемлекеттік бюджетке жиналған табыстардың мемлекетке ақшалай көмек көрсету;

<question>Салық төлеушілердің құқығын қорғайтын органдардың түрін атаңыз:

<variant>Соттық және соттық емес органдар;
<variant>Мамандандырылған қаржы органдар;
<variant>Жалпы құзіретті органдар немесе жергілікті өкілді органдар;
<variant>Жоғарғы заң шығарушы және өкілді органдар;
<variant>Жергілікті өзін-өзі басқару органдары мен мемлекеттік органдар;

<question>Салық комитетін қандай орган басқарады:

<variant>ҚР Қаржы министрлігі;
<variant>ҚР Парламенті;
<variant>Сот органдары;
<variant>Мемлекеттік органдар;
<variant>Жергілікті өкілді органдар;

<question>Қаржылық қызметі қамту негізгі қызметкерлердің лауазымын атаңыз:

<variant>Салық инспекторы және Салық агенті;

<variant>Салық комитетінің заң бөлімшесі;
<variant>Қаржы министрлігі және Ұлттық банк;
<variant>Қаржылық қадағалау агенті, Салық полициясы;
<variant>Кеден органдары;

<question>Салықтық жүйенің қағидалары:
<variant>Заңдылық, жүйелік, әділеттілік;
<variant>Заңдылық, мәжбүрлік, тиымдылық;
<variant>Диспозитивті, мерзімділік, объективтік;
<variant>Тиымдылық, кешенді, бұхаралық;
<variant>Міндеттілік, бұхаралық, мәжбүрлік;

<question>Салық құқығын бұзушылыққа қолданылатын айыппұл кімге тағайындалады:
<variant>Заңды тұлға, лауазымды тұлға, жеке тұлға;
<variant>Шетел азаматтары;
<variant>Заңды тұлға мен жеке тұлға;
<variant>18 жасқа толған ҚР-ның кез-келген адамы;
<variant>Барлық жауабы дұрыс;

<question>Міндетті төлемдерді атаңыз:
<variant>Балықтар, алымдар, баждар;
<variant>Салықтар, табыстар, ұтыстар;
<variant>Баждар, әлеуметтік салықтар;
<variant>Акциздер, жеке табыс салықтар;
<variant>Мемлекеттік баж салықтары;

<question>Салық салу тәсілдері:
<variant>Кассалық және кадастрлік;
<variant>Диспозитивті және кешенді;
<variant>Кассалық және міндеттеуші;
<variant>Реттеуші және бақылаушы;
<variant>Кадастрлік және реттеуші;

<question>Фискалды функция дегеніміз:
<variant>Мемлекетпен заңдандырылған салықты жинау – ақшаны тарту функциясы;
<variant>Алдын-ала салық төлеген мемлекетке моральдық тіпті материалдық белгілер көрсетті;
<variant>Мемлекеттік бюджетке жиналған табыстардың мемлекетке ақшалай көмек көрсету;
<variant>Мемлекет тауардан салық жинау, заңнамаларын шығару, оларды халыққа жария ету және бұхаралық ақпарат қызметін жүзеге асыру;
<variant>Мемлекеттік деңгейдегі салық қызметін тексеру арнайы органдармен тексеріледі;

<question>Баждардың сипаттамасы:
<variant>Міндетті төлем, бір реттік төлем;
<variant>Міндетті төлем, екі реттік төлем;
<variant>Міндетсіз төлем, бір реттік төлем;
<variant>Мәжбүрлі төлем, бір реттік төлем;
<variant>Қызмет үшін салынатын төлем көзі;

<question> Салықтық құқықтық бұзушылықты қарайтын мемлекеттік орган:
<variant>Сот органдары;
<variant>Қаржы агенттіктері;
<variant>Соттық емес органдар;

<variant>Мемлекеттік органдар;
<variant>Жергілікті өзін-өзі басқару органдары;

<question>Салық төлеушінің негізгі қорытынды беру мерзімдері:

<variant>Айлық, кварталдық, жылдық;
<variant>Жылдық, апталық;
<variant>Айлық, бір күндік, кварталдық;
<variant>10 күндік, 3 айлық;
<variant>Екі жылда бір рет;

<question>Салық төлеушінің қандай мақсаттары бар:

<variant>Салықты алдын-ала төлеу;
<variant>Салықты бақылау, реттеу;
<variant>Салықты алдын-ала жинау;
<variant>Салықты алдын-ала қадағалау;
<variant>Салықты төлемец кою;

<question>Салық төлеушінің құқығын қорғайтын арнайы мекемені атаңыз:

<variant>Салық апелляциялық Департамент;
<variant>Салық комитеті;
<variant>Кеден органы;
<variant>Ішкі істер органы;
<variant>Әкімдіктер;

<question>Салық комитетінің басқару органы:

<variant>Салықты жинауды қамту, салық төлеушісінің мүддесін қорғау;
<variant>Салықты бақылау;
<variant>Салықты төлеу;
<variant>Салықты төлеуге мәжбүрлеу;
<variant>Салықты төлеушісінің мүддесін қорғау;

<question>Заңды тұлғалардың негізгі салық төлеу сипаты:

<variant>Салық төлеушінің тіркеу номері;
<variant>СИК;
<variant>Жеке куәлік;
<variant>Лицензия;
<variant>Тек ЖСН қажет;

<question>Салық төлеу міндеті қай кезден бастап жүзеге асырылады:

<variant>Табыстың пайда болуы немесе мүліктің пайда болуы негізінде;
<variant>Жұмыс орындалғанда шегеру ескерілмейді;
<variant>Табыс және шегерім жұмысты орындау сәтінен бастап ескеріледі;
<variant>Табыс пен шегеру салық міндеттемесінің орындалуын қамтамасыз етпейді;
<variant>Жұмыс орындалғанда табыс ескерілмейді;

<question>Салық төлеушінің салық төлеу міндеті қандай өзгерісті талап етеді:

<variant>Меншіктік өзгерістер;
<variant>Қаржылық өзгерістер;
<variant>Кедендік өзгерістер;
<variant>Салықтық өзгерістер;
<variant>Азаматтық өзгерістер;

<question>Салық төлеушінің қосылған салықты төлеуге міндеттейтін негізгі құжат:

<variant>Шот- факторы;
<variant>Бухгалтерлік;
<variant>Қаржылық құжаттар;

<variant>Әкімшілік құжаттар;
<variant>Мүліктік құжаттар;

<question>Заңды тұлғаның салықты төлеуді белгілейтін негіз:

<variant>Мекен-жайына байланысты салық комитеті;
<variant>Лицензия негізінде;
<variant>Патент негізінде;
<variant>Заңды тұлға құжаты негізінде;
<variant>Шарт жасау негізінде;

<question>Салық Кодексіндегі салықтық қызметті құқықтық реттеу тарауын атаңыз:

<variant>Салықтық әкімшілік;
<variant>Жер салығы;
<variant>Мүлік салығы;
<variant>Әлеуметтік салық;
<variant>Қосылған құн салығы;

<question>Салықтық қызметіндегі есептеу тәсілдерінің көрсеткіші:

<variant>Айлық есептік көрсеткіш және жылдық есептеу жиынтық көрсеткіш;
<variant>Екі жылда бір реттік есептік көрсеткіш;
<variant>Ай сайын жүргізілетін есептік көрсеткіш;
<variant>Қвартал сайын жүргізілетін есептік көрсеткіш;
<variant>Екі жыл сайынғы көрсеткіш;

<question>Салықтық міндеттемені қамтамасыз ететін мемлекеттік органды атаңыз:

<variant>Коммерциялық банктер Ұлттық банктің қаулысы негізінде;
<variant>Жергілікті өзін-өзі басқару органдары;
<variant>Қаржылық органдар;
<variant>Мемлекеттік органдар;
<variant>Шетелдік банктер;

<question>Салық жүйесі деп нені түсінеміз:

<variant>Құқықтық нормалардың жиынтығын;
<variant>Әкімшілік нормалардың жиынтығын;
<variant>Азаматтық нормалардың жиынтығын;
<variant>Ережелер мен қағидалардың жиынтығын;
<variant>Қылмыстық нормалардың жиынтығын;

<question>Салықтық құқық бұзушылықтарға пайдаланатын белгілер:

<variant>Салықтық жауапкершілік және салықтық жауаптылық;
<variant>Салықтық міндеттілік;
<variant>Еш қандай жаза қолданылмайды;
<variant>Жай ескерту беріледі;
<variant>Салық төлеуші жауаптылыққа тартылмайды;

<question>Салықтық нормаларының жіктелуі:

<variant>тыйым салушы, міндеттейтін, құқық беруші;
<variant>Мәжбүрлік, заңдылық, тиым салушы;
<variant>Тиымдылық, жүйелілік, әділеттілік;
<variant>Диспозитивті және императивті;
<variant>Құзырет беруші және әділеттілік;

<question>Салық базасы:

<variant>Салық түріне байланысты салықтық көлемдік көрсеткіші;
<variant>Мемлекет шығарған нормативтік акт;
<variant>Салық қатынасы экономикалық қатынасының бір түрі;

<variant>Мемлекеттің табыс алуға ұмтылуы;
<variant>Ақша қаржыларына мемлекет сұранысы;

<question>Салық масштабы:

<variant>Салық төлеу міндеттемені заңды түрде белгілеу көрсеткішінің негізі;
<variant>Заң бойынша салық салуға жататын нәрсе;
<variant>Салықты төлеу операциялары арқылы жүргізіледі;
<variant>Табыс мөлшерін төмендету;
<variant>Қоғамның жалпы табысын үлестіру;

<question>Салықтық қызметін ұйымдастыратын негізгі заңдар:

<variant>24.04.1995 ж «Салықтық және бюджетке төленетін міндетті төлем» туралы заң және 12.06.2001 ж «Салық кодексі»
<variant>Азаматтық кодексі
<variant>Әкімшілік құқық бұзушылық Кодексі
<variant>Қылмыстық Кодексі
<variant>Кеден Кодексі

<question>Салықтық ставка дегеніміз:

<variant>Салық төлеушінің табысына байланысты тұрақты төлеу көрсеткіші;
<variant>Мүлікке салынатын салықты айтамыз;
<variant>Жергілікті бюджетке түсетін салықтарды айтамыз;
<variant>Салық төлеушілердің табыстарына салынатын салықтарды айтамыз;
<variant>Салық заңдылықтарына байланысты бекітілген салық ставкаларын айтамыз;

<question>Мемлекеттің негізгі егеменді функциясының бірін атаңыз?

<variant>Мемлекеттің салық тағайындау егеменді функциясы;
<variant>Фискалды функциясы;
<variant>Ынталандыру функциясы;
<variant>Бақылау функциясы және реттеу функциясы;
<variant>Қайта бөлу функциясы;

<question>Салықтың негізгі құқықтық белгілері;

<variant>Заңды төлем, эквивалентсіз төлем, ақшалай төлем, мемлекет міндеттейтін төлем;
<variant>Ақшалай төлем, бір реттік төлем;
<variant>Салық мемлекеттің тағайындаған міндетті түрдегі ақшалай төлемі;
<variant>Мемлекет тағайындаған құқықтық нысандағы төлем;
<variant>Эквивалентсіз төлем, екі реттік төлем;

<question>Салықтық бақылауды жүзеге асыратын органдар:

<variant>Қаржы министрлігі және қаржылық қадағалау агенттігі;
<variant>Соттық емес органдар;
<variant>Мемлекеттік органдар;
<variant>Жергілікті өзін-өзі басқару органдары
<variant>Салық агенттігі

<question>Салықтың негізгі мақсаты:

<variant>Мемлекеттік бюджетті толықтыру;
<variant>Бюджеттің кіріс бөлігін қаржы ресурстарымен қамтамасыз ету болып табылады;
<variant>Салық жүйесін құру және оның тиімді қызмет етуіне мүмкіндік беретін салық механизмін іске асыру;
<variant>Салық жинау, салық төлеушілердің құқықтарын қорғау;
<variant>Салық мәжбүрлі түрде жинау;

<question>Салықтық суверинитет:

<variant>Мемлекеттің өз аймағында түрлі салықтар, салық мөлшерін, салық мерзімін, салық төлеушілерін реттеу;

<variant>Активті салықтар, табиғи және ақшалай салықтар;

<variant>Жалпы мемлекеттік және жергілікті салықтар;

<variant>Салық жолын, салық төлеушілерін реттеу;

<variant>Салықтық міндет жүктеу;

<question>Алымдардың ерекшеліктері:

<variant>Алымдар мемлекеттік органдардың шығындарын өтеу үшін белгіленген заңды төлем – ол бір реттік міндетті төлем;

<variant>Мемлекеттің шығындарын өтеу үшін белгіленген заңды төлем;

<variant>Екі реттік төлем;

<variant>Коммерциялық ұйымдардың шығындарын өтеу үшін белгіленген заңды төлем – ол бір айлық төлем;

<variant>Барлық жауабы дұрыс;

<question>Салықтың жарияланатын бұхаралық ақпараттары:

<variant>Салық Кодексі, Ұлттық Банктің қаулылары, Салық комитетінің ескертуі;

<variant>Кеден Кодексі, Коммерциялық ұйым ережелері;

<variant>Азаматтық Кодекс, салық комитетінің ескертуі;

<variant>Қылмыстық Кодекс, Ұлттық Банктің қаулылары;

<variant>Әкімшілік кодекс;

<question>Салықтық декларация:

<variant>Салық төлеушінің табысы туралы құжат;

<variant>Салық төлеушінің құқықын қорғау;

<variant>Салық туралы түсінік;

<variant>Салықтың бір бөлімі;

<variant>Ұлттық Банктің табысы;

<question>Салық төлеу тәртібі:

<variant>Патент, арнайы салық төлеу тәртібі, декларация;

<variant>Салық төлеушінің жеке куәлігі, жеке табысы;

<variant>Лицензия, арнайы салық төлеу тәртібі;

<variant>Декларация, жеке табысы, патент;

<variant>Акция, жер салығы;

<question>Салық төлеуден қай тұлғаны босатуға болады:

<variant>Парасат Орденінің ардагерін, Ұлы Отан соғысының ардагерін, Халық Қаһарманын, 1-ші топ мүгедек адамды;

<variant>Шетел азаматтары мен имгранттарды;

<variant>Мүгедектер мен құқықтары шектеулі адамдарды;

<variant>Азаматтығы жоқ тұлғаларды;

<variant>Кез келген тұлғаны;

<question>Салық заңдылығын бұзғаны үшін тұлға қандай айыппұл төлейді:

<variant>Жеке тұлға ретінде, заңды тұлға ретінде, лауазымды тұлға ретінде;

<variant>Шетел азаматтары ретінде, жеке тұлға ретінде;

<variant>Азаматтылығы жоқ азаматтар ретінде;

<variant>Лауазымды тұлға ретінде, мүгедек ретінде;

<variant>Әрекет қабілеттілігі шектеулі адам ретінде;

<question>Мүлік және жер салығы қай мерзімде төленуге тиісті:

<variant>1 қыркүйекке дейін төленуге тиісті;

<variant>Қарашаның 2-не дейін төленуге тиісті;
<variant>Төленуге тиісті емес;
<variant>Жартылай 31 желтоқсанға дейін төленуге тиісті;
<variant>Әр ай сайын төленуі тиіс;

<question>Көлік салығы қай мерзімде төленуі тиіс:

<variant>Шілденің 1-не дейін;
<variant>2 мамырға дейін;
<variant>5 қыркүйекке дейін;
<variant>29 сәуірге дейін;
<variant>6 қарашаға дейін;

<question>Салықтың құқықтық субъектісі:

<variant>Салық төлеуші;
<variant>Жеке тұлғалар;
<variant>Заңды тұлғалар;
<variant>Әрекет-қабілеттілігі шектеулі;
<variant>Салықтық мөлшерді атаймыз;

<question>Салық қызметі қандай негізбен жүзеге асырылады:

<variant>Аймақтық негізбен;
<variant>Территориялық негізбен;
<variant>Шекаралық негізбен;
<variant>Халықаралық негізбен;
<variant>Мемлекеттік негізбен;

<question>Ынталандыру функциясы қалай жүзеге асырылады:

<variant>Салықты алдын-ала төлегені үшін, моральдық және материалдық ынталандыруға тиісті;
<variant>Салықты төлегені үшін;
<variant>Төлем көзінен салық салынатын табысты ынталандыру арқылы;
<variant>Салықты төлегені үшін бағалы материалдар түрінде ынталандыруға тиісті;
<variant>Салықтық жеңілдіктер беру;

<question>Салықтық қызметтің жүзеге асырылуындағы негізгі қиыншылық:

<variant>Салық Кодексінің жыл сайын қабылданатын «ҚР мемлекеттік бюджеті» туралы заңына байланысты өзгеруі;
<variant>Салық Кодексінің жыл сайын қабылданатын «ҚР мемлекеттік бюджеті» туралы заңына байланысты өзгермеуі;
<variant>Салық Кодексінің 5 жыл сайын қабылданатын «ҚР мемлекеттік бюджеті» туралы заңына байланысты өзгермеуі;
<variant>Жартылай өзгермеуі;
<variant>Толығымен өзгеруі;

<question>Мемлекеттік баждар қандай органдармен жиналады:

<variant>Соттар, Кеден комитеті, АХАЖ органы;
<variant>Кеден полициясы, Мемлекеттік органдар;
<variant>Меншік құқығында салық салу объектісі бар тұлғалар;
<variant>ҚР Парламентінің депутаттары;
<variant>ҚР шегінен тыс жерлерден табыстар алатын жеке тұлғалар;

<question>Аймақтық белгімен салықтардың жіктелуі:

<variant>Жалпы мемлекеттік және жергілікті;
<variant>Жалпы мемлекеттік және аймақтық;
<variant>Жергілікті және Республикалық;
<variant>Халықаралық және мемлекеттік;

<variant>Аймақтық және аудандық;

<question>Салықтың негізгі төлеушілерін атаңыз:

<variant>Заңды тұлғалар; мүлкі, жері, табысы бар жеке тұлғалар;

<variant>Лауазымды тұлғалар;

<variant>Заңды тұлғалар;

<variant>Табысы, жері жоқ жеке тұлғалар;

<variant>Азаматтығы жоқ адамдар;

<question>Жанама салықты төлеу үшін қандай ерекше белгі болу керек:

<variant>акциздік марка;

<variant>Тауар белгісі;

<variant>Ақша;

<variant>Бағалы қағаздар;

<variant>Акциялар;

<question>Салық төлеуді қамтамасыз ететін негізгі нормативтік актілер:

<variant>ҚР Конституциясы, Салық Кодексі, Кеден Кодексі;

<variant>Азаматтық Кодексі;

<variant>Салық Кодексі;

<variant>Азаматтық іс жүргізу Кодексі;

<variant>ҚР Конституциясы;

<question>Салық құқығын бұзушылық деп нені айтамыз?

<variant>салық есебіне тұрмау, табысты жасыру, мерзімін бұзу;

<variant>Жұмысқа уақытымен келмеу, табысты жасыру;

<variant>Бухгалтердің табысты толық төлемейі;

<variant>Әкімшілік құқықты бұзу;

<variant>Азаматтың соттылық ісі болуы;

<question>Салық мерзімі деп нені айтамыз:

<variant>ҚР күнтізбе бойынша салық жылы 1-қаңтардан басталады, ал қорытындысы 31-наурызға дейін тапсырылуға тиісті;

<variant>Мемлекеттің салық жүйесінің қалыптасуы;

<variant>Субъектілердің сапалы түрде алдын-ала салық мөлшерін төлеу;

<variant>Салық заңымен бекітілген салық салу объектісі;

<variant>Құқыққа сәйкестік мәні ақша беру болып табылады;

<question>ҚР салық салу қағидасы:

<variant>Салық салудың міндеттілігі;

<variant>Сот әділдігі;

<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;

<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;

<variant>Сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы;

<question>Салық салудың қағидасы:

<variant>Салық салудың айқындылығы;

<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;

<variant>Сот әділдігі;

<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;

<variant>Салық төлеу мәжбүрлігі;

<question>Салық салудың қағидасы:

<variant>Салық салудың әділдігі;

<variant>Сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы;

<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;

<variant>Сот әділдігі;
<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;

<question>ҚР салық қағидасы:
<variant>Салық жүйесінің біртұтастығы;
<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;
<variant>Сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы;
<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;
<variant>Сот әділдігі;

<question>Салық салу қағидасын атаңыз:
<variant>Салық салудың міндеттілігі;
<variant>Сот әділдігі;
<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;
<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;
<variant>Сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы;

<question>ҚР салық салу қағидасы бұл:
<variant>Салық салудың айқындылығы;
<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;
<variant>Сот әділдігі;
<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;
<variant>Сотта тараптардың болуы;

<question>ҚР салық салу қағидасына тін:
<variant>Салық салудың әділдігі;
<variant>Сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы;
<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;
<variant>Сот әділдігі;
<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;

<question>ҚР салық салу қағидасын белгілеңіз:
<variant>Салық жүйесінің біртұтастығы;
<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;
<variant>Сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы;
<variant>Жеке басқа қолсұғылмаушылық;
<variant>Сот әділдігі;

<question>ҚР салық салу қағидасы қандай:
<variant>Қазақстан Республикасы салық заңнамасының жариялылығы;
<variant>Сот төрелігін соттың ғана жүзеге асыруы;
<variant>Сот әділдігі;
<variant>Тұрғынжайға қолсұғылмаушылық;
<variant>Сотта тараптардың болуы;

<question>Салық төлеушіні - салық міндеттемесін, салық агенті салықтарды есептеу, ұстау және аудару жөніндегі міндетті Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес толық көлемде және белгіленген мерзімде орындауға міндеттейтін қағида:
<variant>Салық салудың міндеттілігі;
<variant>Салық салудың айқындылығы;
<variant>Салық салудың әділдігі;
<variant>Қазақстан Республикасы салық заңнамасының жариялылығы;
<variant>Салық жүйесінің біртұтастығы;

<question>Қазақстан Республикасының салықтары және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерінің айқындылығына негізделген қағида:

<variant>Салық салудың айқындылығы;
<variant>Салық салудың әділдігі;
<variant>Салық жүйесінің біртұтастығы;
<variant>Барлық жауабы дұрыс;
<variant>Қазақстан Республикасы салық заңнамасының жариялылығы;

<question>Қазақстан Республикасында салық салудың жалпыға бірдей және міндетті болуын қамтамасыз ететін қағида:

<variant>Салық салудың әділдігі;
<variant>Салық салудың айқындылығы;
<variant>Салық жүйесінің біртұтастығы;
<variant>Сотта тараптардың болуы;
<variant>Салық салудың міндеттілігі;

<question>Салық салу мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілердің ресми басылымдарда міндетті түрде жариялануын қамтамасыз ететін қағида:

<variant>Қазақстан Республикасы салық заңнамасының жариялылығы;
<variant>Салық салудың әділдігі;
<variant>Салық салудың айқындылығы;
<variant>Сотта тараптардың болуы;
<variant>Жаппай жариялылығы;

<question>Салық берешегін өтеу барысында бірінші кезекте өтеледі:

<variant>бересі сомасы;
<variant>есептелген өсімпұлдар;
<variant>айыппұлдар сомасы;
<variant>Барлық жауабы дұрыс;
<variant>Дұрыс жауабы жоқ;

<question>Акциялар, борыштық бағалы қағаздар, депозитарлық қолхаттар, пайлық инвестициялық қорлардың пайлары, ислам бағалы қағаздары ретінде көрініс табады:

<variant>Бағалы қағаздар;
<variant>Облигациялар;
<variant>Пайлар;
<variant>Банк салымдары;
<variant>Инвестицилар;

<question>Заңды тұлғаның құрылымдық бөлімшесі:

<variant>Филиал, өкілдік;
<variant>Филиал, компания;
<variant>Өкілдік, консалтинг;
<variant>Компания, консалтинг;
<variant>Брокер, өкіл;

<question>Жанама салықты көрсетіңіз:

<variant>Қосылған құн салығы және акциздер;
<variant>Жеке табыс салығы;
<variant>Мүлік салығы;
<variant>Баж салығы;
<variant>Алымдар;

<question>Міндетті төлемдерге мыналар жатады:

<variant>Салықтар, алымдар, баждар;

<variant>Ұтыстар, ойын бизнес салығы;
<variant>Салықтар, табыстар, ұтыстар;
<variant>Мемлекеттік баж салықтары;
<variant>Баждар, әлеуметтік салықтар ;

<question>Салық агентінің құқықтары мен міндеттері:

<variant>Салық төлеушінікіндей;
<variant>Ерікті;
<variant>Мемлекеттікіндей;
<variant>Барлық жауабы дұрыс;
<variant>Болмайды;

<question>Қазақстан Республикасының салық жүйесін Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында барлық салық төлеушілерге (салық агенттеріне) қатысты бірыңғай жүйе ретінде жұмыс істеуін қамтамасыз етеін қағида:

<variant>Салық жүйесінің біртұтастығы;
<variant>Салық салудың әділдігі;
<variant>Қазақстан Республикасы салық заңнамасының жариялылығы;
<variant>Салық салудың айқындылығы;
<variant>Салық салу мәжбүрлігі;

<question>Белгілі бір қызмет түрін бастар алдында немесе осы қызмет түріне құқық берер кезде төленетін міндетті төлем қалай аталады:

<variant>Алым;
<variant>Салық;
<variant>Акциз;
<variant>Мемлекеттік баж;
<variant>Төлемақы;

<question>Белгілі бір қызмет түрін пайдаланған кезде төленетін міндетті төлем қалай аталады:

<variant>Төлемақы;
<variant>Мемлекеттік баж;
<variant>Алым;
<variant>Салық;
<variant>Пеня;

<question> Уәкілдік берілген мемлекеттік органдардың немесе лауазымды адамдардың заңдық мәні бар іс-қимылдар жасағаны үшін және құжаттарды бергені үшін алынатын міндетті төлем қалай аталады:

<variant>Мемлекеттік баж;
<variant>Алым;
<variant>Салық;
<variant>Акциз;
<variant>Төлем;

<question>Салықтардың және бюджетке төленетін басқа міндетті төлемдердің жекелеген түрлеріне қатысты белгіленген уақыт кезеңі:

<variant>Салық кезеңі;
<variant>Міндеттеме кезеңі;
<variant>Өтеу қабілеттілігі кезеңі;
<variant>Борышкерлік кезеңі;
<variant>Жалтару;

<question>Салықты және бюджетке басқа төлемдерді төлеуші тұлға:

<variant>Салық төлеуші;

<variant>Салықтан жалтарушы;
<variant>Борышкер;
<variant>Міндетті тұлға;
<variant>Жауапкер;

<question>Салық салу объектісінің құндық, заттай немесе өзге сипаттамалары болып табылады:

<variant>Салық базасы;
<variant>Салық объектісі;
<variant>Салық субъектісі;
<variant>Салық ставкасы;
<variant>Құрылтай құжаты;

<question>Салық базасы негізінде:

<variant>Бюджетке төленуге тиіс салықтар және басқа міндетті төлемдердің сомасы анықталады;
<variant>Салықтың мөлшері;
<variant>Бюджеттің жалпы табысы анықталады;
<variant>Салық төлеушілердің жалпы саны анықталады;
<variant>Рейтинг жүргізіледі;

<question>Салық жеңілдіктері дегеніміз? Толық жауабын таңдаңыз:

<variant>заңнамаға сәйкес салық төлеушілерді салықтан толық немесе ішінара босату;
<variant>заңнамаға сәйкес салық төлеушілерді салықтан толық босату;
<variant>ішкі істер органдарының бұйрығына сәйкес салық төлеушілерді салықтан толық немесе ішінара босату;
<variant>салықтан босату;
<variant>заңнаманы елемей салық төлемеу;

<question> Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы кодекс қашан қабылданды:

<variant>2008 жыл 10 желтоқсан;
<variant>2008 жыл 1 мамыр;
<variant>2015 жыл 10 қаңтар;
<variant>2006 жыл 10 ақпан;
<variant>2006 жыл 11 ақпан;

<question>Салық кодексі неше баптан тұрады:

<variant>688-бап;
<variant>686-бап;
<variant>1024-бап;
<variant>342-бап;
<variant>386-бап;

<question>Аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдері жинайтын салықтарға:

<variant>Жеке тұлға төлейтін мүлік салығы;
<variant>Корпоративтік табыс салығы;
<variant>Ойын бизнесі салығы;
<variant>Мемлекеттік баж;
<variant>Экспортқа рента салығы;

<question>Аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдері мынадай салықтарды жинайды:

<variant>Жеке тұлға төлейтін көлік құралы салығы;
<variant>Мемлекеттік баж;

<variant>Алымдар;
<variant>Корпоративтік табыс салығы;
<variant>Ойын бизнесі салығы;

<question>Аудандық маңызы бар қалалардың, кенттердің, ауылдардың, ауылдық округтердің әкімдері қандай салықтар жинайды:

<variant>Жеке тұлға төлейтін жер салығы;
<variant>Ойын бизнесі салығы;
<variant>Экспортқа рента салығы;
<variant>Мемлекеттік баж;
<variant>Корпоративтік табыс салығы;

<question>Салық төлеуші салық міндеттемесін орындауды ... жүзеге асырады:

<variant>Дербес;
<variant>Тиісті;
<variant>Кіріптарлықтан;
<variant>Міндетті;
<variant>Амалсыздықтан;

<question>Салық берешегін өтеу барысында екінші кезекте өтеледі:

<variant>Есептелген өсімпұлдар;
<variant>Бересі сомасы;
<variant>Мемлекеттік баждар;
<variant>Барлық жауабы дұрыс;
<variant>Айыппұлдар сомасы;

<question>Салық берешегін өтеу барысында үшінші кезекте өтеледі:

<variant>Айыппұлдар сомасы;
<variant>Мемлекеттік баждар;
<variant>Есептелген өсімпұлдар;
<variant>Бересі сомасы;
<variant>Барлық жауабы дұрыс;

<question>Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы кодексі неше бөлімнен тұрады:

<variant>2;
<variant>7;
<variant>1;
<variant>12;
<variant>4;

<question>Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы кодексінде неше тарау бар:

<variant>95;
<variant>103;
<variant>18;
<variant>26;
<variant>12;

<question>Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы кодексі қандай бөлімдерден тұрады:

<variant>Жалпы және Ерекше;
<variant>Жалпы және Жекеше;
<variant>Жалпы және Айыптаушы;
<variant>Ерекше және Жекеше;
<variant>Ерекше және Айыптаушы;

<question>Қосымша құн салығына жатады:

- <variant>Ақциз;
- <variant>Әлеуметтік салық;
- <variant>Көлік құралы салығы;
- <variant>Бірыңғай жер салығы;
- <variant>Корпоративтік табыс салығы;

<question>Қосылған құн салығының мөлшерлемесі:

- <variant>12%;
- <variant>15%;
- <variant>20%;
- <variant>7%;
- <variant>4%;

<question>Әлеуметтік салық Қандай пайыздық мөлшерлеме бойынша есептеледі:

- <variant>11%;
- <variant>20%;
- <variant>15%;
- <variant>4%;
- <variant>7%;

<question>Салық төлеушінің табыстарына қанша пайыздық мөлшерлеме бойынша салық салынады;

- <variant>10%;
- <variant>4%;
- <variant>7%;
- <variant>15%;
- <variant>20%;

<question>Қазақстан Республикасындағы және одан тысқары жерлердегі көздерден алынған дивидендтер түріндегі табыстарға қандай мөлшерлеме бойынша салық салынады:

- <variant>5%;
- <variant>7%;
- <variant>4%;
- <variant>20%;
- <variant>15%;

<question>Заңды тұлғалар мүлік салығын салық базасына қанша пайыз мөлшерлемесімен есептейді:

- <variant>1,5%;
- <variant>20%;
- <variant>15%;
- <variant>4%;
- <variant>7%;

<question> Салық ол:

- <variant>Өктем сипаты бар төлем;
- <variant>Мемлекеттің заңнамаларымен реттелетін төлем;
- <variant>Салық мемлекеттік уәкілетті органдармен төленетін төлем;
- <variant>Міндетті түрде төленетін бір реттік төлем;
- <variant>Өктем сипаты жоқ төлем;

<question>Салықтық қызметтің функциялары:

- <variant>Ұйымдастырушы, реттеуші, бакылау функциялары;

<variant>Қадағалау, мәжбүрлеу, тыйым салу, бақылау функциялары;
<variant>Дайындау, реттеу, қадағалау функциялары;
<variant>Дайындау, фискалды, бөлу, реттеу функциялары;
<variant>Қазыналық, реттеу, тыйым салу, мәжбүрлеу функциялары;

<question>Салық қағидалары:

<variant>Әділеттілік, біртұтастылық, жариялылық, міндеттілік;
<variant>Бұхаралық, біртұтастылық, міндеттілік, үйлесімділік.
<variant>Қазыналық, жариялылық, заңдылық.
<variant>Жеңілдетілген, тағайындалған, айқындалған.
<variant>Заңдылық, ақпараттылық, бұхаралық, мерзімділік.

<question>10.12.2008ж. салықтық Кодекстегі бұрын болмаған салықтық функция:

<variant>Ынталандыру функциясы;
<variant>Бақылау функциялары;
<variant>Мәжбүрлеу функциялары;
<variant>Реттеу функциялары;
<variant>Қайта бөлу функциялары;

<question>Аймақтық негіздегі салықтардың жіктелуі;

<variant>Республикалық және жергілікті;
<variant>Жалпы облыстық және қалалық;
<variant>Жалпы мемлекеттік және жалпы жергілікті;
<variant>Мемлекеттік және аудандық;
<variant>Жергілікті және селолық;

<question>Салық қызметінің негізгі қайнар көзі:

<variant>ҚР Конституциясы;
<variant>Ұлттық Банк туралы заң;
<variant>Банк және Банк қызметін реттейтін заң;
<variant>Валюталық реттеу және валюталық қадағалау;
<variant>Барлық жауаптары дұрыс;

<question>Салықтық құқықтық қатынастардың фискалды қызметтің қамтамасыз ететін органдар;

<variant>Банктер және салық комитеті;
<variant>Коммерциялық ұйымдар;
<variant>Банктер және ұйымдар;
<variant>Өзін-өзі басқару органдары;
<variant>Басқару органдары мен мемлекеттік органдар;

<question>Салықтың құқықтық субъектісі қандай тұлға бола алады:

<variant>Жеке және заңды тұлғалар;
<variant>Кәсіпкерлер;
<variant>Құқықтық қабілеттілігі және әрекет қабілеттілігі бар;
<variant>Шетел азаматтары;
<variant>Азаматтығы жоқ тұлғалар;

<question>Салық төлеушінің жылдық негізгі құжаты:

<variant>Жылдық салықтық қорытынды;
<variant>Айлық салықтық қорытынды;
<variant>Апталық салықтық қорытынды;
<variant>Бір күндік салықтық қорытынды;
<variant>Бір сағаттық салықтық қорытынды;

<question>Алым болып табылмайтын төлем түрін табыңыз:

<variant>Ойын бизнесі салығы;
<variant>Аукционнан алынатын алым;
<variant>Телевизия және радио тарату ұйымдарына радиожилілік спектрін пайдалануға рұқсат беру үшін алым;
<variant>Алымдар;
<variant>Қазақстан Республикасына шетелдік жұмыс күшін тартуға рұқсатты бергені және (немесе) ұзартқаны үшін алымдар;

<question>Мемлекетке міндетті түрде төлеу керек төлемдерді атаңыз:

<variant>Барлық жауабы дұрыс;
<variant>салықтар, алымдар, баждар;
<variant>Салықтар, табыстар, ұтыстар;
<variant>Баждар, ұтыстар, әлеуметтік салықтар;
<variant>Акциздер, жеке табыс салықтар;

<question>Салық жүйесі дегеніміз:

<variant>Құқықтық нормалардың жиынтығы;
<variant>Азаматтық нормалардың жиынтығы;
<variant>Әкімшілік нормалардың жиынтығы;
<variant>Қылмыстық нормалардың жиынтығы;
<variant>Ережелер мен қағидалардың жиынтығы;

<question>Салықтық декларация дегеніміз не:

<variant>Салық төлеушінің табысы туралы құжат
<variant>Салық төлеушінің құқықын қорғау;
<variant>Салық туралы түсінік;
<variant>Салықтың бір бөлімі;
<variant>Ұлттық Банктің табысы;

<question>Салық төлеуден қай тұлға басытыла алады:

<variant> Ұлы Отан соғысының ардагерін, 1-ші топ мүгедек адамды;
<variant>Салық төлеуден босатылмайды;
<variant>Шетел азаматтары мен имгранттарды;
<variant>Мүгедектер мен құқықтары шектеулі адамдарды;
<variant>Азаматтығы жоқ тұлғаларды;

<question>Шаруашылықпен айналысу және шаруашылық жүргізу үшін мемлекетке төленетін бір реттік төлем:

<variant>Алым;
<variant>Төлемақы;
<variant>Төлем;
<variant>Тариф;
<variant>Салық;

<question>Салықтар - бұл:

<variant>Белгілі бір мөлшерде жүргізетін, қайтарымсыз және өтеусіз сипатта болатын бюджетке толенетін міндетті төлемдер;
<variant>Мемлекеттік бюджетке төленетін бір реттік төлем;
<variant>Табиғи ресурстарды пайдаланғаны үшін бюджетке төленетін жүйелік төлем;
<variant>Белгілі бір уақыт өткеннен кейін қайтарылатын мемлекеттік бюджетке нақты төлемдер;
<variant>Ай сайын мемлекеттік қазынаға түсетін қайтарымды төлем;

<question>Салықтың бұл қызметі арқылы мемлекеттік ақша қорлары құрылады:

<variant>Фискалдык;
<variant>Реттеуші;

<variant>Тұрақтандырушы;
<variant>Бақылау;
<variant>Ынталандырушы;

<question>Салық салудың «әділеттік» принципінің мәні:

<variant>Салық әрбір төлеушінің табысына қарай салынуы тиіс;
<variant>Әрбір салық төлеуші үшін қолайлы уақытта және тиімді әдіспен салынуға тиіс;
<variant>Салықтар салық төлеу жылы ішінде бірдей үлесте төленуі;
<variant>Салықтар салық төлеушінің мемлекеттен алатын пайдасының мөлшеріне байланысты төленуі тиіс;
<variant>Салық салу заңға сәйкес алынуы тиіс;

<question>Мемлекет үшін салықтар:

<variant>Мемлекеттік бюджеттің негізгі кіріс көзі;
<variant>Келешек ұрпақ үшін салымдар мен жинақтар;
<variant>Салық төлеушінің негізгі әділдік сақтау белгісі;
<variant>Салық төлеушілерді жазалау құралы;
<variant> белгілі бір төлем құралы;

<question>Салық субъектісі - бұл:

<variant>Заңды түрде салық төлеуге міндетті жеке және заңды тұлға;
<variant>Шаруа қожалығы;
<variant>Табыс, мүлік, шаруашылық түрі, қызмет көрсету;
<variant>Мемлекетпен бекітілген салықтық ставкалар;
<variant>Жеке кәсіпкер;

<question>Салықтық жеңілдік дегеніміз:

<variant>Заңға сәйкес салық төлеушілер салықтан толық немесе жартылай босатылады;
<variant>Ерекше орын алатын тұлғалар, міндетті салық төлеуден босатылады;
<variant>Салық салудың бағалық, жеке немесе басқа да мінездемесі;
<variant>Міндеттемелерді есептен шығарудан түсетін табыстарға жататындар;
<variant>Белгілі бір кезеңдегі салықтық демалыс;

<question>Әр жыл сайын бюджетті бекіту кезінде жоғары органнан төменгі органға баланстау салықтары:

<variant>Реттеуші салықтар;
<variant>Бекітілген салықтар;
<variant>Функционалды салықтар;
<variant>Жалпы шаруашылық салықтары;
<variant>Ынталандырушы салықтар;

<question>Салық салудың негізгі принциптерін алғаш ұсынған кім:

<variant>А.Смит;
<variant>Д. Рикардо;
<variant>А. Кочетков;
<variant>К. Прудон;
<variant>Г. Марковиц;

<question>Салық салу мәселелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілер ресми басылымдарда міндетті түрде жариялануға тиіс – бұл принцип:

<variant>Жариялылық;
<variant>Міндеттілік;
<variant>Әділдік;
<variant>Біртұтастық;
<variant>Заңдылық;

<question>Субъектілеріне қарай салық белгілері жіктеледі:

<variant>Жеке және заңды тұлғалардан салық;

<variant>Тікелей және жанама;

<variant>Заттай және ақшалай;

<variant>Жалпы мемлекеттік және жергілікті;

<variant>Материалды және натуралды;

<question>Жанама салық:

<variant>Тауарлар мен қызметтердің бағасына қосылады;

<variant>Жеке тұлғалар табыстарынан алынады;

<variant>Салық төлеуші мүлігінен алынады;

<variant>Жергілікті бюджетке түседі;

<variant>Салық төлеушінің қосымша табысынан алынады;

<question>Тікелей салықтар - бұл:

<variant>Тікелей табыс, меншік иеленушілерден алынады;

<variant>Тауар бағасына қосылады;

<variant>Қызмет ету мерзімі бір жылдан асатын материалдық активтер;

<variant>Салық төлеушілердің қосымша салық салу объектілерін жалға беруден түсетін табыстары;

<variant>Қызмет көрсету бағасына қосылады;

<question>Салықтар келесі функцияларға тән:

<variant>Реттеу, қайта бөлу, фискалды;

<variant>Бақылау, реттеу, бөлу;

<variant>Фискалды, бақылау, ынталандыру;

<variant>Қайта бөлу, фискалды, ынталандыру;

<variant>Экономикалық және бөлу;

<question>Бағаға енетін және сатып төлейтін тауарлардың салықтары:

<variant>Акциздер;

<variant>Мемлекеттік баж салығы;

<variant>Жер салығы;

<variant>Мүлік салығы;

<variant>Әлеуметтік салық;

<question>Мемлекеттің өзі бекіткен салық салу ережелері мен принциптерін бұзуы:

<variant>Салық тәртібінің бұзылуы;

<variant>Салық ауыртпалығы;

<variant>Салық механизмі бұзылуы;

<variant>Салық жеңілдіктері;

<variant>Салық режимі;

<question>Олар қайтарымды сипатқа ие мемлекеттің шартты және уақытша табыстары ретінде қатысады:

<variant>Заемдар;

<variant>Гранттар;

<variant>Салықтар;

<variant>Шығындар;

<variant>Қаржылар;

<question>Мемлекеттің салықтық әрекеті процесінде пайда болатын қғамдық қатынастарды реттейтін құқықтық нормалардың жиынтығы:

<variant>Салық құқығы;

<variant>Салық режимі;

<variant>Салық бақылауы;

<variant>Салық механизмі;
<variant>Салық жүйесі;

<question>Акциз ставкаларын кім бекітеді:

<variant>Қр-ның үкіметі;
<variant>Барлық жауап дұрыс;
<variant>Қр-ның ұлттық банкі;
<variant>Қр-ның президенті;
<variant>Қр-ның парламенті;

<question>Қай тауарлар түрлеріне акциз салығы салынады:

<variant>Барлық жауап дұрыс;
<variant>Темекі бұйымдары;
<variant>Алкоголь өнімдері;
<variant>Спирттің барлық түрі;
<variant>Бензин және дизель тыны;

<question>Пайдалы қазбаларды өндіру және техногендік құрылымды қайта өңдеу процесінде жер қойнауын пайдалану құқығы үшін төленетін төлем:

<variant>роялти;
<variant>Бонус;
<variant>Акциз;
<variant>Рента;
<variant>Аренда;

<question>Жанама салықтың басқа бір түрі:

<variant>Акциз;
<variant>Роялти;
<variant>Бонитет;
<variant>Потент;
<variant>Салық;

<question>Бұл салықтар- тауарлар мен қызметтердің бағасы арқылы алынады:

<variant>Жанама салықтар;
<variant>Нақты салықтар;
<variant>Тікелей салықтар;
<variant>Жеке салықтар;
<variant>Жалпы салықтар;

<question>Салықтық декларацияны қалай түсінесіздер:

<variant>Салық төлеушінің табысы туралы құжат;
<variant>Салықтың бір бөлімі;
<variant>Салық төлеушінің құқықын қорғау;
<variant>Ұлттық Банктің табысы;
<variant>Салық туралы түсінік;

<question>Салықтардың мақсаты қандай:

<variant>Мемлекеттік бюджетті толықтыру;
<variant>Салық жүйесін құру және оның тиімді қызмет етуіне мүмкіндік беретін салық механизмін іске асыру;
<variant> Бюджеттің кіріс бөлігін қаржы ресурстарымен қамтамасыз ету болып табылады;
<variant>Салық жинау, салық төлеушілердің құқықтарын қорғау;
<variant>Ақша қаражаттарын реттеу;

<question>Жеке тұлғаның салықтық міндеттемесі қай кезде тоқтатылады:

<variant>Қайтыс болса немесе қайтыс болды деп жарияланған кезде;
<variant>Қаражаты жоқ болса;
<variant>Әрекетке қабілетсіз деп танылса;
<variant>Әрекет қабілеттілігі шектеулі болса;
<variant>Салық төлеуден бас тартса;

<question>Салық ставкасының қандай түрлері бар:
<variant>Тұрақты, проценттік (пропорционалды, прогрессивті, регрессивті);
<variant>Пропорционалды, регрессивті;
<variant>Пропорционалды, прогрессивті;
<variant>Пропорционалды, прогрессивті, регрессивті;
<variant>Прогрессивті, біркелкі болып келеді;

<question>Салықтық міндеттеме ҚР Конституциясының қай бабында айтылған:
<variant>35;
<variant>20;
<variant>25;
<variant>30;
<variant>36;

<question>Тікелей салықтарға қандай салықтар жатады:
<variant>Жеке табыс салығы, мүлік салығы;
<variant>Таза табыс салығы, жер салығы;
<variant>Акциздер, мемлекеттік баж салығы;
<variant>Әлеуметтік салық, қосылған құн салығы;
<variant>Баж салығы, жер салығы;

<question>Салықтық қатынастардың объектілері:
<variant>Табыстар ақшалай не заттай игіліктер;
<variant>Таза табыс пен ортақ қоғамдық өнім;
<variant>Жалпы ішкі өнім мен ақшалай игіліктер;
<variant>Еңбек қоры, ұлттық табыс;
<variant>Табыстар, ұтыстар;

<question>Салық комитетінің басқару органы:
<variant>ҚР Қаржы министрлігі;
<variant>Сот органдары;
<variant>ҚР Парламенті;
<variant>Мемлекеттік органдар;
<variant>Жергілікті өкілді органдар;

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

1. Университеттің электрондық кітапханасының әдістемелік материалдары: <http://www.lib.turan-edu.kz/auth/login>
2. Қазақстан Республикасының «Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер» туралы Салық кодексі (2014 жылдың 1 қаңтарына өзгерістермен толықтыруларды есекере отырып)
3. Виннипкий, Д. В. Международное налоговое право. Проблемы теории и практики / Д. В. Виннипкий. — Москва : Статут, 2017. — 464 с. — ISBN 978-5-8354-1313-3. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/77301.html>
4. Налоговое право : учебник для студентов вузов, обучающихся по направлению подготовки «Юриспруденция» / Н. Д. Эриашвили, А. М. Багмет, А. И. Григорьев [и др.] ; под редакцией И. Ш. Киясханов, А. М. Багмет, А. И. Григорьев. — 6-е изд. — Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2017. — 527 с. — ISBN 978-5-238-02883-5. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/72425.html>
5. Сасов, К. А. Солидарная ответственность в налоговом праве / К. А. Сасов. — Москва : Альпина Паблишер, 2019. — 208 с. — ISBN 978-5-9614-1737-1. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/82416.html>
6. (Конюхова), И. А. Конституционное право и международное публичное право. Теория и практика взаимодействия : монография / Умнова И. А. (Конюхова). — Москва : Российский государственный университет правосудия, 2016. — 672 с. — ISBN 978-5-93916-526-6. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/65859.html>
7. Савина, И. В. Международное публичное право : ответы на экзаменационные вопросы / И. В. Савина. — Минск : Тетралит, 2019. — 160 с. — ISBN 978-985-7171-34-7. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/88823.html>
8. Тажибаева А.Х. Қазақстан Республикасының Салық құқығы: Оқу-әдістемелік құрал.– Қостанай: А.Байтұрсынов атындағы ҚМУ, 2017. – 154 б.
9. Васильева, Л. А. Международное публичное право : курс интенсивной подготовки / Л. А. Васильева, О. А. Бакиновская. — 2-е изд. — Минск : Тетралит, 2018. — 272 с. — ISBN 978-985-7171-08-8. — Текст : электронный // Электронно-библиотечная система IPR BOOKS : [сайт]. — URL: <http://www.iprbookshop.ru/88870.html>

Абайқызы М.

Қазақстан Республикасы және шетелдердің салық құқығы

Оқу-әдістемелік құрал

Пішімі 60x84, 1/16.
Тығыздығы 80 г/м².
Көлемі 4.53